

تثنيه - کتابِ تورات - بخشِ پنجم

پیشگفتار

تثنيه، پنجمین و آخرین کتابِ تورات است. دَ امزی کتابِ موسیٰ بَلَدَه دَفِعَه دوّم شریعت ره تشریح و بیان مونه تا نسلِ نوِ اسرائیل از احکام و دستورای خداوند باخبر شنه و زندگی خُو ره مُطابِقِ ازوا پیش بُره. امی شریعت ره موسیٰ دَفِعَه اوّل بَلَدَه نسلِ پیشینه اسرائیل دَ کوهِ سینا تشریح و بیان کُدد تا اونا ره از احکام و دستورای خداوند باخبر کنه.

موضوع های برجسته امزی کتاب ازی قرار آسته:

وختیکه موسیٰ سُخرنانی و نصیحت های خُو ره خلاص کد، خدا دَ موسیٰ امر کد که دَ بَلَه کوهِ نِبو دَ قیلی پیسگه بُر شنه تا ازونجی تمام سرزمینِ وعده شُده ره بنگره. موسیٰ از امرِ خدا اطاعت کده دَ قیلی پیسگه بُر شُد و ازونجی تمام سرزمینِ وعده شُده ره دید و بعد ازو فوت کد.

کتابِ تثنيه یکی از کتاب های عهدِ قدیم است که عیسیٰ مسیح و یارای شی دَ عهدِ جدید

کلوتر از هشتاد دفعه از آیه های شی نقلِ قول کده.

فهرستِ عنوانها

یادآوری واقعه های گذشته (۱:۱)

انتخاب کدونِ قاضی ها (۹:۱)

جاسوسی از سرزمینِ کنعان (۱۹:۱)

سرکشی قوم (۲۶:۱)

سرگردانی دَ بیابو (۱:۲)

پیروزی دَ بله پادشاهِ حِشبون (۲۶:۲)

پیروزی دَ سر پادشاهِ باشان (۱:۳)

تقسیمِ زمینا (۱۲:۳)

منع شُدونِ موسیٰ از داخلِ شُدو دَ کنعان (۲۳:۳)

موسیٰ مردم ره دَ اطاعت کدو تشویق مونه (۱:۴)

منع کدونِ بُت پرستی (۱۵:۴)

خاص بُودونِ خدایِ اسرائیل (۳۲:۴)

شارای پناهگاه (۴۱:۴)

یادآوری شریعت (۴۴:۴)

ده حکم (۱:۵)

حکم بزرگ (۱:۶)

- اخطار دَ باره گمراهی (۱:۷)
- خداوند ره پُرمُشت نَكُنید (۱:۸)
- اخطار دَ باره مغرور شُدو (۱:۹)
- نتیجه نافرمانی از خداوند (۷:۹)
- دو لوح سنگی نو (۱:۱۰)
- ترس از خداوند (۱۲:۱۰)
- أجرِ اطاعت از خداوند (۸:۱۱)
- خداوند ره دَ جای عبادت کُنید که او اِنْتِخاب مونه (۱:۱۲)
- اخطار دَ باره پرستش خُدايون ديگه (۱:۱۳)
- چیزای پاک و نجس (۱:۱۴)
- دَ باره ده-یگ (۲۲:۱۴)
- سالِ بخشیدونِ قرض ها (۱:۱۵)
- تقدیم کدونِ اولباری چارپایا (۱۹:۱۵)
- عیدِ پَصَح (۱:۱۶)
- عیدِ هفته ها (۹:۱۶)
- عیدِ چِپری ها (۱۳:۱۶)
- تعیین کدونِ قاضی ها (۱۸:۱۶)
- بُت پرستی نَكُنید (۲۱:۱۶)
- قضاوتِ قاضی ها و پیشوایو (۸:۱۷)

مُقَرَّرَاتِ بَلَدِهِ پادشاه (۱۷:۱۴)
حقِ لاویا و پیشوایو از هدیه ها (۱۸:۱)
اخطار دَ باره کارای نفرت‌انگیز (۱۸:۹)
وعدۀ ظُهورِ یگِ نَبیِّ رَقِمِ مُوسَى (۱۸:۱۵)
شارای پناهگاه (۱۹:۱)
قانون دَ باره شاهد (۱۹:۱۵)
مُقَرَّرَاتِ بَلَدِهِ جنگ (۲۰:۱)
مُقَرَّرَاتِ بَلَدِهِ قتلی که قاتِلِ معلوم نَبَشه (۲۱:۱)
مُقَرَّرَاتِ بَلَدِهِ توی کدو قد خاتُونِ اسیر (۲۱:۱۰)
حقِ باچه اوّلباری (۲۱:۱۵)
باچه یاغی (۲۱:۱۸)
دستُورای دِیگه (۲۱:۲۲)
مُقَرَّرَاتِ دَ باره رابِطه زَن و شُوی (۲۲:۱۳)
مُقَرَّرَاتِ دَ باره کسای که دَ جماعتِ داخلِ شُدِه نَمِیْتَنه (۲۳:۱)
پاک-و-مُقَدَّسِ نِگاهِ کدوِنِ خِیمه‌گاهِ نِظامی (۲۳:۹)
احکامِ مُخْتَلِفِ (۲۳:۱۵)
هدیه های حاصلِ نو و ده-یگ (۲۶:۱)
پِیروی از احکامِ خُداوند (۲۶:۱۶)
قُربانگاه دَ کوهِ عیبال (۲۷:۱)

نالت ها از کوه عيبال (۹:۲۷)
 بركت بلده اطاعت كنده ها (۱:۲۸)
 نالت بلده ناطاعتي (۱۵:۲۸)
 خداوند عهد خو ره قد اسرائيل تازه مونه (۱:۲۹)
 نتيجه پس آمدو سون خدا (۱:۳۰)
 انتخاب زندگي يا مرگ (۱۱:۳۰)
 خدا بلده يوشع وظيفه ميديه (۱:۳۱)
 خاندون احكام تورات (۹:۳۱)
 سرود موسي (۳۰:۳۱)
 خداوند موسي ره از مرگ شي باخير مونه (۴۸:۳۲)
 دعای بركت موسي بلده قوم اسرائيل (۱:۳۳)
 فوت موسي (۱:۳۴)

ياداوري واقعه هاي گذشته

۱ ای توره های آسته که موسی د او طرف دريای اردن د آواری، یعنی د دشت روی د روی منطقه سوف، د مینکل پاران و توفل، لابان، حصیروت و دی زهب د تمام اسرائیل گفت. ۲ از کوه حوریب تا قادش-برنیع، از راه کوه سعیر سفر یازده روزه آسته. ۳ د روز اول ماه یازدهم سال چلم، موسی قد بنی اسرائیل توره گفت، امو رقم که خداوند دزو امر کدد

که قد ازوا گپ بزنه. ^۴ ای واقعه بعد از شکست ددون سیحون پادشاه اموریا که د
حشبون حکمرانی موكد و عوج پادشاه باشان که د عشتاروت د منطقه ادرعی حکمرانی
موكد، رُخ دد. ^۵ د او طرف دریای اَرْدُن د سرزمینِ موآب، موسیٰ اینی شریعت ره د بیان
کدو شد و گفت:

^۶ ”خداوند، خدای مو د حوریب قد ازمو گپ زده گفت: ’شمو د امزی کوه غدر کلو
مندید. ^۷ پس آلی آماده شده کوچ کنید و د کوهستون اموریا و پگ منطقه های گرد-و-بر
شی داخل شنید: د دشت، د کوهستو، د دامنه ها، د جنوب و د بغل دریا، یعنی د
سرزمین کنعانیا و امچنان د لبنان تا دریای کته که دریای فرات آسته. ^۸ اینه، ما امی
سرزمی ره پیش روی شمو ایشتم؛ پس داخل شنید و سرزمینی ره که ما، خداوند بلده
بابه کلونای شمو ابراهیم و اسحاق و یعقوب قسم خوردم که دزوا و بعد ازوا د اولاده ازوا
میدیم، تصرف کنید.‘

انتخاب کدون قاضی ها

^۹ د امزو غیت ما دز شمو گفتیم: ’ما تنهای خو نمیتتم بار مسئولیت شمو ره د دوش خو
بگیرم. ^{۱۰} خداوند، خدای شمو تعداد شمو ره کلو کده، د اندازه که شمو امروز مثل ستاره
های آسمو کلو آستید. ^{۱۱} خداوند، خدای بابه کلونای شمو، شمو ره هزار چند کلوتر کنه و
برکت بدیه، امو رقم که دز شمو وعده کده. ^{۱۲} لیکن ما چطور میتتم تنهای خو بار

مُشكِلات و جنجال شُمو ره دَ دوش خُو بَگِيرُم؟ ^{۱۳} پس آدمای دانا و فامیده و نامتو ره از طایفه های خُو اِنْتِخاب کُنید تا اونا ره دَ بِلِه شُمو رهبر تعيین کنم. ^{۱۴} و شُمو دَ جواب مه کُفتید: 'امی چیز ره که تُو کُفتی، خُوب آسته که انجام بدي. ^{۱۵} اوخته رهبرای طایفه های شُمو ره که آدمای دانا و نامتو بُوَد گِرِفْتِه دَ بِلِه شُمو رهبر تعيین کُدم، تا اونا سرکرده های هزار نفری، سرکرده های صد نفری، سرکرده های پنجاه نفری، سرکرده های ده نفری و مسئولین طایفه های شُمو بَشِه. ^{۱۶} و دَ امزُو غیت دَ قاضی های شُمو امر کده کُفْتُم: 'دَ بَيْنِ بَرارون شُمو که جنجال پيدا موشه، گوش بَگِيريد و دَ بَيْنِ دُو بَرارِ اِسْرَائِيلِي مُنْصِيفَانِه قضاوت کُنید، امچنان دَ بَيْنِ يگِ اِسْرَائِيلِي و بِيگِنِه که قد ازو زندگی مونه. ^{۱۷} دَ قضاوت کدو طرفداری نَکُنید، توره آدمِ غريب و دَوْلْتَمَنْد ره يگَرْم دَ گوش بَگِيريد و از هيچ انسان ترس نَخوريد، چراکه قضاوت شُمو از طرفِ خُدا آسته. هر دعوای که حَل کدون شی بَلِدِه شُمو غَدْر مُشْکِل بَشِه، اُو ره دَ پيشِ ازمه بَيريد تا بَشَنُوم. ^{۱۸} خُلاصه، دَ امزُو غیت تمام چیزای ره که لازم بُوَد انجام بديد، ما دَز شُمو حُکم کُدم.

جاسوسی از سرزمین کنعان

^{۱۹} اوخته مو از کوه حوريب کوچ کدی و از پگِ امزُو بيابونِ کُته و ترسناک که شُمو ديدید از راهِ کوهستونِ اموری ها دَ سَفَر خُو اِدامه ددی، امو رقم که خُداوند، خُدای مو دَز مو امر کُدد. وختی دَ قَادِش بَرْنِيع رسيدي، ^{۲۰} ما دَز شُمو کُفْتُم: 'شُمو دَ کوهستونِ اموری ها

رَسِيدِید، دَ جایی که خُداوند، خُدای مَو دَز مَو مِيدِيه. ^{۲۱} اینه، خُداوند، خُدای شُمو امی سرزمی ره پیشِ رُوی شُمو ایشته. پس باله شُنید و تَصْرَف کُنید، اُمُو رَقْم که خُداوند، خُدای بابَه کَلونای شُمو دَز شُمو کُفته؛ ترس نَخورید و وَحْشَت زَدَه نَشْنید.

^{۲۲} اوخته پُگ شُمو دَ پیش مه اَمَدَه کُفتید: 'بیه که چند نفر ره پیشلون خُو ریی کنی تا دَ باره امزُو سرزمی بلده مَو جاسوسی کنه و دَ باره راهی که مَو باید بوری و دَ شارای که باید داخل شُنی دَز مَو خبر بیره.' ^{۲۳} اُمُو توره شُمو خوش مه اَمَد؛ اوخته ما دوازده نفر ره از مینکل شُمو گِرِفْتُم، از هر طایفه یگ نفر. ^{۲۴} اُونَا ریی شُدَه دَ کوهستو بُر شُد و تا دَرَه اِشکول رفته دَ باره امزُو سرزمی جاسوسی کد ^{۲۵} و از میوه شی قد خُو گِرِفْتَه دَ پیش از مَو اُورد و دَز مَو خبر دَدَه کُفت: 'سرزمینی ره که خُداوند، خُدای مَو دَز مَو مِيدِيه، یگ سرزمینِ خُوب آسته.'

سرکشی قوم

^{۲۶} لیکن شُمو نَخاستید که دَ اُونجی بورید، بلکه از امرِ خُداوند سرپیچی کدید؛ ^{۲۷} و دَ خیمه های خُو نِق نِق کده کُفتید: 'ازی که خُداوند از مَو بَد مُوبره، مَو ره از سرزمینِ مِصر بُرُو اُورد تا مَو ره دَ دستِ اُموریا تسلیم کده نابود کنه. ^{۲۸} اَلی مَو کُجا شُنی؟ برارون مَو، مَو ره کم دِل کده کُفت: "اُمُو مَرْدُم از مَو کده قوی تر و قد بلندتر آسته؛ شارای ازوا کُته یه و دیوال های شی تا اَسْمو مِیرسه، و اولادِه عَناق ره ام دَ اُونجی دیدی." ^{۲۹} اوخته ما دَز

شُمو گُفْتُمْ: 'وَحَشَت زَدَه نَشْنِيد و ازوا ترس نَخوَرِيد. ^{۳۰} خُداوند، خُداى شُمو که پيشلون شُمو موره، اُو بَلدِه شُمو جنگ مونه، فقط اُمُو رِقْم که دَ پيش چِيم شُمو دَ مِصر بَلدِه شُمو جنگ کد. ^{۳۱} و دَ بِيابو ام دِيدِيد که خُداوند، خُداى شُمو، دَ تمامِ راه که سَفَر کَدِيد شُمو ره دَ بَغْل خُو گِرِفْتِه اُورْد، مِثْل که يِگ نفر باچِه خُو ره دَ بَغْل خُو گِرِفْتِه ميره، تا وختِيکه دَ امزى جاي رَسِيدِيد. ^{۳۲} لِيکِن باوَجُودِ امزى کارا، شُمو دَ خُداوند، خُداى خُو اِعْتِماد نَكَدِيد، ^{۳۳} دَ امزُو که دَ وختِ شَاو دَ آتِش و دَ غَيْتِ رُوز دَ اُورِ پيش پيش شُمو مورفت، تا راهِ شُمو ره بَلدِه شُمو نِشو بَدِيه و يِگ جاي ره بَلدِه خِيْمه زَدو بَلدِه شُمو پيدا کُنه.

^{۳۴} وختى خُداوند توراى نَسَنجِيدِه شُمو ره شَنِيد، اُو قار شُد و قَسْم خورده گُفت: ^{۳۵} 'هِيچ کَدَمِ امزِيا، حتّى يِگ نفر ام امزى نسلِ شَريرِ اُمُو سرزَمينِ خُوب ره که قَسْم خورْدَم که دَ بابِه کَلونايِ شُمو مِيدِيم، نَمِينِگرِه، ^{۳۶} غَيْر از کَاليبِ باچِه يَفْنَه؛ اُو اُمُو سرزَمى ره مِينِگرِه و ما اُمُو سرزَمى ره که دَز شى رِفْتُد، دَزُو و اولادِه شى مِيدِيم، چِراکه اُو قد تمامِ دِل-و-جان خُو از خُداوند پِيروى کد.'

^{۳۷} بخاطرِ از شُمو خُداوند دَ بَلِه از مِه ام قار شُدِه گُفت: 'تُو ام دَ اُونجى داخِل نَمُوشى؛ ^{۳۸} بَلِکِه يوشعِ باچِه نُون که دِستيار تُو اَسْتِه، دَ اُونجى داخِل مُوشه؛ پس ازو حِمَايت کُو، چُون اُو اُمُو سرزَمى ره نَصيبِ بنىِ اِسْرَائِيلِ مونه. ^{۳۹} و نِلغِه گونِ شُمو که دَ بارِه ازوا گُفْتِيد اَسِير مُوشه، اُمُو بچکِيچايِ شُمو که اِمروز خُوب و بَد ره فِرَق نَمِيْتَنه، اُونَا دَ اُونجى داخِل

مُوشه؛ ما اُمُو سرزمی ره دَزوا مِیدیم و اُونَا صَاحِبِ اَزُو مُوشه. ^{۴۰} لیکن شُمو دُور خورده از راهِ دریای سُرَخ پس دَ بیابو کوچ کُنید.

^{۴۱} اوخته شُمو دَ جواب مه کُفتید: 'مو دَ ضِدِ خُداوند گُناه کدِه. مو رفته جنگ مونی، اُمُو رقم که خُداوند، خُدای مو دَز مو اَمَر کده. ' پس هر کُدم شُمو سَلاحِ جنگی خُو ره گِرَفْتِید و آماده شُدید که دَ منطقه کوهستانی بورید. ^{۴۲} ولے خُداوند دَز مه کُفت: 'بلدِه ازوا بُگی که نَرَوید و جنگ نَکُنید، چراکه ما دَ مینکل شُمو نیسْتُم؛ اگه نه، از پیش دُشمنای خُو شکست مُوخوَرید. ' ^{۴۳} و ما دَز شُمو کُفْتُم، ولے شُمو گوش نَکدید، بلکه از اَمَرِ خُداوند سرپیچی کدید و سرزوری کده دَ کوهستو بُر شُدید. ^{۴۴} و اَمورِیای که دَ اَمزُو کوهستو زندگی مُوکد دَ خِلافِ شُمو بُر شُد و شُمو ره رقم خیلِ زمبُور پیش کد و شُمو ره از سَعیر تا حُرما تار-و-مار کد. ^{۴۵} اوخته شُمو دُور خوردید و دَ حُضُورِ خُداوند چخرا کدید، مگم خُداوند آواز شُمو ره نَشِنید و دَ فریادِ شُمو گوش نَدَد. ^{۴۶} امزی خاطر شُمو بلدِه روزای کَلو دَ قَادِش مَندید؛ یعنی، تا زمانی که دَ بیابو بُودید.

سرگردانی دَ بیابو

۲ اوخته مو پس دُور خوردی و از راهِ دریای سُرَخ دَ بیابو سَفر کدی، اُمُو رقم که خُداوند دَز مه کُفْتَد و بلدِه روزای کَلو دَ گرد-و-بَرِ کوهستونِ سَعیر سرگردو بُودی. ^۲ دَ اَمزُو

عَیْت خُداوند دَز مه گُفت: ^۳ 'شُمُو دَ گِرد-و-بَرِ امزی کوهستو غَدَر کلو سرگردو شُدید؛ آلی سُون شمال بورید. ^۴ و دَ مَرْدُمِ اَمَر کده بُگی: "شُمُو از سرحدِ پَرارون خُو اولادِه عیسو که دَ سَعیرِ زندگی مُونه تیر موشید. اونا از شُمُو ترس مُوخوره؛ پس غَدَر هوش خُو ره بگیری که قد ازوا جنجال نَکُنید، چُون از زمینِ ازوا دَ اندازه یگ قفِ پای ام دَز شُمُو نَمیدیم، چراکه کوهستونِ سَعیر ره دَ عِنوانِ مُلکیتِ دَ عیسو دَدیم. ^۶ خوراک ره ازوا دَ نُقره خریده بُخورید و آو ره ام ازوا دَ نُقره خریده وُچی کُنید،" ^۷ چُون خُداوند، خُدای شُمُو، شُمُو ره دَ تمامِ کارای دِست شُمُو بَرکت دَدِه؛ اُو راهِ رفتونِ شُمُو ره دَ امزی بیابونِ کُته میدَنه. دَ امزی چل سال خُداوند، خُدای شُمُو قد شُمُو بُوده و شُمُو دَ هیچ چیز مُحتاج نَبُودید. ^۸ پس مو از سرحدِ پَرارون خُو اولادِه عیسو که دَ سَعیرِ زندگی مُونه، دَور خوردی و راهِ دَشت ره که از ایلت و عِسیون-جابر تیر موشه ایله کدی و از راهِ بیابونِ موآب سَفَر کدی.

^۹ اوخته خُداوند دَز مه گُفت: 'موآب ره آزار-و-اَذیت نَکُو و اونا ره دَ تنگ نَکُو که جنگ کُنه، چُون از زمینِ ازوا هیچ چیز شی ره دَ عِنوانِ مُلکیتِ دَز شُمُو نَمیدیم، چراکه ما منطقه عار ره دَ عِنوانِ مُلکیتِ دَ اولادِه لوط دَدیم.'

^{۱۰} -- ایمی ها که یگ قومِ قوی و کُته بُوَد و مِثَلِ عَناقیا قد های بلند دَشت، سابق دَ اُونجی زندگی مُوکد. ^{۱۱} اونا ام مِثَلِ عَناقیا از جَمِ رِفائیا حساب موشد، لیکن موآبیا اونا ره ایمی ها کوی مُوکد. ^{۱۲} عینِ رقمِ حوریا سابق دَ سَعیرِ زندگی مُوکد، و لِه اولادِه عیسو اونا ره

ازونجی بُر کد؛ اَرے، اونا حوریا ره از پیشِ رُوی خُو نابُود کد و دَ منطقه ازوا جای-د-جای
شُد، امو رقم که اسرائیل دَ سرزمینی که خُداوند دَ عنوانِ مُلکیت دَزوا دَدَه بُود، جای-د-
جای شُد. --

^{۱۳} و خُداوند گُفت: 'آلی باله شُده از دَرّه زارِد تیر شُنید.' پس مو از دَرّه زارِد تیر شُدی.
^{۱۴} از زمانیکه از قادش بَرنیع حَرکت کدی تا زمانیکه از دَرّه زارِد تیر شُدی، سی و هشت
سال ره دَربرِ گِرِفت، تا پگِ مَرَدای جنگی امزُو نسل از مَنه خیمه-گاه از بَین رفت، امو رقم
که خُداوند دَ باره ازوا قَسَم خورْدُد. ^{۱۵} دَ حقیقت دِسْتِ خُداوند دَ خِلَافِ ازوا بُود تا اونا ره
از مَنه خیمه-گاه کاملاً از بَین بُره.

^{۱۶} وختیکه پگِ مَرَدای جنگی امزُو نسلِ از مینکلِ قَوْم از بَین رفت، ^{۱۷} اوخته خُداوند دَز مه
گُفت: ^{۱۸} 'امروز تُو از عار که سرحدِ موآب آسته باید تیر شُنی.' ^{۱۹} وختیکه دَ پیشِ اولادِه
عمون رسیدی، اونا ره آزار-و-اَذیت نَکُو قد ازوا جنجال نَکُو، چُون از زمینِ اولادِه عمون
هیچ چیز شی ره دَ عنوانِ مُلکیت دَز شُمو نَمیدیم؛ ما او ره دَ اولادِه لوط دَدیم.'

^{۲۰} -- او ام سرزمینِ رِفائیا حساب موشد و رِفائیا سابق دَ اونجی زندگی مَوکد؛ لیکن
عمونیا اونا ره زَمزَمی ها کُوی مَوکد. ^{۲۱} اونا یگِ قَوْمِ قَوی و کتّه بُود و مِثِلِ عَنَاقیا قد
های بلند دَشت، مگم خُداوند اونا ره از پیشِ رُوی عمونیا نابُود کد و عمونیا اونا ره بُر
کده دَ منطقه ازوا جای-د-جای شُد. ^{۲۲} خُداوند عَینِ کار ره بلده اولادِه عیسو که دَ سَعیر

زندگی مونه، انجام دد: او حوریا ره از پیش روی ازوا نابود کد و اونا تنست که حوریا ره بر کنه و اولاده عیسو تا امروز د جای ازوا بود-و-باش مونه. ^{۲۳} عوی ها که د آغیلا تا غزه زندگی موکد، د وسیله گفتوریا که از گفتور آمدد نابود شد و گفتوریا د منطقه ازوا جای-د-جای شد. --

^{۲۴} و خداوند گفت: 'آلی باله شده کوچ کنید و از دره ارنون تیر شنید. اینه، ما سیحون اموری، پادشاه حشبون ره قد سرزمین شی د دست از شمو تسلیم کدیم. پس د تصرف کدون سرزمین ازو شروع کو و قد ازو جنگ کو. ^{۲۵} امروز ما شروع کده ترس و وحشت شمو ره د بله تمام قوم های زیر آسمو قرار میدیم؛ وختی اونا آوازه شمو ره بشنوه، اونا د لرزه موخته و از ترس شمو دست-پیچه موشه.'

پیروزی د بله پادشاه حشبون

^{۲۶} اوخته قاصدا ره از بیابون قدیموت د پیش سیحون پادشاه حشبون قد اینی پیغام صلح آمیز ری کده گفتم: ^{۲۷} 'مو ره بیل که از سرزمین تو تیر شنی؛ مو د راه عمومی موری و طرف راست یا چپ تا و نموخوری. ^{۲۸} خوراک ره د نقره بلده مو سودا کو تا بخوری و او ره د نقره دز مو بدی تا وچی کنی؛ فقط دز مه اجازه بدی که پای-پیده از ملک تو تیر شتم، ^{۲۹} امو رقم که اولاده عیسو که د سعیر زندگی مونه و موآبیا که د عار زندگی مونه دز مو اجازه دد. مو ره بیل تا از دریای اردن د سرزمینی تیر شنی که خداوند، خدای مو دز مو

^{۳۰} مگم سیحون پادشاهِ حِشبون نَه ایشْت که مو از مُلک شی تیر سُنی، چراکه خُداوند، خُدای شُمو روحِ ازو ره لَجُوج و دِل شی ره سخت کُدد تا او ره دَ دِستِ از شُمو تسلیم کُنه، امو رقم که اِمرُوز ام شُمو مِیدنِید.

^{۳۱} خُداوند دَزمه کُفت: 'اینه، ما تسلیم کدونِ سیحون و سرزمین شی ره دَز تُو شروع کدیم؛ پس امی آلی دَ تَصْرُف کدونِ سرزمینِ ازو شروع کُو. ' ^{۳۲} اوخته سیحون قد پگِ نفرای خُو دَ خِلاف مو بُر شُد و بلده جنگ دَ یاهَص آمد، ^{۳۳} و خُداوند، خُدای مو او ره دَ دِستِ ازمو تسلیم کد و مو او ره قد باچه های ازو و تمامِ قوم شی زدی. ^{۳۴} دَ امزو غیتِ پگِ شارای ازو ره گِرفتی و دَ هر شارِ مَردا، خاتونو و بچکیچا ره نابود کدی؛ یگ نفر ره ام زنده نَه ایشتی. ^{۳۵} لیکن چارپایا ره دَ عِنوانِ وُلجه بلده خُو گِرفتی و مال-و-دارایی شارای ره که تَصْرُف کُددی، اوردی. ^{۳۶} از عَرُوعیر که دَ بَغْلِ دَرّه ارنون آسته و شاری که دَ دَرّه یه تا جِلعاد، هیچ آغیل نَتِنست که دَ برابرِ ازمو مُقاوِمَت کُنه؛ خُداوند، خُدای مو پگ ره دَز مو تسلیم کد. ^{۳۷} مگم دَ سرزمینِ اولادِه عمون، دَ اَطرافِ دَرّه یَبوق، دَ شارای کوهستو و دَ هر جایی که خُداوند، خُدای مو، مو ره مَنع کُدد، نزدیک نَشُدی.

۳ بعد ازو دور خوردی و د راه خو ادامه دده طرفِ باشان ریی شدی، و عوج پادشاهِ باشان قد تمام نفرای خو د خلاف مو بر شد تا د ادرعی قد مو جنگ کُنه. ^۲ اوخته خُداوند دز مه گُفت: 'ازو ترس نَخور، چُون ما او ره قد پگِ نفرای ازو و سرزمین شی د دستِ ازتو تسلیم کدیم. د حقِ ازو امو کار ره کُو که د حقِ سیحون پادشاهِ اموری ها کدی که د حشبون زندگی مُوکد. ^۳ پس خُداوند، خُدای مو عوج پادشاهِ باشان ره ام قد تمام نفرای شی د دستِ ازمو تسلیم کد. مو او ره تا غیتی زدی که ازو هیچ کس زنده نَمند. ^۴ د امزو غیت پگِ شارای ازو ره گِرَفَتی و شاری نَمند که ازوا نَگِرَفَتَه بَشی، آرے، مو شصت شار، یعنی تمام منطقه ارجوب ره که مَمَلکَتِ عوج د باشان بُود، گِرَفَتی. ^۵ پگِ امزیا شارای دیوالدار بُود که دیوال های بلند و درگه های پُشت بَنَددار دشت، علاوه از آغیلای بے دیوال که غدر کلو بُود. ^۶ مو اونا ره کاملاً نابُود کدی، امو کار ره که د حقِ سیحون پادشاهِ حشبون کُدی، د حقِ ازوا ام کدی، یعنی د هر شار مردا، خاتونو و بچکیچا ره نابُود کدی. ^۷ لیکن تمام چارپایا و مال-و-دارایی شارا ره د عنوانِ وُلجِه بلده خو گِرَفَتی.

^۸ خلاصه، د امزو غیت سرزمینِ دُو پادشاهِ اموریا ره د او طرفِ دریای اَرْدُن گِرَفَتی، یعنی از دَرّه ارنون تا کوهِ جِرمون، ^۹ -- صیدونیا جِرمون ره سیریبون کوی مُوکد و اموریا او ره سِنیر مُوگُفت -- ^{۱۰} تمام شارای آواری ها، تمام جِلعاد و تمام باشان ره تا سَلِخه و ادرعی

که شارای مَمَلکَتِ عوج دَ باشان بُود، گِرِفتی. ^{۱۱} عوج پادشاهِ باشان تنها کسی بُود که از جَمِ رِفائیا باقی مَنَدَد. اونه، تَخَتِ خاوِ ازو که تَخَتِ آینی یه، هنوز دَ منطقه رِبَتِ اولادِه عمون مَوْجود آسته. درازی ازو نه توغی و بر شی چار توغی دَ مُطابِقِ توغی مَرَوَجِ آسته.

تقسیمِ زمینا

^{۱۲} از سرزمینی که مو دَ امزو غیت تَصَرَفِ کدی، ما منطقه عَروعیر ره که دَ بَعْلِ دَرّه ارنون آسته قد نیمِ کوهستونِ جلعاد و شارای شی، دَ رثوینیا و جادی ها دَدُم. ^{۱۳} باقی مَنَدِه جلعاد و تمامِ باشان ره که مَمَلکَتِ عوج بُود دَ نیمِ طایفه مَنَسی دَدُم، یعنی تمامِ منطقه ارجوب ره قد تمامِ باشان که سرزمینِ رِفائیا گفته موشد. ^{۱۴} یائیر اولادِه مَنَسی تمامِ منطقه های ارجوب ره تا سرحدِ جَشوریا و مَعکیا تَصَرَفِ کد، و امو سرزمی ره، یعنی باشان ره دَ مُطابِقِ نامِ خود خُو حَووت-یائیر نام ایشت که تا امروز دَمزی نام یاد موشه. ^{۱۵} و جلعاد ره دَ اولادِ بابِه ماخیر دَدُم. ^{۱۶} و دَ رثوینیا و جادی ها از جلعاد تا دَرّه ارنون، یعنی تا مینکل دَرّه ره دَدُم که سرحدِ آسته و تا دَرّه یبوق که سرحدِ اولادِه عمون آسته؛ ^{۱۷} امچنان دشت و دریای اَرْدُن ره قد ساحلای شی، از کِنِرت تا دریای که دَ دشت آسته، یعنی دریای مُرده که دَ زیرِ دامنه های کوهِ پیسگه طرفِ شَرِقِ آسته.

^{۱۸} دَ امزو غیت دَزوا امر کده گُفتم: 'خداوند، خُدای شُمو ای سرزمی ره دَز شُمو دده تا او ره تَصَرَفِ کُنید، پس تمامِ مردای جنگی شُمو آماده شده پیشِ پیشِ برارونِ اسرائیلی خُو از

دربای اَرْدُن تیر شُنید. ^{۱۹} لیکن خاتونو، بچکیچا و چارپایای شُمو دَ شارای که دَز شُمو دَدیم بَمَنه، چُون ما مِیدَنُم که شُمو چارپایای کَلو دَرید. ^{۲۰} وختیکه خُداوند دَ بَرارون شُمو مِثِل از شُمو آرامی دَد و اونا ام سرزمینی ره که خُداوند، خُدای شُمو دَ اُو طرفِ دربای اَرْدُن دَزوا مِیدیه، تَصَرَف کد، اوخته هر کُدم شُمو مِیتنید دَ مُلک خُو که دَز شُمو دَدیم، پس بَیید.

^{۲۱} دَ امزُو غَیت دَ یوشع امر کده گُفتم: 'تمام کارای ره که خُداوند، خُدای شُمو دَ حقِ امزی دُو پادشاه کد، تُو قد چیمای خُو دیدی؛ خُداوند دَ حقِ پگِ مَمَلکَت های که شُمو از دربای اَرْدُن تیر شُدِه سُون ازوا مورید، ام امو کار ره مونه. ^{۲۲} ازوا ترس نَخورید، چراکه خُداوند، خُدای شُمو بلده شُمو جنگ مونه.'

مَنع شُدونِ موسیٰ از داخلِ شُدو دَ کِنعان

^{۲۳} "دَ امزُو غَیت دَ پیشِ خُداوند عُدِر-و-زاری کده گُفتم: ^{۲۴} 'ای خُداوند-خُدا، تُو بزرگی و دِستِ قوی خُو ره دَ خدمتگار خُو دَ نشو دَدو شُدِه؛ کُدم خُدا دَ آسمو یا دَ زمی مِیتنه که مِثِل از تُو اعمال و کارای پُر قُدرت انجام بَدیه؟ ^{۲۵} مَره بیل که از دربای اَرْدُن تیر شُنم تا امو سرزمینِ خُوب ره که دَ اُو طرفِ آسته، بِنگرم، یعنی امو کوهستونِ خُوب و لِبنان ره. ^{۲۶} لیکن خُداوند بخاطرِ از شُمو دَ بَلِه مه قار بُوَد و عُدِر-و-زاری مَره گوش نکد، بَلکه دَزمه

گفت: 'بس کُو! دَ باره امزی مطلب دیگه قد ازمه توره نگی. ^{۲۷} دَ قیلی پیسگه بُر شو و سُون غَرَب، سُون شمال، سُون جَنُوب و سُون شَرَق توخ کُو؛ خُوب توخ کُو، چراکه تُو امزی دریای اَرْدُن تیر نَمُوشی. ^{۲۸} مگم دَ یوشع و ظیفه بدی و ازو حِمایت کده اُو ره قوی جور کُو، چراکه اُو پیش پیش امزی قوم از دریای اَرْدُن تیر موشه و سرزمینی ره که تُو از دُور مینگری، بلده ازوا تقسیم مونه. ^{۲۹} پس مو دَ دَرّه، رُوی دَ رُوی بیت فِغور مندِی.

مُوسَى مردم ره دَ اِطَاعَت کدو تشویق مونه

^۴ پس آلی ای بنی اسرائیل، احکام و دستورای ره که دَز شُمو تعلیم میدیم گوش بگیرید و دَ جای بیرید، تا زنده بُمَید و بتنید دَ سرزمینی که خُداوند، خُداى بابه کلونای شُمو، دَز شُمو میدیه داخل شنید و تَصَرَف کُنید. ^۲ توره های ره که ما دَز شُمو امر مُونم، نه چیزی ره دَز شی اضافه کُنید و نه ام چیزی ره از شی کم کُنید، بلکه احکام خُداوند، خُداى خُو ره که مه دَز شُمو میدیم، نگاه کُنید. ^۳ چیمای شُمو چیزی ره که خُداوند دَ بَعَل-فِغور کد دید، یعنی که خُداوند، خُداى شُمو هر کسی ره که از بُتِ بَعَل دَ فِغور پیروی کدد، از مینکل شُمو نابود کد، ^۴ مگم شُمو که دَ خُداوند، خُداى خُو محکم چسپیدید، پگ شُمو امروز زنده اَسْتید.

^۵ اینه، ما احکام و دستورا ره دَز شُمو تعلیم میدیم، اُمو رقم که خُداوند خُداى مه، دَز مه

۶ امر کده، تا شمو د سرزمینی که داخل موشید و او ره تصرف مونیید، اونا ره د جای بیرید. پس اونا ره نگاه کده د جای بیرید، چراکه ای کار حکمت و دانایی شمو ره بلده قوم های دیگه نشو میدیه. وختیکه اونا پگ امزی احکام ره بشنوه، موهیه: 'واقعا ای ملت بزرگ یگ قوم حکیم و دانا آسته.'^۷ چون کدم ملت بزرگ دیگه آسته که خدایون ازوا نزدیک ازوا بشه، رقمی که خداوند، خدای ازمو هر غیبتیکه پیش شی دُعا مونی نزدیک مو آسته؟^۸ و کدم ملت بزرگ دیگه آسته که احکام و دستورای عادلانه مثل تمام امزی شریعت دشته بشه که ما امروز د پیش از شمو قرار میدیم؟

۹ لیکن احتیاط کنید و خوب فکر خو ره سون جان خو بگیرید، نشنه تمام چیزای ره که چیمای شمو دیده پرمشت کنید و نشنه که امیا د پگ روزای زندگی شمو از دل شمو پاک شنه؛ بلکه اونا ره د بچکیچای خو و د اولادای بچکیچای خو یاد بدید.^{۱۰} روزی ره د یاد خو بیرید که شمو د حضور خداوند، خدای خو د حوربب ایسته شدید و خداوند دز مه گفت: 'قوم ره د پیش مه جم کو تا که تورای خو ره دزوا بشنوم، تا اونا یاد بگیره که د تمام روزای زندگی خو د روی زمی از مه ترس دشته بشه و د بچکیچای خو ام یاد بدیه.'^{۱۱} و شمو پیش آمده د دامون کوه ایسته شدید د حالیکه کوه تا نیم آسمو د آتش موسوخت و تریکی و اور تیره او ره پوشندد.^{۱۲} اوخته خداوند قد شمو از مینکل آتش توره گفت و شمو آواز توره های شی ره شنیدید، لیکن کدم شکل ره ندیدید، بلکه تنها آواز ره شنیدید.^{۱۳} او عهد خو ره دز شمو بیان کده بلده شمو وظیفه دد که د جای بیرید، یعنی

«دَه حُكْم» ره؛ و اونا ره دَ دُو لَوْحِ سَنگِ نِوِشْتِه كَد. ^{۱۴} و خُداوند دَ امزُو غَيْتِ دَز مه امر كد كه امُو احكام و دستورا ره دَز شُمُو تَعْلِيمِ بَدِيْمِ تا اونا ره دَ سرزَمِينِي كه بَلَدِه تَصْرَفِ كدون شي از دريای اَرْدُن تير مَوْشِيد، دَ جاي بيريَد.

مَنعِ كدونِ بُتِ پَرَسْتِي

^{۱۵} روزي كه خُداوند دَ حوريب از مينكلِ آتَشِ قَدِ شُمُو توره كُفْت، شُمُو هِيچِ شَكْلِ ره نَدِيدِيد، پس خُوبِ فِكْرِ خُو ره سُونِ جَانِ خُو بِيگِيرِيد ^{۱۶} كه فاسِدِ نَشْنِيد و بَلَدِه خُو بُتِ دَ شَكْلِ هِيچِ چيزِ جُورِ نَكْنِيد: نَه دَ شَكْلِ مَرْدِ يَا خَاثُو، ^{۱۷} نَه دَ شَكْلِ كَدَمِ حَيَوَانِ رُوِي زَمِي، نَه دَ شَكْلِ مَرْغَكُوِي بِالدارِ كه دَ آسْمُو پَرِ مِيَزْنِه، ^{۱۸} نَه دَ شَكْلِ خَزِنْدِه گُونِ رُوِي زَمِي يَا دَ شَكْلِ ماهِيَايِ كه دَ زَبِرِ آوَهَايِ زَمِي آسْتِه. ^{۱۹} و غَيْتِيكِه شُمُو باله سُونِ آسْمُو تَوْخِ مُونِيد و آفَتُو و ماهَتُو و سِتارِه هَا يِعْنِي تَمَامِ لَشَكْرِ آسْمُو ره مِينِگَرِيد، گُمراهِ نَشْنِيد و اونا ره سَجْدِه و عِبَادَتِ نَكْنِيد، چراكِه خُداوند، خُدايِ شُمُو اونا ره نَصِيْبِ تَمَامِ قَوْمِ هَايِ زَبِرِ آسْمُو كَدِه. ^{۲۰} دَ يادِ شُمُو بَشَه كه خُداوند شُمُو ره گَرِفْتِه از كورِه آين، يِعْنِي از مِصرِ بَرُو اُورْد تا قَوْمِ اَزُو بَشِيد، امُو رَقْمِ كه اِمروزِ آسْتِيد.

^{۲۱} خُداوند بَخَاطِرِ اَز شُمُو دَ بَلَه مه قارِ شُد و قَسْمِ خورْد كه ما از دريای اَرْدُن تير نَمُوشْم و دَ امزُو سرزَمِينِ خُوبِ كه خُداوند، خُدايِ شُمُو دَ عِنْوَانِ مُلْكِيَّتِ دَز شُمُو مِيدِيه، داخِلِ نَمُوشْم. ^{۲۲} اَر، ما دَ امزِي سرزَمِي مَوْمَرْم و از دريای اَرْدُن تير نَمُوشْم، لِيكِنِ شُمُو تير مَوْشِيد و

۲۳. پس فکر خو ره بگیریډ که عهد خداوند، خدای خو ره که او قد شمو بسته کده، پرمشت نکنید و بُت د شکل هیچ چیز جور نکنید، چراکه خداوند، خدای شمو، شمو ره منع کده. ۲۴ چون خداوند، خدای شمو آتشی آسته که موسوزنه و خدای غیرتی.

۲۵. وختیکه شمو صاحب بچکیچا و نوسه گو شنید و د امزو سرزمی بلده وخت کلو ام زندگی کنید، اگه فاسد شنید و بُت د شکل یگو چیز بلده خو جور کنید و چیزی ره که د نظر خداوند، خدای شمو بد آسته انجام بید و قار ازو ره باله بیرید، ۲۶ ما آسمو و زمی ره امروز د بله شمو شاهد میگیرم که شمو امزو سرزمی که بلده تصرف کدون شی از دریای اردن تیر موشید د زودی نابود موشید و روزای کلو ره د اونجی تیر نمونید، بلکه حتماً نابود موشید. ۲۷ خداوند شمو ره د مینکل قوم ها تیت پرک مونه و فقط یگ تعداد کم شمو د مینکل ملت ها، د جایی که خداوند شمو ره موبره باقی مونه. ۲۸ د اونجی شمو خدایونی ره پرستش مونید که قد دست انسان از چپو و سنگ ساخته شده؛ خدایونی ره که نه مینگره، نه میشنوه، نه موخوره و نه بوی مونه. ۲۹ اوخته امزو جای شمو خداوند، خدای خو ره طلب مونید و او ره پیدا مونید، د شرطی که او ره قد تمام دل و تمام جان خو طلب کنید. ۳۰ وختیکه د سختی-و-پریشانی گرفتار شدید و پگ امزی چیزا د بله شمو آمد، د روزای آخر شمو سون خداوند، خدای خو دور موخورید و از آید شی موشید؛ ۳۱ ازی که خداوند، خدای شمو، خدای رحیم آسته، او شمو ره ایله نمونه و شمو ره نابود نمونه و

عهدی ره که قَسَم خورده قد بابَه کَلونای شُمو بسته کده، پُرْمُشت نَمونه.

خاص بُودونِ خُدایِ اِسْرائیل

^{۳۲} شُمو دَ باره زَمان های گُذشته که پیش از شُمو بُوده پُرسان کُنید، از روزی که خُدا آدم ره دَ رُوی زمی خَلق کد شُرُوع کُنید و از یگ گوشه آسمو تا دیگه گوشه شی پُرسان کُنید که آیا امی رقم چیز بزرگ رُخ دده یا مثل شی شنیده شده؟ ^{۳۳} آیا کدم قوم هرگز آواز خُدا ره که از مَنه آتِش توره گفته بَشه شنیده، رقمی که شُمو شنیدید و زنده مندید؟ ^{۳۴} آیا کدم خُدا هرگز کوشش کده که بوره و یگ مِلّت ره از مینکل مِلّت دیگه دَ وسیله مُصیبت ها، مُعجزه ها و چیزای عَجیب، دَ وسیله جنگ، دِست زورثو و بازوی قوی و دَ وسیله وَحْشَت بزرگ بگیریه، رقمی که خُداوند، خُدای شُمو دَ مِصر بلده شُمو دَ پیش چیمای شُمو امی کار ره انجام دَد؟ ^{۳۵} ای چیزا بلده شُمو نشو دده شد تا بدید که تنها خُداوند خُدا آسته و غیر ازو دیگه خُدا وجود ندره. ^{۳۶} او شُمو ره ایشت که از آسمو آواز شی ره بشنوید تا شُمو ره اِصلاح کُنه. او دَ رُوی زمی آتِش بزرگ خُو ره بلده شُمو نشو دَد و شُمو توره ازو ره از مَنه آتِش شنیدید. ^{۳۷} و ازی که بابَه کَلونای شُمو ره دوست دشت، او اولاده ازوا ره بعد ازوا اِنْتِخاب کد. او حُضُور پیدا کده قد قُدرت بزرگ خُو شُمو ره از مِصر بُرو آورد، ^{۳۸} تا مِلّت های ره که از شُمو کده کلوتر و قوی تر بُود از پیش رُوی شُمو بُر کُنه و شُمو ره داخل بُرده سرزمین ازوا ره دَ عِنوانِ مُلکیت دَز شُمو بدیه، رقمی که اِمروز آسته.

۳۹ پس امروز بدید و د دل خو نقش کنید که تنها خداوند خدا آسته، ام باله د آسمو و ام تاه د روى زمی؛ و هیچ خدای دیگه وجود ندره. ^{۴۰} احکام و دستورای ازوره که ما امروز دز شمو امر مونم نگاه کنید تا د خوبی از شمو و بچکیچای شمو که بعد از شمو مییه تمام شنه و تا د سرزمینی که خداوند، خدای شمو بلده همیشه دز شمو میدیه، روزای کلو باقی بمانید.

شارای پناهگاه

۴۱ اوخته موسی سه شار ره د طرف شرق دریای اردن جدا کد ^{۴۲} تا قاتل د اونجی دوتا کنه، یعنی کسی که همسایه خوره سهواً د قتل برسنه و از پیش قد شی دشمنی نداشته بشه، میتنه د یکی امزی شارا دوتا کنه و زنده بمانه؛ ^{۴۳} امو شارا اینیا بود: باصر د بیابو د زمین آوار که د رتوبینیا تعلق دره، راموت د جلعاد که د جادی ها تعلق دره و جولان د باشان که د منسی ها تعلق دره.

یاداوری شریعت

۴۴ ای شریعتی آسته که موسی پیش روى بنی اسرائیل ایشته. ^{۴۵} اینمیا فرمان ها، احکام و دستورای آسته که موسی د بنی اسرائیل د غیتی گفت که اونا از مصر برو آمدد ^{۴۶} و د او طرف دریای اردن د دره، روى د روى بیت فغور د سرزمین سیحون پادشاه اموریا که د

حشِبون حُکمرانی مُوکد، رَسیدُد؛ سِیحون کسی بُود که مُوسیٰ و بَنی إِسرائیل اُو ره شِکست دَد. ^{۴۷} اونا سرزمینِ اَزو و سرزمینِ عوج پادشاهِ باشان ره که دُو پادشاهِ اَموریا د ای طرفِ دریای اَرْدُن سُون شَرَق بُود، تَصْرُف کد: ^{۴۸} از عَرَوِیر که دَ بَغْلِ دَرّه اَرنون اَسته تا سِیرِیون یعنی کوهِ حِرْمون، ^{۴۹} و تمامِ دَشت ره د ای طرفِ دریاچه اَرْدُن سُون شَرَق تا دریای که دَ دَشت اَسته، دَ زِیرِ دامنِه های پیسگه.

دَه حُکَم

۵ اُوخته مُوسیٰ پگِ إِسرائیل ره کُوی کد و دَزوا کُفت: ”ای قَوْمِ إِسرائیل، احکام و دَسْتُورای ره که ما اِمروز دَز شُمو بَیان مُونم گوش کُنید و اونا ره یاد بَگیرید و دَ دِقت دَ جای بَیرید. ^۲ خُداوند، خُدای مو دَ کوهِ حورِیب قد مو عهد بسته کد. ^۳ خُداوند امی عهد ره تنها قد آته گون مو بسته نکد، بَلکه قد از مو ام بسته کد که پگ مو اِمروز دَ اِینجی زنده اَستی. ^۴ خُداوند دَ کوه از مَنه اَتِش رُوی دَ رُوی قد شُمو توره کُفت. ^۵ ما دَ امز و غَیت دَ مینکلِ خُداوند و شُمو ایسته بُودم تاکه توره های خُداوند ره دَز شُمو بَیان کُنم، چرکه شُمو از اَتِش ترسیدید و دَ بِلِه کوه بُر نَشیدید. اُو کُفت:

۶ ما خُداوند، خُدای تُو اَسْتُم که تُو ره از سرزمینِ مِصر، از جایی که غُلام بُودی، بُرو اُورُدُم.

د پالوی ازمه خدایون دیکه ندشته بش.

بلده خو بت جور نکو، نه د شکل چیزای که باله د آسمو آسته یا تاه د زوی زمی و یا د زیر آوهای زمی. ^۹ اونا ره سجده و عبادت نکو، چون ما خداوند، خدای تو، خدای غیرتی آستم و بچکیچا ره بخاطر گناه آته گون شی تا پشت سوم و چارم امزو کسا که از مه بد موبره، جزا میدیم، ^{۱۰} لیکن رحمت خو ره تا هزار پشت نصیب کسای مونم که مره دوست دره و احکام مره نگاه مونه.

^{۱۱} نام خداوند، خدای خو ره د مقصد باطل نگیر، چون خداوند کسای ره که نام ازو ره د مقصد باطل بگیره، بے جزا نميله.

^{۱۲} روز آرام ره نگاه کو و او ره مقدس حساب کو، امو رقم که خداوند، خدای تو دز تو امر کده. ^{۱۳} شش روز کار کو و پگ کارای خو ره انجام بدی. ^{۱۴} مگم روز هفتم یگ روز آرام د احترام خداوند، خدای تو آسته؛ دمزو روز هیچ کار ره انجام ندی؛ نه خود تو، نه باچه تو، نه دختر تو، نه غلام تو، نه کنیز تو، نه گاو و الاغ تو و نه چارپایای دیکه تو، نه بیگنه که د چار دیوالی تو بشه، تا غلام و کنیز تو رقم خود تو آلی آرام بگیره. ^{۱۵} د یاد خو بیر که د سرزمین مصر غلام بودی و خداوند، خدای تو، تو ره د وسیله دست زورتو و بازوی قوی ازونجی برو آورد؛ امزی خاطر خداوند، خدای تو، دز تو امر کده که روز آرام ره نگاه کنی.

^{۱۶} آته و آبه خو ره احترام کُو، امو رقم که خداوند، خُدای تُو دَز تُو امر کده، تا عُمِرِ
دراز دشته بشی و د سرزمینی که خداوند، خُدای تُو دَز تُو موبخشه، خیر-و-خوبی
نصیب تُو شنه.

^{۱۷} قتل نکُو.

^{۱۸} زنا نکُو.

^{۱۹} دزی نکُو.

^{۲۰} د ضِدِ همسایه خو شاهدی دروغ ندی.

^{۲۱} خاتونِ همسایه خو ره تی چیم نکُو؛ د خانه همسایه خو، د زمین شی، غلام شی،
کنیز شی، گاو و الاغ شی و د هیچ مالِ دیگه همسایه خو چیم خو ره نیل.

^{۲۲} ای توره ها ره خداوند د پگِ جماعت شمو د کوه از منه آتش، اور و تریکی تیره د آواز
بلند گُفت و دزوا چیزی اضافه نکد. او امی توره ها ره د دُو لوحِ سنگی نوشته کد و دز
مه دد. ^{۲۳} وختیکه شمو آواز ره از منه تریکی شنیدید، د حالیکه کوه د آتش موسوخت،
شمو پیش از مه آمدید، یعنی پگِ رهبرای طایفه ها و ریش سفیدای شمو. ^{۲۴} اوخته شمو
گفتید: 'اینه، خداوند، خُدای مو، جلال و بزرگی خو ره دز مو ظاهر کد و مو آواز شی ره
از منه آتش شنیدی. امروز مو دیدی که خدا قد انسان توره موگیه و انسان زنده مومنه.

^{۲۵} پس آلی چرا باید بُمری؟ چون ای آتش قوی مو ره در میدیه و ام اگه آوازِ خداوند،
خُدای خو ره ازی کلوتر بشنوی، مو مومری. ^{۲۶} چون از تمام بشر کی آسته که آوازِ خُدای

زنده ره که از منه آتش توره مَوگيه شَنِیده بَشه و زنده مَنده بَشه، مِثل که مو شَنِیدی و زنده مَندی؟ ^{۲۷} خود تُو نزدیک بورُو و پگ چیزای ره که خُداوند، خُدای مو مَوگيه، گوش بَگیر و هر چیزی که خُداوند، خُدای مو دَز تُو کُفت، تُو دَز مو بَگی و مو اُو ره گوش کده دَ جای میری.

^{۲۸} وختیکه شُمو قد از مه گپ زدید خُداوند تورای شُمو ره شَنِید و دَز مه کُفت: 'ما تورای امزی قوم ره که قد از تُو کُفت، شَنِیدم؛ چیزای ره که اونا کُفت خُوب آسته. ^{۲۹} کشکه اونا امی رقم دِل میدشت که از مه میترسید و تمام احکام مَره همیشه دَ جای میورد تا بلده همیشه دَ خُوبی ازوا و بچکِچای ازوا تمام موشد. ^{۳۰} بورُو دَزوا بَگی که دَ خیمه های خُو پس بوره. ^{۳۱} لیکن تُو امینجی دَ پیش ازمه ایسته شو تا پگ احکام، قوانین و دستورا ره دَز تُو بَگیم تاکه تُو دَزوا تعلیم بدی و اونا دَ سرزمینی که ما دَ عنوانِ مُلکیت دَزوا میدیم، امیا ره دَ جای بیره. ^{۳۲} پس مُتَوَجِه بشید که چیزی ره که خُداوند، خُدای شُمو، دَز شُمو امر کده، دَ جای بیرید؛ طرفِ راست یا چپ تاو نخورید. ^{۳۳} دَ مُطابقِ هر راه-و-طریقی که خُداوند، خُدای شُمو، دَز شُمو امر کده، رفتار کُنید تا زنده بُمَید و دَ خُوبی شُمو تمام شُنه و دَ سرزمینی که تَصَرَف مُونید، عُمَرِ دِراز دَشته بشید.

۶ اینمیا احکام، قَواین و دَسْتورای آسته که خُداوند، خُدای شُمو دَز مه امر کده تا دَز شُمو تعلیم بَدیم و شُمو اونا ره دَ سرزمینی که بلده تَصْرَف کدون شی از دریای اَرْدُن تیر موشید، دَ جای بیرید،^۲ تا شُمو از خُداوند، خُدای خُو ترس دَشته بَشید و تمام احکام و دَسْتورای و ازو ره که ما دَز شُمو امر مُونم دَ تمام روزای زندگی خُو دَ جای بیرید، ام شُمو و بچکِیچای شُمو و ام اولادای بچکِیچای شُمو تا عُمَرِ دِراز دَشته بَشید.^۳ پس ای بَنی اسرائیل، شُمو باید گوش بگیریید و دَ انجام دَدون شی دِقَت کُنید، تا دَ خُوبی شُمو تمام شُنه و تا تعداد شُمو دَ سرزمینی که از شی شِیر و عسل جاری آسته غدر کلو شُنه، امو رقم که خُداوند، خُدای بابه کَلونای شُمو، دَز شُمو وعده کده.

۴ ای قومِ اسرائیل، گوش کُو! خُداوند، خُدای مو، خُداوندِ یکتا آسته.^۵ پس خُداوند، خُدای خُو ره قد تمام دِل و تمام جان و تمام قُوت خُو مُحَبَت کُو.^۶ ای توره ها ره که ما امروز دَز تُو امر مُونم، دَ دِل خُو نقش کُو^۷ و اونا ره دَ بچکِیچای خُو دَ دِقَت تعلیم بَدی و دَ غیتیکه خانه آستی، دَ غیتیکه راه موری، دَ غیتیکه خاو موشی و دَ غیتیکه باله موشی دَ باره ازوا توره بُگی.^۸ اونا ره بلده یادآوری دَ دِسْت خُو بسته کُو و رقم نشان دَ مینکل چِیما دَ پیشانی خُو بند کُو.^۹ اونا ره دَ چوکات های درگه های خانه خُو و دَ درگه های شار خُو نوشته کُو.

^{۱۰} وختیکه خُداوند، خُداى تُو، تُو ره دَ امزُو سرزمى که بلده بابَه کَلونای تُو اِبراهیم و
 اسحاق و یعقوب قَسَم خورد که دَز تُو میدیه، داخل کد و شارای کُته و نُوریند ره که تُو
 آباد نکدے، ^{۱۱} خانه های پُر از هر چیزِ خُوب ره که تُو پُر نکدے، چاه های کَنده شُدِه ره که
 تُو نکندے، تاک های انگور و درختای زَبْتون ره که تُو نشندے دَز تُو دَد و تُو ازوا خورده
 سیر شُدی، ^{۱۲} اوخته هُوش تُو بَشه، نَشنه که خُداوند ره پُر مُشت کنی، چُون اُو تُو ره از
 سرزمینِ مِصر، از جایی که غلام بُودى بَرُو اُورد. ^{۱۳} از خُداوند، خُداى خُو بَتَرس و اُو ره
 عِبادت کُو و تنها دَ نامِ اَزو قَسَم بُخور. ^{۱۴} از خُدايونِ دِيگه، يعنى از خُدايونِ قَوْمِ هَاى که
 دَ گِرْد-و-بَر تُو آسته، پَيروى نَکُو؛ ^{۱۵} چُون خُداوند، خُداى تُو که دَ مینکل شُمُو حُصُور دَره،
 خُداى غَيْرَتى آسته؛ نَشنه که قارِ خُداوند، خُداى تُو دَ بِلِه تُو باله بيبه و تُو ره از رُوى زمى
 نابُود کُنه.

^{۱۶} خُداوند، خُداى خُو ره آزمایش نَکُو، رقمى که اُو ره دَ مَسا آزمایش کدى. ^{۱۷} فِکر خُو ره
 بَگير که احکامِ خُداوند، خُداى خُو ره و فرمان ها و دَسْتورای ره که دَز تُو اَمر کده، نِگاه
 کنی. ^{۱۸} چیزی ره که دَ نَظَرِ خُداوند راست و خُوب آسته، انجامِ بَدى تا دَ خُوبى تُو تمام
 شنه و تُو دَ امزُو سرزمینِ خُوب که خُداوند بلده بابَه کَلونای تُو قَسَم خورده وعده کد، داخل
 شنى و اُو ره تَصَرَف کده ^{۱۹} پِگِ دُشمنای خُو ره از پيشِ رُوى خُو هى کنی، اَمُو رقم که
 خُداوند کُفته.

^{۲۰} وختیکه بچکيچای تُو د آينده از تُو سوال کده پُرسان کُنه: 'معنای امزی فرمان ها، احکام و دستورای که خُداوند، خُداي مو دَز شُمو امر کده، چي آسته؟' ^{۲۱} اوخته د بچکيچای خُو بُوگی: 'مو دَ مصر غُلامِ فِرَعُون بُو دی، ليکن خُداوند مو ره قد دِستِ زور تُو از مصر بَرُو اُورد. ^{۲۲} خُداوند دَ پيش چيمای مو مُعجزه های کُنه و ترسناک و چيزای عجيب دَ ضدِ مصر، دَ ضدِ فِرَعُون و دَ ضدِ پگِ نفرای خانه شی ظاهر کد. ^{۲۳} او مو ره ازونجی بَرُو اُورد تا مو ره دَ سرزمینی داخلِ کُنه که بلده بابه کلونای مو قسم خورد که دَز مو ميديه. ^{۲۴} اوخته خُداوند دَز مو امر کد که پگِ امزی دستورا ره دَ جای اُورده از خُداوند، خُداي خُو پترسی تا همیشه دَ خُوبی مو تمام شُنه و مو زنده بُمنی، اُمُو رقم که امروز آسته. ^{۲۵} اگه مو دَ دِقتِ پگِ امزی احکام ره دَ حُضورِ خُداوند، خُداي خُو دَ جای بيري، اُمُو رقم که او دَز مو امر کده، اوخته ای بلده از مو یگِ عملِ عادِلانه حساب موشه.'

اخطار دَ باره گمراهی

۷ 'آی قومِ اسرائیل، وختیکه خُداوند، خُداي تُو، تُو ره دَ سرزمینی که بلده تَصْرَف کدون شی دَ اُونجی موری، داخلِ کد و مِلّت های کلو یعنی حتیا، جَر جاشیا، اُموربا، کِنَعانیا، فِرِيزبا، حویا و یبوسیا ره که هفت مِلّت کُنه تر و قوی تر از تُو آسته، از پيش رُوی تُو هی کد، ^۲ و غيتیکه خُداوند، خُداي تُو اونا ره دَ دِستِ تُو تسليم کد و تُو اونا ره شکست ددی، اوخته اونا ره کاملاً نابود کُو. قد ازوا عهد بسته نکو و دَ بله ازوا رَحْم نکو. ^۳ قد

ازوا خیشی نکو: دُخترُونِ خُو ره دَ باچه های ازوا ندی و دُخترُونِ ازوا ره بلده باچه های خُو نگیر،^۴ چراکه اونا باچه های تُو ره از پیروی ازمه روی گردو مونه تا خدایونِ دیگه ره عبادت کنه. اگه اطور شنه، آتشی قارِ خداوند دَ خلاف تُو در میگیره و اُو تُو ره دَ زودی نابود مونه.

^۵ پس شمو قد ازوا اینی رقم رفتار کُنید: قربانگاه های ازوا ره چپه کُنید، ستون های پرستشی ازوا ره میده کُنید، بُت های آشیره ره تکه-و-پرچه کُنید و بُت های تراش شده ازوا ره دَ آتش بسوزنید؛^۶ چون شمو بلده خداوند، خدای خُو قومِ مقدس استید. خداوند، خدای شمو، شمو ره از مینکلِ پگِ قوم های زوی زمی انتخاب کد تا قومِ خاصِ ازو بشید.

^۷ خداوند بخاطرِ ازی دلِ خُو ره دَز شمو بسته نکد و شمو ره انتخاب نکد که شمو از پگِ قوم های دیگه کده کلوتر بودید، چون شمو از پگِ قوم ها کده کمتر بودید،^۸ بلکه بخاطری که خداوند شمو ره دوست دشت و میخواست قسمی ره که دَ بابه کلونای شمو خوردد، دَ جای بیره، اُو شمو ره قد دستِ زورتو از جایی که غلام بودید برو آورد و از دستِ فرعون پادشاهِ مصر آزاد کد.^۹ امزی خاطر بدنید که تنها خداوند، خدای شمو، خدای یکتا آسته؛ اُو خدای باوفا آسته و عهد و رحمت خُو ره قد کسای که اُو ره دوست دره و احکامِ ازو ره دَ جای میره تا هزار پُشت برقرار نگاه مونه،^{۱۰} مگم جزای کسای ره که ازو

بد مُوبره، دَ سر شی میره و اونا ره نابُود مُونه. اُو دَ مجازاتِ کسی که ازو بد مُوبره معطل نمونه، بلکه جزای ازو ره دَ سر شی میره.^{۱۱} پس احکام، قوانین و دستورای ره که ما امروز دَز شُمو امر مُونم، دَ دِقت دَ جای بیرید.

^{۱۲} اگه شُمو امی دستورا ره گوش کُنید و امیا ره نگاه کده دَ جای بیرید، اوخته خُداوند، خُدای شُمو عهد و رَحمتی ره که دَ بابه کَلونای شُمو قَسَم خورد، قد شُمو برقرار نگاه مُونه.^{۱۳} اُو شُمو ره دوست میدنه، بَرکت میدیه و تعداد شُمو ره کَلو مُونه؛ اُو ثمرِ رَحِم شُمو ره، ثمرِ زمین شُمو ره، یعنی غَلّه و شیرِه انگور و روغونِ زیتون شُمو ره بَرکت میدیه و گوسله های گله و باره های رمه شُمو ره دَ سرزمینی که دَ بابه کَلونای شُمو قَسَم خورد که دَز شُمو میدیه، کَلو مُونه.^{۱۴} شُمو از پگِ قوم ها کده کَلوتر بَرکت یافته مُوشید؛ مرد یا خاتونِ نازای دَ مینکلِ از شُمو و چارپایای شُمو وجود نمیدشته بشه.^{۱۵} خُداوند هر رقم ناجوری ره از شُمو دُور مُونه و شُمو ره دَ هیچ کُدمِ امزو مَرَض های بد که دَ مصر دیدید، گرفتار نمونه، بلکه اونا ره دَ بله پگِ کسای میره که از شُمو بد مُوبره.^{۱۶} شُمو باید پگِ قوم های ره که خُداوند دَ دست شُمو تسلیم مُونه، نابُود کُنید و دَ بله ازوا رَحِم نکنید؛ خُداونِ ازوا ره عبادت نکنید، چُون اونا بلده شُمو دام جور مُوشه.

^{۱۷} امکان دَره که دَ دِل خُو بُگید: ”ای قوم ها از مو کده غدر کَلویه، مو چطور میتنی اونا ره بُر کُنی؟“^{۱۸} ازوا نترسید؛ فقط دَ یاد خُو بیرید که خُداوند، خُدای شُمو دَ حقِ فرعون و

پگِ مصریا چیز کار کد. ^{۱۹} چیمای شُمو مُصِیبت های بزرگ، مُعجزه ها و چیزای عجیب
 ره دید که دَ وسیله ازوا خُداوند، خُدای شُمو قد دِستِ زورثو و بازوی قوی شُمو ره بُرو
 اُورد. پس خُداوند، خُدای شُمو قد پگِ قوم های که شُمو ازوا میترسید، امو رقم رفتار
 مونه. ^{۲۰} علاوه ازی، خُداوند، خُدای شُمو گاو-زمبورا ره دَ مینکلِ ازوا ریی مونه تا
 باقی منده ها و تاشه شُده های ازوا ره نابود کُنه. ^{۲۱} ازوا نترسید، چراکه خُداوند، خُدای
 شُمو که دَ مینکلِ شُمو آسته، خُدای بزرگ و باهیبت آسته. ^{۲۲} خُداوند، خُدای شُمو، ای
 مِلّت ها ره کم کم از پیش روی شُمو هی مونه؛ شُمو نَمِیْتَنید که اونا ره دَ یگدم نابود
 کُنید؛ اگه نه، تعدادِ حیوانای وحشی دَ سرزمینِ شُمو کلو موشه. ^{۲۳} خُداوند، خُدای شُمو
 اونا ره دَ دِستِ شُمو تسلیم مونه؛ او اونا ره دَ ترس-و-وحشتِ بزرگ میندزه تا وختیکه اونا
 نابود شُنه. ^{۲۴} او پادشاه های ازوا ره دَ دِستِ از شُمو تسلیم مونه و شُمو نام های ازوا ره از
 زیر آسمو گم-و-گل مونیید؛ هیچ کس نَمِیْتَنه دَ برابرِ از شُمو مُقاومت کُنه تا غیتیکه اونا ره
 کاملاً نابود کُنید. ^{۲۵} مُجسمه های خُدایونِ ازوا ره دَ آتش بسوزنید. دَ نُقره و طِلّای که دَ
 امزو بُت ها آسته، چیم خُو ره نیلید و بلده خُو نگیریید؛ نشنه که دَ وسیله ازوا دَ دام گرفتار
 شُنید، چُون اونا دَ پیشِ خُداوند، خُدای شُمو نَجِس آسته. ^{۲۶} چیزِ نَجِس ره دَ خانه خُو نیریید،
 اگه بییرید، شُمو ام مثلِ ازو کاملاً نابود موشید؛ بلکه از چیزِ نَجِس بے اندازه نَفرت کُنید و
 کرک دشته بشید، چُون او باید کاملاً نابود شُنه.

خُداوند ره پُرمُشت نَکَنید

۱ "آی قومِ اسرائیل، پگِ احکامی ره که ما امروز دَز تُو امر مُونم، دِ دِقَت دَ جای بَیر تا زنده بُمَنی و کلو شُنی و دَ سرزمینی که خُداوند دَ بابَه کَلونای تُو قَسَم خورده وعده کد، داخل شُنی و اُو ره تَصَرَف کُنی. ۲ دِ یاد خُو بَیر که خُداوند، خُدای تُو دَ امزی چل سال تُو ره دَ تمامِ راه دَ بیابو رهبری کد تاکه تُو ره فروتن کنه و آزمایش کده بَدَنه که دَ دِل تُو چی آسته، آیا احکامِ اَزو ره نگاه مونی یا نه؟ ۳ اُو تُو ره گُشنه ایشته فروتن کد و بعد اَزو «مَن» ره دَز تُو خورند که نه خود تُو اُو ره مِیشَنختی و نه بابَه کَلونای تُو، تا دَز تُو بَفامَنه که انسان تنها دَ وسِیلَه نان زنده نییه، بَلکِه انسان دَ وسِیلَه هر کلامی که از دانِ خُداوند بُر موشه زنده آسته. ۴ دَ ای چل سال کالای تُو دَ جان تُو نَشارید و پایای تُو اَماس نکد. ۵ پس دَ دِل خُو فِکِر کُو و بَدَن: اَمُو رِقَم که یگ آته باچه خُو ره اِصلاح مونه، خُداوند، خُدای تُو ام تُو ره اِصلاح کد. ۶ امزی خاطر احکامِ خُداوند، خُدای خُو ره دَ جای بَیر و دَ مُطابِقِ راه ها-و-طریق های اَزو رفتار کُو و اَزو بَتَرس. ۷ وختیکه خُداوند، خُدای تُو، تُو ره دَ سرزمینِ خُوب بُرد، دَ سرزمینی که دریاچه ها، چشمه ها و جوی های آو از دَره ها و کوه های شی جاری آسته، ۸ دَ سرزمینی که گندم، جَو، تاک های انگور و دِرختای انجیر و اَنار دَره، دَ سرزمینی که روغونِ زیتون و عسل دَره، ۹ دَ سرزمینی که نان ره دَ سختی پَیدا کده نَمُوخوری و دَ اُونجی دَ هیچ چیز مُحتاج نَموشی، دَ سرزمینی که سنگای شی آین آسته و از کوه های شی مِس کَنده مونی، ۱۰ و تُو نان خورده سیر شُدی و خُداوند، خُدای خُو ره

بخاطرِ سرزمینِ خوب که دَز تُو دَدَه، شُکر-و-سپاس گُفتی، ^{۱۱} اوخته فکر خُو ره بگیری، که خُداوند، خُدايِ خُو ره پُرُمشت نَکني و احکام، قانونا و دستُورايِ اَزو ره که ما اِمروز دَز تُو اَمر مُونم، دَ جايِ بيري. ^{۱۲} اَره، غَيْتِيکه خورده سِير شُدِي و بَلدِه خُو خانه هايِ خوب اَباد کده دَز شي جاي-د-جاي شُدِي، ^{۱۳} و گَلِه و رِمِه تُو کَلو شُد و نُقره و طِلّايِ تُو پَرِيمو و پَگِ داراييِ تُو زياد شُد، ^{۱۴} اوخته دِلِ تُو مَغْرور نَشْنه و خُداوند، خُدايِ خُو ره که تُو ره از سرزمينِ مِصر از جايي که غلام بُوْدِي بَرُو اُورِد، پُرُمشت نَکني. ^{۱۵} اُو تُو ره دَ بيابونِ کُتِه و ترسناک که خُشک و بے اُو بُوْد و مارهايِ زاردار و دُمکَجک ها دَشت، رَهبري کد؛ اُو بَلدِه تُو از سنگِ خارا اُو بَر کد ^{۱۶} و اُو دَ بيابو دَزتُو «مَن» خورند که حتّي بابه کَلونايِ تُو نَمِيشنَخْت، تاکه تُو ره فروتن کُنه و تُو ره آزمائش کُنه و دَ اَخِر دَ حق تُو خُوبي کُنه. ^{۱۷} پس دَ دِلِ خُو نَگي: 'قُدْرَتِ خود مه و زورِ دِست مه ايِ داراييِ ره بَلدِه مه حاصِل کده.' ^{۱۸} بَلکِه خُداوند، خُدايِ خُو ره ياد کُو، چُون اُو اَسْتِه که دَز تُو قُدْرَتِ مِيدِيه تا داراييِ حاصِل کُني؛ اُو ايِ کار ره مُونه تا عهْد خُو ره که قد بابه کَلونايِ تُو قَسْم خورده بَسْتِه کد، برقرار نِگاه کُنه، رَقْمِي که اِمروز برقرار اَسْتِه. ^{۱۹} و اگِه خُداوند، خُدايِ خُو ره پُرُمشت کُني و از خُدايونِ دِيگِه پِيروي کده اُونَا ره پَرَسْتِش و سَجْدِه کُني، ما اِمروز دَ خِلَافِ تُو شَاهِدِي مِيدِيْم که حَتْمَا نَابُوْد مَوْشِي. ^{۲۰} اَره، رَقْمِ اَمْرُو مِلَّتْ ها که خُداوند دَ پِيشِ رُوِي تُو نَابُوْد مُونه، تُو اَم نَابُوْد مَوْشِي، اگِه از آوازِ خُداوند، خُدايِ خُو اِطَاعَتِ نَکني.

۹ ای قوم اسرائیل گوش کو! تُو امروز از دربای اُردن تیر موشی تا د سرزمین ملّت های که از تُو کده کته تر و قوی تر آسته، داخل شنی و شارای کته ره که دیوال های شی تا آسمو بلند آسته، تَصْرَف کُنی. ^۲ اونا مردُمای کته و قد بلند آسته، اولاده عناق که تُو مینخشی و شنیدے که د باره ازوا گفته شده، کی میتنه د مقابل اولاده عناق ایسته شنه؟ ^۳ لیکن امروز بدن که خداوند، خدای تُو رقم آتشی که موسوزنه پیش پیش تُو رفته از دربای اُردن تیر موشه؛ او آسته که اونا ره شکست میدیه و اونا ره د پیش تُو تسلیم مونه تاکه تُو اونا ره بر کُنی و د آسانی از بین بُری، امو رقم که خداوند دز تُو گفته.

^۴ پس وختیکه خداوند، خدای شمو، اونا ره از پیش روی شمو هی کد، د دل خو نگید که: 'بخاطر عدالت مو خداوند مو ره د ای سرزمی اُورد تا ای ره تَصْرَف کُنی. نه، بلکه بخاطر شرارت امزی ملّت ها آسته که خداوند اونا ره از پیش روی شمو هی مونه. ^۵ ای بخاطر عدالت یا راستی دل شمو نیبه که شمو د سرزمین ازوا داخل موشید و او ره تَصْرَف مونید، بلکه بخاطر شرارت امزی ملّت ها آسته که خداوند، خدای شمو اونا ره از پیش روی شمو هی مونه، تا وعده ره که خداوند د بابه کلونای شمو ابراهیم و اسحاق و یعقوب قسم خوردد پوره کنه. ^۶ پس بدنید که خداوند، خدای شمو ای سرزمین خوب ره بخاطر عدالت شمو، دز شمو نمیدیه تا او ره تَصْرَف کُنید، چراکه شمو یگ قوم سرکش استید.

نتیجہ نافرمانی از خداوند

۷ دَ یَادِ خُو دَشته بَشید و پُرْمُشت نَکَنید که چطور قارِ خُداوند، خُدا ی خُو ره دَ بیابو باله اُورید. شُمو از روزی که از سرزمینِ مِصر بُرو اَمید تا غَیتیکه دَ اینجی رَسیدید، بار بار دَ خِلافِ خُداوند شورش کَید. ۸ دَ حوریب شُمو دَ اندازِه قارِ خُداوند ره باله اُورید که خُداوند دَ بِلِه شُمو غَضَبناک شُد و میخاست شُمو ره نابود کُنه. ۹ وختیکه ما دَ بِلِه کوه بُر شُدُم تا لُوح های سنگی ره بِگِیرُم، یعنی لُوح های عهدی ره که خُداوند قد شُمو بسته کد، ما مُدَتِ چِل روز و چِل شاو دَ کوه مندُم؛ ما دَ اُنجی نِه نان خوردُم و نِه آو وچی کدُم. ۱۰ و خُداوند اُمُو دُو لُوحِ سنگی ره دَز مه دَد که قد کِلکِ خُدا دَ بِلِه شی نوشته شُد؛ و دَ بِلِه ازوا تمامِ توره های بُود که خُداوند دَ کوه از مینکلِ آتِش دَ روزی که شُمو جَم شُدِه بُوید، دَز شُمو گُفتُد. ۱۱ بعد از خَتَمِ چِل روز و چِل شاو خُداوند اُمُو دُو لُوحِ سنگی، یعنی لُوح های عهد ره دَز مه دَد. ۱۲ اوخته خُداوند دَز مه گُفت: 'باله شو، دَ زودی ازینجی تاه بورو، چُون قوم تُو که اونا ره از مِصر بُرو اُوردے فاسد شُدِه. اونا راه-و-طریقِی ره که ما دَزوا امر کدُم دَ زودی ایله کده و بلده خویگ بُتِ ریختنده شُدِه جور کده.'

۱۳ خُداوند بسم قد مه گپ زده گُفت: 'ما ای قوم ره دیدُم که واقعا یگ قومِ سرکش آسته. ۱۴ مَره تنها بیل که امیا ره نابود کَنم و نام ازیا ره از تی آسمو گُل کَنم؛ و ما از تُو یگ قومِ قوی تر و کُته تر ازیا دَ وجود میرُم.'

^{۱۵} پس ما دَوْر خورده از کوه تاه اَمْدَم دَ حَالِيْکِه کوه دَ آتِش مُوسوخت و اَمُو دُو لُوْح عهْد ام
دَ دُو دِسْت مه بُود. ^{۱۶} اوخته ما توخ کَدَم و دِيْدَم که شُمو واقِعاً دَ خِلَافِ خُداوند، خُداى خُو
گناه کده بَلدِه خُو يِگ گوسَلِه ريختَنده شُدِه جور کَدِيد و راه-و-طَرِيقِى ره که خُداوند دَز
شُمو اَمْر کُدَد، دَ زُوْدِى ايله کده بُوِيْد. ^{۱۷} پس ما اَمُو دُو لُوْح ره گِرِفْتِه از دِسْتاى خُو پورته
کَدَم و دَ پِيشِ چِيْم شُمو اونا ره تِکِه-و-پِرچِه کَدَم. ^{۱۸} اوخته مِثْلِ دَفْعِه پِيشَنه، بَسْم چِل روز
و چِل شاو دَ حُضُوْر خُداوند رُوِى دَ خَاکِ اَفْتَدَم و نَه نان خورْدَم و نَه آو وُچى کَدَم، فقط
بخاطرِ پِگِ گناه هاى که کده بُوِيْد، يعنى چِيْزى ره که دَ نَظَرِ خُداوند بَد بُود انجام دَدِه قارِ
خُداوند ره باله اُورده بُوِيْد. ^{۱۹} چُون از قار و شِدَّتِ غَضَبِ خُداوند که دَ بَلِه شُمو باله اَمْدَد
تا شُمو ره نَابُوْد کُنه ترس خورده بُوْدَم؛ لِيکِن خُداوند اُوم دَفْعِه ام دُعَاى مَرِه قَبُوْل کد.
^{۲۰} خُداوند دَ بَلِه هارُون کَلو قار شُدَد که ميخاست اُو ره نَابُوْد کُنه، لِيکِن ما دَ اَمْرُو غَيْتِ
بَلدِه هارُون ام دُعَا کَدَم. ^{۲۱} اوخته ما سَبَبِ گُناهِ شُمو، يعنى اَمُو گوسَلِه طِلايِى ره که جور
کده بُوِيْد گِرِفْتِه دَ آتِش سوختَنْدَم و اُو ره تُوْته تُوْته کده خُوْب سِيْدَم تا رَقْمِ خَاکِ نَرَم شُد؛
بعد ازُو خَاکِ شى ره دَ جوبِى که از کوه جارى بُود، پاش دَدَم.

^{۲۲} شُمو دَ تَبْعِيْرِه، مَسَا و قَبْرُوْت-هَتَاوِه ام قارِ خُداوند ره باله اُورِيْد. ^{۲۳} و غَيْتِيْکِه خُداوند
شُمو ره از قَادِش بَرْنِيْع رِبِى کده گُفْت: 'بوريْد و سرزَمِيْنِى ره که ما دَز شُمو دَدِيْم تَصْرُفِ
کُنِيْد، ' شُمو از اَمْرِ خُداوند، خُداى خُو سَرِيْچِى کَدِيد، چُون دَزُو نَه اِعْتِمَادِ کَدِيد و نَه از
اِيْد شى شُدِيْد. ^{۲۴} از رُوْزِى که شُمو ره مِيْنَخْشَم، شُمو دَ خِلَافِ خُداوند شُوْرِش کده موريْد.

^{۲۵} آرے، ما بلده چل روز و چل شاو د حضور خداوند زوی د خاک اُفتدم، چون خداوند گفتند که شمو ره نابود مونه. ^{۲۶} اوخته ما د پیش خداوند دُعا کده گفتُم: 'ای خداوند-خدا، ای قوم ره که مال خود تُو آسته و تُو اونا ره قد بزرگی خو آزاد کدی و د وسیله دست قوی خو از مصر برو اوردی، نابود نکو. ^{۲۷} خدمتگاری خو ابراهیم و اسحاق و یعقوب ره د یاد بیر و د سرکشی امزی قوم و د شرارت و گناه ازبا نظر نکو. ^{۲۸} اگه نه، مردم سرزمینی که مو ره از اونجی برو اوردی، مویگه، "ازی که خداوند نتنست اونا ره د سرزمینی بیره که بلده ازوا وعده کدد و ازی که اونا بد شی میمد، اونا ره برو اورد تا د بیابو از بین بیره. "^{۲۹} ولے ای خداوند، اونا قوم تُو آسته و مال خود تُو که اونا ره قد قدرت بزرگ و بازوی قوی خو برو اوردی.

دو لوح سنگی نو

۱۰ دَمزُو غیت خداوند دز مه گفت: 'دو لوح سنگی مثل لوح های اولنه بلده خو تراش کو و د کوه بر شده پیش ازمه بیه. یگ صندوق چوبی ام بلده خو جور کو. ^۲ ما د بله ازوا کلمه های ره نوشته مونم که د بله لوح های اولنه بود و تُو اونا ره میده کدی؛ اوخته تُو اونا ره د صندوق بیل. ^۳ پس ما یگ صندوق از چپو آکاسی جور کدم و دو لوح سنگی رقم لوح های اولنه تراش کدم و امو دو لوح ره د دست خو گرفته د کوه بر شدم. ^۴ اوخته خداوند د بله امزو دو لوح کلمه های اولنه ره نوشته کد، امو «ده حکم» ره که

خُداوند دَ کوه از مینکلِ آتَش دَ روزی که شُمو جَم شده بُودید، دَ زَشْمو کُفتُد؛ و خُداوند اُونا ره دَ ز مه دَد. ^۵ پس ما دَور خورده از کوه تاه اَمَدَم و لُوح ها ره دَ صندُوقی که جور کده بُودَم ایشْتَم؛ اُونا هنوز دَ اُمونجی آسته، اُمو رقم که خُداوند دَ ز مه اَمر کَدَد.

^۶ بَنی اِسْرائیل از بَیْروتِ بَنی-یَعْقان دَ موسیره کوچ کد و هارُون دَ اُمونجی فَوْت کده دَ فَن شُد و باچه شی اِلْعازار دَ جای اَزو پیشوا تعین شُد. ^۷ اَزونجی اُونا دَ گدگوده کوچ کد و از گدگوده دَ یُطباته، دَ سرزمینی که از شی جوی های آو جاری آسته. ^۸ دَ اَمز و غیت خُداوند طایفه لاوی ره جدا کد تا صندُوقِ عهدِ خُداوند ره اِنْتِقال بَدیه و دَ حُضُورِ خُداوند ایسته شُدِه اُو ره خِدمت کُنه و دَ نامِ اَزو قوم ره بَرکت بَدیه؛ و تا اِمروز اُونا خِدمت مُونه. ^۹ اَمزی خاطر لاوی دَ مینکلِ بَرارون خُو کُدم تقسیم و مُلک نَدَره؛ تقسیمِ اَزو از طرفِ خُداوند مَهیا موشه، اُمو رقم که خُداوند، خُداي شُمو دَ زو کُفته.

^{۱۰} پس ما رقمِ دَفِعِه اوّل چل روز و چل شاو دَ کوه منْدَم؛ و اُوم دَفِعِه ام خُداوند دُعای مَره قَبُول کد و نَخاست که شُمو ره نابُود کُنه. ^{۱۱} خُداوند دَ ز مه کُفت: 'باله شُو و دَ سَفَر خُو اِدامه دَده پیش پیش اَمزی قوم رَی شُو تا اُونا دَ سرزمینی که بلده بابَه کَلونای ازوا قَسَم خورْدَم که دَ زوا مِیدیم داخِل شُنه و اُو ره تَصْرَف کُنه.'

ترس از خداوند

^{۱۲} پس آلی آی قومِ اسرائیل، خداوند، خدای شُمو از شُمو چی میخایه، بغیرِ ازی که از خداوند، خدای خُو بترسید، دَ مُطابِقِ راه-و-طریقِ ازو رفتار کُنید، اُو ره دوست دشته بشید و خداوند، خدای خُو ره قد تمامِ دِل و قد تمامِ جان خُو خدمت کُنید ^{۱۳} و احکامِ خداوند و دستورای شی ره که ما امروز دَز شُمو امرِ مُوم دَ جای بیرید تا دَ خیر-و-خوبی شُمو تمام شُنه.

^{۱۴} بدنید که آسمو، حتی آسمونِ آسمونا دَ خداوند، خدای شُمو تعلقِ دَره و زمی قد تمام چیزای که دَز شی آسته، ازو یه، ^{۱۵} باوجودِ امزی چیزا خداوند دِل خُو ره دَ بابه کلونای شُمو بسته کد و اونا ره مُحَبَّت کد و بعد ازوا اولادِه ازوا ره، یعنی شُمو ره از مینکلِ پگِ قومِ ها انتخاب کد، امو رقم که امروز آسته. ^{۱۶} پس قلب های خُو ره ختنه کُنید و دیگه سرکشی نَکُنید، ^{۱۷} چراکه خداوند، خدای شُمو، خدای خُدايو و رَبُّ الأرباب آسته، اُو خدای بزرگ، قُدْرتمند و باهیبِت آسته که طرفداری نُمونه و رشوت نَمیگیره. ^{۱۸} اُو دَ دادِ یتیم و خاتونوی بیوه میرسه و بیگنه گو ره دوست میدنه و دزوا خوراک و پوشاک میدیه. ^{۱۹} پس بیگنه گو ره دوست بدنید، چراکه شُمو ام دَ سرزمینِ مصر بیگنه بُودید. ^{۲۰} تنها از خداوند، خدای خُو بترسید و اُو ره عبادت کُنید؛ دَزو محکمِ بچسپید و تنها دَ نامِ ازو قسم بخورید. ^{۲۱} حمد-و-ثنای شُمو فقط بلده ازو بشه که اُو خدای شُمو آسته و کارای بزرگ و

هَيْبَتِ نَاكِ رِهْ كِه چِيمَايِ شُمُو دِيْدِه، بَلْدِه شُمُو اَنْجَام دَدِه. ^{۲۲} بَابِه كَلُونَايِ شُمُو هَفْتَادِ نَفْر بُودِ كِه دَ مِصْرِ رَفْتِ، لِيَكِنِ اَلِي خُداوندِ، خُدايِ شُمُو، تَعْدَادِ شُمُو رِه رَقْمِ سِتَارِه هَايِ اَسْمُو كَلُو كَدِه.

۱۱ پس شُمُو بَايْدِ خُداوندِ، خُدايِ خُو رِه دُوسْتِ بَدَنِيْدِ وِ وِظِيْفِه، قَانُونَا، دَسْتُورَا، وِ اِحْكَامِ شِي رِه هَمِيْشِه دَ جَايِ بِيْرِيْدِ. ^۲ بَدَنِيْدِ كِه مَا اِمْرُوزِ قَدْ بَچْكِچَايِ شُمُو كِه نَه اِصْلَاحِ خُداوندِ، خُدايِ شُمُو رِه دِيْدِه وِ نَه خَبْرِ دَرِه، تُوْرِه نَمُوْگِيْمِ، بَلْكَه قَدْ شُمُو تُوْرِه مُوْگِيْمِ، كِه دَ بَارِه بَزْرُگِي، دِسْتِ زُوْرْتُوْ وِ بَازُوِي قُوِي خُداوندِ مِيْدَنِيْدِ، ^۳ وِ اَزِ مُعْجَزِه هَا وِ كَارَايِ اَزُو كِه دَ مِصْرِ دَ حَقِ فِرْعَوْنِ پَادِشَاهِ مِصْرِ وِ دَ حَقِ تَمَامِ سِرْزَمِيْنِ اَزُو اَنْجَامِ دَدِ ^۴ وِ اَزِ چِيْزَايِ كِه دَ حَقِ لَشْكَرِ مِصْرِيَا وِ دَ حَقِ اَسْپِ هَا وِ گَاډِي هَايِ جَنْگِي اَزُوا كَدْ خَبْرِ دَرِيْدِ. شُمُو دِيْدِيْدِ كِه خُداوندِ چَطُوْرِ اُو دِرْبَايِ سُرْخِ رِه دَ بَلِه اَزُوا اُوْرْدِ غَيْتِيْكَه اُونَا شُمُو رِه دُمْبَالِ مُوْكَدِ وِ چَطُوْرِ اُونَا رِه نَابُوْدِ كَدْ كِه تَا اِمْرُوزِ يَادِ مُوشِه. ^۵ اَزِ چِيْزَايِ كِه اُو دَ بِيَابو بَلْدِه شُمُو اَنْجَامِ دَدِ تَا وِخْتِيْكَه شُمُو دَ اَيْنْجِي رَسِيْدِيْدِ ^۶ وِ اَزِ چِيْزَايِ كِه دَ حَقِ دَاتَانِ وِ اَبِيْرَامِ بَاچِه هَايِ اِلْيَابِ اَوْلَادِه رُوْبِيْنِ كَدْ، يَعْني كِه چَطُوْرِ زَمِي دَانِ خُو رِه وَازِ كَدْ وِ اُونَا رِه قَدْ خَانُوَارِ وِ خِيْمِه هَايِ اَزُوا وِ هَرِ زَنْدِهْجَانِي كِه قَدْ اَزُوا بُودِ اَزِ مِيْنْكَلِ پَگِ اِسْرَائِيْلِ قُوْرْتِ كَدْ، اَمِ خَبْرِ دَرِيْدِ. ^۷ اَرِه، چِيْمَايِ شُمُو تَمَامِ اَمْرُو كَارَايِ بَزْرُگِ رِه كِه خُداوندِ كَدْ، دِيْدِ.

أَجْرِ إِطَاعَتِ از خُداوند

^۸ پس پگِ احکامی ره که ما امروز دَز شُمُو امرِ مُونُم دَ جای بَیرید تا قَوی شَنید و بَلدِه گرفتونِ سرزمینی که از دریای اَرْدُن تیر مُوشید، دَز شی داخلِ شُدِه اُو ره تَصَرَفِ کُنید ^۹ و تا دَمزُو سرزمی که خُداوند دَ بابِه کَلونای شُمُو قَسَم خورد که دَزوا و دَ اولادِه ازوا میدیه، عُمِرِ دِراز دَشته بَشید، دَمزُو سرزمی که از شی شِیر و عسل جاری آسته. ^{۱۰} چُون دَ سرزمینی که شُمُو داخلِ شُدِه اُو ره تَصَرَفِ مُونید، رَقَمِ سرزمینِ مِصر که از شی بُر شُدید نییه؛ دَ اُونجی شُمُو تُخَم ره کِشت مُوکدید و اُو ره رَقَمِ کُرْدِ سَوَزِجَاتِ دَ زور-و-زَحْمَتِ حُو اُو میددید، ^{۱۱} بَلکِه سرزمینی که شُمُو بَلدِه گرفتون شی از دریای اَرْدُن تیر مُوشید، یگِ سرزمینِ پُر از کوه ها و دَرّه ها آسته که از بارشِ آسمو اُو مُخوره. ^{۱۲} اُو سرزمینی یه که خُداوند، خُدای شُمُو مُتَوَجِه اَزُو آسته و نَظَرِ خُداوند، خُدای شُمُو همیشه دَ بَلِه اَزُو آسته، از شُرُوعِ سال تا آخِرِ سال.

^{۱۳} اگه احکامِ اَزُو ره که ما امروز دَز شُمُو امرِ مُونُم، دَ دِقَتِ گوش بَگیرید و خُداوند، خُدای حُو ره دوست بَدَنید و اُو ره قد تمامِ دِل و قد تمامِ جان حُو خِدْمَتِ کُنید، ^{۱۴} اوخته اُو بارشِ ره بَلدِه زمینای شُمُو دَ موسمِ شی میدیه، ام بارشِ اوّل و ام بارشِ آخِر ره، تا بَتَنید غَلّه، شِیره انگور و روغونِ زَبْتُون حُو ره جَم کُنید. ^{۱۵} اُو دَ عَلْفِچَرِ های شُمُو بَلدِه چارپایای شُمُو علفِ سَوَزِ دَلجی مُونه و شُمُو از پگِ خوراکِ ها خورده سیر مُوشید.

^{۱۶} هوش خُو ره بگيريد که دل شمو بازی نخوره و گمراه نشنيد که خُدايون ديگه ره پرستش کنيد و دزوا سجده کنيد؛ ^{۱۷} اگه نه، آتش قار خُداوند د خِلاف شمو در ميگيره و او آسمو ره بسته مونه تا بارش نباره و زمي حاصل خُو ره نديه و شمو امزو سرزمين خُوب که خُداوند دز شمو ميديه د زودي نابود موشيد.

^{۱۸} پس امي توراي مَره د دل و جان خُو جاي بديد و اونا ره بلده ياداوري د دست خُو بسته کنيد و رقم نشان د مينکل چيما د پيشاني خُو بند کنيد. ^{۱۹} اونا ره د بچکيچاي خُو تعليم بديد و د غيتيکه خانه آستي، د غيتيکه راه موري، د غيتيکه خاو موشي و د غيتيکه باله موشي د باره ازوا توره بگي. ^{۲۰} اونا ره د چوکات هاي درگه هاي خانه خُو و د درگه هاي شار خُو نوشته کنيد، ^{۲۱} تا روزاي عُمَر از شمو و روزاي عُمَر بچکيچاي شمو د سرزميني که خُداوند د بابه گلوناي شمو قسم خورد که دزوا ميديه، دراز شنه، د اندازه روزاي که آسمو د بله زمي آسته.

^{۲۲} چون اگه شمو تمام امزي احکام ره که ما دز شمو امر مونم د دقت د جاي بيريد و خُداوند، خُداي خُو ره دوست بدنيد و د مُطابق تمام راه ها-و-طريقاي ازو رفتار کنيد و دزو محکم بچسپيد، ^{۲۳} اوخته خُداوند پگ امزي ملّت ها ره از پيش روي شمو هي مونه و شمو سرزمين ملّت هاي کته تر و قوي تر از خود ره تصرف مونيد. ^{۲۴} د هر جايي که پای خُو ره بيليد، امو جاي از شمو موشه؛ سرحداي سرزمين شمو از بيابو تا لبنان و از دريا يعني

دريای فرات تا دریای غربی ادامه پیدا مونه. ^{۲۵} هیچ کس نمیتنه که د برابر شمو مقاومت کنه، چراکه خداوند، خدای شمو ترس و وحشت شمو ره د بله تمام مردم امزو سرزمی، د هر جایی که قدم بیلید قرار میدیه، امو رقم که دز شمو گفته.

^{۲۶} اینه، ما امروز د پیش روی شمو برکت و نالت ره میلم. ^{۲۷} برکت مینگرید، اگه از احکام خداوند، خدای خو که ما امروز دز شمو امر مونم، اطاعت کنید؛ ^{۲۸} نالت موشید، اگه از احکام خداوند، خدای خو اطاعت نکنید و از راه-و-طریقی که ما امروز دز شمو امر مونم بگردید و از خدایون دیگه که هرگز نمیشنختید پیروی کنید.

^{۲۹} وختیکه خداوند، خدای شمو، شمو ره د سرزمینی که بلده گرفتون شی داخل موشید برد، اوخته برکت ره د کوه جرزیم و نالت ره د کوه عیبال قرار بدید. ^{۳۰} اونا د او طرف دریای اردن آسته، طرف راهی که آفتو میشینه، د سرزمین کنعانی های که د دشت زندگی مونه، روی د روی جلجال د نزدیک بلوط های مورح. ^{۳۱} اینه، شمو د زودی از دریای اردن تیر شده داخل مورید تا سرزمینی ره که خداوند، خدای شمو دز شمو میدیه تصرف کنید و غیتیکه او ره گرفتید و د اونجی جای-د-جای شدید، ^{۳۲} فکر شمو بشه که تمام احکام و دستورای ره که ما امروز د پیش روی شمو میلم، د جای بیرید.

خُداوند ره دَ جایی عِبادت کُنید که او اِنْتِخاب مُونه

۱۲ اینی دستُورا و قانونا ره شُمو دَ سرزمینی که خُداوند، خُدای بابه کَلونای شُمو دَز

شُمو دَده تا او ره تَصَرَف کُنید، دَ دِقَت دَ جای بَیرید، یعنی دَ تمام روزای که شُمو دَ رُوی زمی زندگی مُونید.^۲ شُمو تمام جای های ره که مِلَّت ها دَ مَنِه ازوا خُدایون خُو ره پَرستش مُونه، بعد از تَصَرَف کدونِ سرزمینِ ازوا کاملاً خَراب کُنید، چی دَ کوه های بلند بَشه، چی دَ بِلِه تِپه ها و چی دَ تَی دِرختای سَوز.^۳ قُربانگاه های ازوا ره بیرو کُنید، سَتون های پَرستشی ازوا ره میده کُنید، بُت های اَشیره ازوا ره دَ آتِش دَر بَدید و بُت های تَراش شُدِه خُدایون ازوا ره تِکه-و-پَرچه کُنید و دَ امزی رقم نام های ازوا ره اَزونجی کُم-و-گُل کُنید.

۴ شُمو خُداوند، خُدای خُو ره دَ امزُو طَریقه ها و جای ها پَرستش نَکُنید،^۵ بَلِکِه جایی ره که خُداوند، خُدای شُمو از مینکلِ پَگِ طایفه های شُمو دَ عِنوانِ جای بُود-و-باش خُو اِنْتِخاب مُونه تا نام خُو ره دَ اُونجی قرار بَدیه، اُمُو جای ره طَلب کُنید و دَ اُمونجی بورید.^۶ شُمو قُربانی های سوختنی، قُربانی های دِیگِه، دَه-یگ ها، هدیه های بلند کَدنی، نذر ها، هدیه های داوطلبانه و اوّلباری گله و رمه خُو ره دَ اُمونجی بُبرید.^۷ دَ اُمونجی دَ حُضورِ خُداوند، خُدای خُو بُخورید و شُمو و خانوار شُمو بلده حاصلِ دِست خُو که خُداوند، خُدای شُمو، شُمو ره قد ازو بَرکت دَده خوشی کُنید.

۸ شُمو ای رقم رفتار نَکُنید، رقمی که مو امروز دَ اینجی رفتار مُونی؛ دَ اینجی هر کس هر

جای که دَ نظر شی صحیح معلوم شنه، قُربانی مونه.^۹ شمو هنوز دَ جای آرام و مُلک-و-زمینی که خُداوند، خُدای شمو، دَز شمو میدیه نرسیدید،^{۱۰} لیکن وختیکه از دریای اُردُن تیر شده دَمز و سرزمی که خُداوند، خُدای شمو دَ عنوانِ مُلکیت دَز شمو میدیه جای-د-جای شُدید، و خُداوند شمو ره از شرِ پگِ دُشمنای گِرد-و-بَر شمو آرامی دَد و شمو دَ امنیتِ زندگی کدید،^{۱۱} اوخته دَ امز و جای که خُداوند، خُدای شمو اِنتخاب مونه تا نام خُو ره دَز شی قرار بدیه، اینی چیزا ره که دَز شمو امر مُونم بُبرید: قُربانی های سوختنی، قُربانی های دیگه، ده-یگ ها، هدیه های بلند شُده و بهترین حصّه نذر های خُو ره که بلده خُداوند نذر میگیرید.^{۱۲} و دَ اونجی دَ حُضورِ خُداوند، خُدای خُو قد باچه ها و دُختر و خُو، غلاما و کنیزای خُو و قد لاویای که دَ مینکل شمو زندگی مونه، خوشی کُنید، چراکه لاویا دَ مینکل شمو نه تقسیم دَره و نه مُلک.^{۱۳} فکر شمو بشه که قُربانی های سوختنی خُو ره دَ هر جای که دَ نظر شمو صحیح معلوم شُد، تقدیم نکنید،^{۱۴} بلکه تنها دَ جایی که خُداوند دَ مینکل یکی از طایفه های شمو اِنتخاب مونه، دَ اونجی قُربانی های سوختنی خُو ره تقدیم کُنید و دَ امونجی هر چیزی ره که ما دَز شمو امر مُونم، انجام بدید.

^{۱۵} و له هر وختیکه دل شمو شنه، شمو میتنید دَ تمام منطقه های خُو حیوانا ره حلال کُنید و مُطابقِ برکتی که خُداوند، خُدای شمو دَز شمو میدیه گوشت شی ره بُوخورد؛ نفرای پاک و ناپاک میتنه از و بُوخوره، امو رقم که بَز کوهی و آهو ره مُوخوره.^{۱۶} مگم خون ره نَخورید، بلکه او ره مثلِ او دَ زمی لَوو کُنید.^{۱۷} پس، ده-یگ غلّه-و-دانه، شیره انگور و

روغونِ زَبْتُونِ خُو ره، اوْلباری گله و رمه خُو ره، نذر های ره که دَ گردون خُو میگیرید، هدیه های داوطلبانه خُو و هدیه های خاص خُو ره دَ منطقه های خُو نَخورید؛ ^{۱۸} بلکه اونا ره دَ حُضُورِ خُداوند، خُدايِ خُو دَ جایی که خُداوند، خُدايِ شُمو اِنْتِخابِ مُونه، قد باچه ها و دُخترُونِ خُو، غُلاما و کِنیزایِ خُو و لایوایِ که دَ مینکل شُمو زندگی مُونه، بُوخوَرید و بَلدِه چِیزایِ که حاصِلِ دِستِ شُمو آسته، دَ حُضُورِ خُداوند، خُدايِ خُو خوشی کُنید. ^{۱۹} فِکِرِ شُمو بَشه که لایوایِ ره تا زمانی که دَ سرزمینِ خُو زندگی مُونید، از یادِ خُو نَبَرید.

^{۲۰} وختیکه خُداوند، خُدايِ شُمو سرزمینِ شُمو ره کُنه کد، اُمُو رِقْمِ که وعده کده، و شُمو بَخواهید که گوشتِ بُوخوَرید، ازی که دِلِ شُمو گوشتِ شُدِه، هر غِیْتِیکه دِلِ شُمو شُد، شُمو مِیْتِنید گوشتِ بُوخوَرید. ^{۲۱} اگه جایی که خُداوند، خُدايِ شُمو اِنْتِخابِ مُونه تا نامِ خُو ره دَزِ شی قرار بَدیه، از شُمو دُورِ بَشه، اوخته از گله و رِمِه خُو که خُداوند دَزِ شُمو دَدِه، مِیْتِنید حلالِ کُنید، اُمُو رِقْمِ که دَزِ شُمو هِدایتِ کدیم؛ و هر چِیقَسِ که دِلِ شُمو شُد دَ منطقه های خُو بُوخوَرید. ^{۲۲} اُمُو رِقْمِ که بَزِ کوهی و آهُو خورده موشه، اونا ره امِ اُمُو رِقْمِ بُوخوَرید؛ نفرایِ پاک و ناپاک هر دُوی شی مِیْتَنه ازوا بُوخوره. ^{۲۳} مِگَمِ اِحْتِیاطِ کُنید که خُونِ ره نَخوَرید، چراکه خُونِ زندگی آسته و شُمو نَبایدِ زندگی ره قد گوشتِ بُوخوَرید. ^{۲۴} خُونِ ره نَخوَرید، بلکه رِقْمِ آو دَ زمی لُوو کُنید. ^{۲۵} خُونِ ره نَخوَرید تا دَ خُوپی از شُمو و بچکِیچایِ شُمو که بعد از شُمو مییه تمام شُنه، چُونِ شُمو باید تنها کاری ره انجام بَدید که دَ نظِرِ خُداوند دُرُستِ آسته.

۲۶ ولے هدیه های مُقَدَّس ره که دَ پیش شُمو آسته و نذر های خُو ره باید دَ جایی بُبرید که خُداوند اِنْتِخاب مونه. ^{۲۷} گوشت و خُونِ قُرْبانی های سوختنی خُو ره دَ بِلِه قُرْبانگاه خُداوند، خُداي خُو تقدیم کنید؛ خُونِ قُرْبانی های دیگه شُمو باید دَ بِلِه قُرْبانگاه خُداوند، خُداي شُمو لُوو شُنه و گوشت شی ره میتنید بُخورید. ^{۲۸} فکر شُمو بشه که تمام امزی تورا ره که ما دَز شُمو امر مُونم بشنویید و دَ جای بیرید تا دَ خُوبی از شُمو و بچکیچای شُمو که بعد از شُمو مییه تمام شُنه، چراکه امی کار شُمو دَ نظر خُداوند، خُداي شُمو خُوب و دُرست آسته.

۲۹ وختی خُداوند، خُداي شُمو مِلَّت های ره که بلده بُر کدون ازوا مورید، از پیش رُوی شُمو نابود کد و شُمو اونا ره هی کده دَ سرزمین ازوا جای-د-جای شُدید، ^{۳۰} اوخته هوش خُو ره بگیریید تا بعد ازی که اونا از پیش رُوی شُمو نابود شُد، دَ دام نفتید و ازوا تقلید نکنید و دَ باره خُدايون ازوا تحقیق نکنید که بُگید، 'ای مِلَّت ها چی رقم خُدايون خُو ره عبادت مُوکد که مو ام امو رقم کنی. ^{۳۱} وختی خُداوند، خُداي خُو ره عبادت مُونید، او رقم کارا ره نکنید که اونا مونه، چُون هر چیزی که دَ نظر خُداوند زشت آسته و از شی بد مُبره، اونا بلده خُدايون خُو انجام میدیه. اونا حتی باچه ها و دخترن خُو ره بلده خُدايون خُو دَ آتش دَر میدیه. ^{۳۲} هر چیزی ره که ما دَز شُمو امر مُونم، دَ دِقَت انجام بدید؛ دَزو چیزی اِضافه نکنید و نه ام ازو چیزی کم کنید.

اخطار د باره پرستش خدایون دیکه

۱۳ اگه یگ نبی یا نفری که د وسیله خاو پیشگویی مونه د مینکل شمو پیدا شنه و بلده شمو د باره یگ معجزه یا چیز عجیب خبر بديه^۲ و امو معجزه یا چیز عجیب که د باره شی دز شمو خبر دده، رُخ بديه، و او بگيه: 'بپید از خدایون دیکه پیروی کنی و اونا ره پرستش کنی،' خدایونی ره که شمو هیچ نَمینَخشید،^۳ شمو باید د تورای امزو نبی یا نفری که خاو دیده، گوش ندید، چراکه خداوند، خدای شمو، شمو ره امتحان مونه، تا بدنه که آیا شمو خداوند، خدای خو ره قد تمام دل و تمام جان خو دوست میدنید یا نه؟^۴ شمو باید از خداوند، خدای خو پیروی کنید و تنها ازو بترسید؛ شمو باید احکام ازو ره د جای بیرید و از آید ازو شنید؛ شمو باید او ره عبادت کنید و دزو محکم بچسپید.^۵ و امو نبی یا نفری که خاو دیده، باید کشته شنه، چراکه او د خلاف خداوند، خدای شمو که شمو ره از سرزمین مصر برو آورد و از جایی که غلام بودید آزاد کد تورای فتنه‌انگیز گفته تا شمو ره از راه-و-طریقی که خداوند، خدای شمو دز شمو امر کده که مطابق ازو رفتار کنید بر کنه. دزمی رقم شرارت ره از مینکل خو پاک کنید.

۶ اگه برار تو که باچه آبه تو آسته یا باچه و دختر تو یا خاتون تو که د بغل تو آسته و یا رفیق جانبرابر تو، تو ره تاشکی گپ بديه و بگيه، 'بیه که بوری و خدایون دیکه ره پرستش کنی،' خدایونی ره که نه خود تو مینخشی و نه بابه کلونای تو میشنخت،^۷ خدایون

مِلَّتْ هَاي رِه كِه دَ گِرْد-و-بَر شُمُو آسْتِه، چِي دَ نَزْدِيك تُو، چِي اَز تُو دُور و چِي اَز يِگ
 گُوشِه زَمِي تَا دِيگِه گُوشِه شِي، ^۸ تُو بَايِد رَاضِي نَشْنِي و دَ تَوْرِه اَزُو گُوش نَدِي. دَ بِلِه اَزُو
 رَحْم نَكُو و دَزُو دِل نَسُوژَن و گُناهِ اَزُو رِه تَاشِه نَكُو، ^۹ بَلَكِه اُو رِه حَتْمَا بُكُش؛ دِسْتِ اَز تُو
 بَايِد اَوَّل بَلَدِه كُشْتُونِ اَزُو دِرَاز شُنِه و بَعْد اَزُو دِسْتِ تَمَامِ قَوْمِ. ^{۱۰} اُو رِه سَنگَسَار كُو تَا
 بُمْرِه، چُون اُو كُوشِش كَدِه كِه تُو رِه اَز خُداوند، خُداي تُو رُوي-گِرْدو كُنِه، اَمْرُو كِه تُو رِه اَز
 سِرزَمِينِ مِصر، اَز جَايِي كِه غَلَام بُوْدِي بُرُو اُورِد. ^{۱۱} اُوخْتِه تَمَامِ قَوْمِ اِسْرَائِيلِ مِيشْنَوِه و
 تَرَس مُوخُورِه و دِيگِه هِيچ كَس اِي رَقْم شَرَاژَت رِه دَ مِينَكَل شُمُو اَنجَام نَمِيدِيه.

^{۱۲} اگِه دَ بَارِه يِكِي اَز شَارَاي كِه خُداوند، خُداي شُمُو بَلَدِه بُوْد-و-بَاش دَز شُمُو مِيدِيه
 بِشْنَوِيد ^{۱۳} كِه نَفْرَاي شَرِير اَز مِينَكَل شُمُو بَالِه شُدِه و بَاشِنْدِه هَاي شَار رِه گُمْرَاه كَدِه
 مُوگِيه: 'بِيِيد كِه بُورِي و خُدايُونِ دِيگِه رِه عِبَادَت كُنِي، 'خُدايُونِي رِه كِه شُمُو نَمِينَخَشِيد،
^{۱۴} اُوخْتِه شُمُو تَحْقِيق و كُنْج-و-كَاو كَدِه اِي تَوْرِه رِه خُوب بَرَرَسِي كُنِيد. اگِه اِي تَوْرِه رَاسْت
 ثَابِت شُد كِه اَمِي رَقْم كَارِ نَفَرَت-اَنگِيز دَ مِينَكَل شُمُو اَنجَام شُدِه، ^{۱۵} اُوخْتِه شُمُو حَتْمَا
 بَاشِنْدِه هَاي اَمْرُو شَار رِه قَد دَمِ شَمَشِير بَزْنِيد و اَمُو شَار رِه قَد تَمَامِ چِيَزَاي كِه دَ مَنِه شِي
 آسْتِه كَامِلَا نَابُود كُنِيد، حَتِي چَارِيَايَاي شِي رِه اَم قَد دَمِ شَمَشِير بَزْنِيد. ^{۱۶} بَعْد اَزُو تَمَامِ
 وُلْجِه شِي رِه دَ مَنِه شَار دَ يِگ مِيدَانِي جَم كُنِيد و شَار رِه قَد تَمَامِ وُلْجِه شِي دَ عِنْوَانِ هَدِيه
 سُوخْتَنِي بَلَدِه خُداوند، خُداي خُو دَ آتِش كَامِلَا دَر بَدِيد. اَمُو شَار بَلَدِه هَمِيشِه يِگ خَرَابِه
 بُمْنِه و هَرگِز دُوبَارِه آبَاد نَشْنِه. ^{۱۷} اَمُو چِيَزَاي كِه بَلَدِه نَابُود شُدو جَم شُدِه، هِيچ چِيَز شِي دَ

دستای شمو نبشه، تا خداوند از قار خو بشینه و د بله شمو رحم و دلسوزی کنه و تعداد شمو ره کلو کنه، امو رقم که د بابه کلونای شمو قسم خورده بود. ^{۱۸} وختیکه شمو از آید خداوند، خدای خو شنید و پگ احکام ازو ره که ما امروز دز شمو امر مونم نگاه کنيد و چیزای ره که د نظر خداوند، خدای شمو درست آسته، د جای بیرید، وعده خداوند بلده شمو پوره موشه.

چیزای پاک و نجس

۱۲ شمو بچکیچای خداوند، خدای خو آستید، پس د غیت ماتم بلده مُرده ها، خودون خو ره زخمی نکنید و مینکل چیمای خو ره کل نکنید؛ ^۲ چون شمو بلده خداوند، خدای خو یگ قوم مقدس آستید و خداوند شمو ره بلده خو انتخاب کده تا از مینکل پگ قوم های که د روی زمی آسته، قوم خاص ازو بشید.

^۳ شمو هیچ چیز نجس ره نخورید. ^۴ حیوانای ره که شمو خورده میتنید، اینیا آسته: گاو، گوسپو و بز، آهو، بز کوهی، آهو بره، بز وحشی، گوزن، گاو وحشی و قوچ کوهی. ^۶ هر حیوان که سُم شی شق بشه، یعنی دوشق بشه و نشقار کنه، از مینکل حیوانا او ره میتنید بخورید. ^۷ لیکن از مینکل حیوانای که نشقار مونه یا سُم شی دوشق آسته، اینیا ره نخورید: اشتر، خرگوش و تولی، چراکه اونا نشقار مونه، ولے سُم ازوا دوشق نییه؛ اونا

بلده شمو نجس آسته. ^۸ خوک اگرچه سُم شی دوشق آسته، ولے نشقار نمونه، او بلده شمو نجس آسته. پس گوشت امزی حیوانا ره نخورید و د لاش امزیا دست نزیید.

^۹ از مینکل پگ زندهجانای که د آو آسته، هر زندهجان که شاپر و فلس دره میتنید بخورید. لیکن زندهجانای ره که شاپر و فلس ندره نخورید؛ اونا بلده شمو نجس آسته.

^{۱۱} هر رقم مرغکوی پاک ره شمو میتنید بخورید. ^{۱۲} لیکن اینیا ره نخورید: بُرگج،

لاشخور، لاشخور ریشتو، ^{۱۳} شاهین، پُشت سُرَخگ، باشه هر رقم شی که بشه، ^{۱۴} زاغ هر

رقم شی که بشه، ^{۱۵} شترمرغ، مرغ دریایی، کلهخورک، باز هر رقم شی که بشه، ^{۱۶} بوم

ریزگک، بوم کته، بوم سفید، ^{۱۷} قوطو، لاشخور مصری، قاز، ^{۱۸} لگ لگ، کَلنگ هر رقم

شی که بشه، پوپوک و شاپرگ چرمی. ^{۱۹} تمام اوخلی های بالدار بلده شمو نجس آسته؛

اونا نباید خورده شنه. ^{۲۰} لیکن زندهجانای بالدار که پاک آسته، اونا ره میتنید بخورید.

^{۲۱} هیچ جاندار خود مُرده ره نخورید؛ او ره د بیگنه که د شارای شمو زندگی مونه بدید تا

بخوره، یا د یگ بیگنه مسافر سودا کنید، چراکه شمو بلده خداوند، خدای خو یگ قوم

مُقَدَّس آستید.

امچنان بزغله ره د شیر آبه شی پخته نکئید.

دَ بَارِه دَه-یِگ

^{۲۲} دَه-یِگِ تَمَامِ حَاصِلَاتِ زَمینِ خُو رِه کِه سالانِه از زَمی دَ دِستِ مِیِه، حَتَمًا جَدَا کُنید.

^{۲۳} و دَ حُضُورِ خُداوند، خُدايِ خُو دَ جایی کِه اَو اِنْتِخابِ مُونِه تا نامِ خُو رِه دَ اُونجی قرار بَدیِه، دَه-یِگِ غَلَّه، شِیرِه اِنگُور و روغونِ خُو رِه قَد اَوَلبَاریِ گَلِه و رَمِه خُو بُوخوَرید، تا یاد بَگیرید کِه همیشه از خُداوند، خُدايِ خُو ترسِ دَشْتِه بَشید. ^{۲۴} لیکِن اگِه راهِ بَلدِه شُمُو دَ اندازِه دُورِ بَشِه، کِه دَه-یِگِ رِه بُردِه نَتَید، یعنی جایی رِه کِه خُداوند، خُدايِ شُمُو اِنْتِخابِ مُونِه تا نامِ خُو رِه دَ اُونجی قرار بَدیِه بَلدِه شُمُو دُورِ بَشِه، اوختِه غَیْتیکِه خُداوند، خُدايِ شُمُو، شُمُو رِه بَرکتِ دَد، ^{۲۵} اَمُو دَه-یِگِ رِه دَ نُقرِه سَوَدَا کُنید و نُقرِه رِه دَ دِستِ خُو گِرِفْتِه دَ جایی کِه خُداوند، خُدايِ شُمُو اِنْتِخابِ مُونِه بُوَرید. ^{۲۶} دَ اُونجی قَد نُقرِه هَر چِیزی کِه دِل شُمُو شُد بَخَرید: گاو، گوسپو، شرابِ اِنگُور، شرابِ قوی، هَر چِیزی کِه خوشِ شُمُو اَمَد؛ و دَ حُضُورِ خُداوند، خُدايِ خُو خُودونِ شُمُو قَد خانوارِ خُو بُوخوَرید و خوشیِ کُنید. ^{۲۷} و لاویایِ رِه کِه دَ شارایِ شُمُو زِندگیِ مُونِه، از یادِ نَبَید، چَراکِه اونا دَ مینکلِ شُمُو تقسیمِ و مُلکِ نَدَرِه.

^{۲۸} دَ آخِرِ هَر سِه سال، یعنی دَ سالِ سِوَمِ تَمَامِ دَه-یِگِ حَاصِلَاتِ خُو رِه بَیرید و دَ شارایِ خُو دَخیرِه کُنید ^{۲۹} تا لاویا کِه دَ مینکلِ شُمُو تقسیمِ و مُلکِ نَدَرِه و بیگَنه-گو، یَتیما و خاتونویِ بیوه کِه دَ شارایِ شُمُو اَسْتِه، اَمَدِه بُوخوَرِه و سیرِ شَنِه، و خُداوند، خُدايِ شُمُو، شُمُو رِه دَ

تمام کارای دست شُمو که انجام میدید، برکت بدیه.

سال بخشیدون قرض ها

۱۵ د آخر هر هفت سال باید قرض ها ره بخشش کنید.^۲ و طریقه بخشیدون قرض

اینی آسته: هر قرض دهنده که د همسایه خو قرض دده بشه، باید بخشش کنه و از همسایه یا برار اسرائیلی خو قرض خو ره طلب نکنه، چراکه بخشیدون قرض از طرف خداوند اعلان شده.^۳ از بیگنه میتنی که قرض خو ره طلب کنی، لیکن قرض تو که د بله برار اسرائیلی تو بشه، باید ازو دست باله کنی.^۴ یقیناً د مینکل شُمو هیچ نفر محتاج وجود نمیداشته بشه، چون خداوند، خدای شُمو، حتماً شُمو ره د امروز سرزمی که د عنوان ملکیت دز شُمو میدیه تا او ره تصرف کنی، برکت میدیه،^۵ د شرطی که از آید خداوند، خدای خو شنید و تمام امزی احکام ره که ما امروز دز شُمو امر مونم د دقت د جای بیرید. چون خداوند، خدای شُمو، امو رقم که دز شُمو گفته، شُمو ره برکت میدیه و شُمو د ملت های کلو قرض میدید، لیکن از هیچ کس قرضدار نموشید؛ و شُمو د بله ملت های کلو حکمرانی مونید، لیکن اونا د بله از شُمو حکمرانی نمونه.

۷ اگه د مینکل شُمو یکی از برارون اسرائیلی شُمو د یکی از شارای شُمو د سرزمینی که خداوند، خدای شُمو دز شُمو میدیه، محتاج بشه، دل خو ره سخت نکنید و دست خو ره د

رُوی پَرارِ مُحتاجِ خُو بسته نَگیرید، ^۸ بَلکِه دِسْتِ خُو رِه واز پِگیرید و سخاوَتَمَندانه دَ اندازه احتیاجِ شی بَلدِه اَزو قرضِ بَدید. ^۹ احتیاطِ کُنید که ای فِکِرِ فاسِدِ رِه دَ دِلِ خُو راه نَدید که بُوکَید: 'سالِ هفتم، سالِ بخشیدونِ قرضِ ها نزدیک آسته،' و دَ برابرِ پَرارِ مُحتاجِ خُو تنگ نظر شَئید و دَزو هیچ چیز نَدید. اگِه اِبطورِ کُنید، اُو دَ پیشِ خُداوند دَ خِلافِ شُمو ناله-و- فریادِ مونه و ای بَلدِه شُمو گناهِ حسابِ موشه. ^{۱۰} دَزو سخاوَتَمَندانه قرضِ بَدید و از دَدونِ قرضِ دِلِ شُمو غَمگی نَشَنه، چرَاکه دَ عِوضِ امزی کارِ خُداوند، خُدایِ شُمو، شُمو رِه دَ تمامِ کارایِ شُمو که بَلدِه انجامِ شی دِسْتِ دِرازِ کُنید، بَرکتِ مِیدیه. ^{۱۱} ازی که آدمِ مُحتاجِ هیچِ غَیتِ از زمی گُمِ نَموشه، امزی خاطرِ ما دَزِ شُمو امرِ مَوْنَم که دَ رُوی پَرارِ غَریبِ و مُحتاجِ خُو که دَ سرزمینِ شُمو زندگی مونه، دِسْتِ خُو رِه واز پِگیرید.

^{۱۲} اگِه از جمِ پَرارو و خوارونِ اِسرائیلی تُو یگِ مَرِدِ عِبرانی یا خاتونِ عِبرانی دَزِ تُو سَودا شُد، اُو شَشِ سالِ تُو رِه خِدْمَتِ کُنِه و دَ سالِ هفتمِ تُو باید اُو رِه از پیشِ خُو آزاد کنی. ^{۱۳} و غَیتیکه اُو رِه از پیشِ خُو آزاد مونی، اُو رِه باید دِسْتِ خالی رِبی نکنی، ^{۱۴} بَلکِه از گَلِه خُو، خرمونجویِ خُو و چرخشتِ انگورِ خُو سخاوَتَمَندانه دَزو بَدی؛ اَرِه، از چیزایِ که خُداوند، خُدایِ تُو، تُو رِه بَرکتِ دَدِه، دَزو بَدی. ^{۱۵} دَ یادِ تُو بَشِه که تُو دَ سرزمینِ مِصرِ غُلامِ بُوْدی و خُداوند، خُدایِ تُو، تُو رِه آزاد کد؛ امزی خاطرِ ما اِمروزِ ای حُکمِ رِه دَزِ تُو مِیدیم. ^{۱۶} لیکن اگِه غُلامِ بُوکَیه، 'ما از پیشِ تُو نَمورم،' بخاطری که اُو خودِ تُو و خانوارِ تُو رِه دوستِ دَرِه و وختِ شی قدِ از تُو خوش تیر شُدِه، ^{۱۷} اوخته یگِ دروشِ رِه پِگیر و نَرمی

گوش شی ره د درگه چسپنده سلاخ کو و او بلده همیشه غلام تو موشه. قد کنیز خو ام
عین کار ره بکو.

^{۱۸} وختیکه غلام خو ره از پیش خو آزاد مونی باید د نظر تو سخت نخوره، چون او مدت
شش سال تو ره خدمت کده، که دو برابر مزد یگ مزدور کار موشه. و خداوند، خدای تو،
تو ره د پگ کارای تو برکت میدیه.

تقدیم کدون اولباری چارپایا

^{۱۹} تمام اولباری های تر ره که د گله و رمه شمو زیده موشه بلده خداوند، خدای خو جدا
کنید؛ د بله اولباری گاو خو کار نکنید و پاشم اولباری گوسپون خو ره کل نکنید. ^{۲۰} اونا
ره هر سال د حضور خداوند، خدای خو د جایی که خداوند انتخاب مونه، شمو و خانوار
شمو بخورید. ^{۲۱} لیکن اگه حیوان عیبی بشه، یعنی لنگ یا کور بشه و یا یگو عیب دیگه
دشته بشه، او ره د حضور خداوند، خدای خو حلال نکنید، ^{۲۲} بلکه او ره د منه شارای
خو بخورید؛ نفر پاک و ناپاک میتنه ازو بخوره، امو رقم که آهو بره یا آهو ره موخورید.
^{۲۳} لیکن خون ازو ره نخورید، بلکه او ره رقم او د زمی لوو کنید.

۱ ماهِ اَبِيبِ رِه نِگاهِ كُنيد و عِيدِ پَصَحِ رِه بَلَدِه خُداوند، خُدايِ خُو بَرگزارِ كُنيد،
 چراكه دَ ماهِ اَبِيبِ خُداوند، خُدايِ شُمو، شُمو رِه از مِصرِ دَ غَيْتِ شاو بَرُو اُورد. ۲ پس
 قُرْبانِي پَصَحِ رِه از رِمِه و كَلِه خُو بَلَدِه خُداوند، خُدايِ خُو دَ جايِي كه خُداوند اِنْتِخابِ مُونِه
 تا نامِ خُو رِه دَ اُونجِي قَرارِ بَدِيه، حلالِ كُنيد. ۳ قَد اَزو هِيچِ چِيزِ خَميرِمايِه تُو نَخورِيد؛ بَلَدِه
 هفتِ روزِ نانِ فَطِيرِ بُوخورِيد، يَعيِ نانِ سَخْتِي-و-مُشَقَّت، چراكه شُمو از سِرزمِينِ مِصرِ دَ
 عَجَلِه بَرُ شُدِيد؛ اِي كارِ رِه كُنيد تا روزِ بَرُ شُدونِ خُو رِه از سِرزمِينِ مِصرِ دَ تَمامِ روزايِ
 زِنْدگِي خُو دَ يادِ دَشْتِه بَشِيد. ۴ پس بَلَدِه هفتِ روزِ دَ تَمامِ مُلكِ شُمو هِيچِ خَميرِمايِه دِيدِه
 نَشْنِه و از حَيوانِي كه دَ شامِ روزِ اوّلِ حلالِ مُونيد، هِيچِ گوشتِ شِي تا صُبحِ باقِي نَمَنِه.
 ۵ شُمو قُرْبانِي پَصَحِ رِه دَ هِيچِ كُدَمِ از شارايِ خُو كه خُداوند، خُدايِ شُمو دَز شُمو مِيدِيه،
 حَقِ نَدَرِيد كه حلالِ كُنيد؛ ۶ بَلَكِه قُرْبانِي پَصَحِ رِه دَ جايِي كه خُداوند، خُدايِ شُمو اِنْتِخابِ
 مُونِه تا نامِ خُو رِه دَ اُونجِي قَرارِ بَدِيه، دَ غَيْتِ شامِ دَ وختِ آفَتُو شِشتُو حلالِ كُنيد، چُون
 شُمو دَ غَيْتِ شامِ از مِصرِ بَرُ شُدِيد. ۷ اُو رِه دَ امزُو جايِ كه خُداوند، خُدايِ شُمو اِنْتِخابِ
 مُونِه، پُختِه كَدِه بُوخورِيد و صَباحِ گاهِ بالِه شُدِه پس دَ خِيمِه هايِ خُو بورِيد. ۸ بَلَدِه شَشِ روزِ
 نانِ فَطِيرِ بُوخورِيد و دَ روزِ هَفْتَمِ بَلَدِه خُداوند، خُدايِ خُو يِگِ جَلِسهِ مُقَدَّسِ بَرگزارِ كُنيد،
 دَمزُو روزِ هِيچِ كارِ نَكُنيد.

عید هفته ها

^۹ هفت هفته ره بلده خو حساب کُنید؛ حساب هفت هفته ره از غیتی بگیریډ که قد داس درو کدون حاصلات خو ره شروع مونیډ. ^{۱۰} اوخته عید هفته ها ره بلده خداوند، خدای خو برگزار کده هدیه داوطلبانه خو ره د اندازه برکتی که خداوند، خدای شمو دز شمو دده، تقدیم کُنید ^{۱۱} و د حضور خداوند، خدای خو د جایی که او انتخاب مونه تا نام خو ره د اونجی قرار بدیه خوشی کُنید: خودون شمو، باچه های شمو، دختران شمو، غلام شمو، کنیز شمو، لاویای که د شارای شمو زندگی مونه، بیگنه گو، یتیم و خاتونوی بیوه که د مینکل شمو زندگی مونه. ^{۱۲} د یاد خو بیږید که د مصر غلام بوید، پس امی احکام ره د دقت د جای بیږید.

عید چپری ها

^{۱۳} عید چپری ها ره بعد از جم کدون حاصلات خو از خرموجای و چرخشت انگور بلده هفت روز برگزار کُنید. ^{۱۴} د عید خو خوشی کُنید: شمو، باچه های شمو، دختران شمو، غلام شمو و کنیز شمو، و امچنان لاویا، بیگنه گو، یتیم و خاتونوی بیوه که د شارای شمو زندگی مونه. ^{۱۵} هفت روز ره بلده خداوند، خدای خو د جایی که او انتخاب مونه عید بگیریډ، چون خداوند، خدای شمو، شمو ره د پگ حاصلات و د تمام کارای دست شمو

بَرَکَتِ مِیدِیَه وَ شُمُو کَلُو خُوشحَالِ مُوشِیدِ .

^{۱۶} سالِ سِه دَفْعَه پَگِ مَرَدِا-و-بَاجَه هَای شُمُو بَایِد دَ حُضُورِ خُداوندِ، خُدايِ شُمُو دَ جَایِ کِه اَو اِنْتِخابِ مُونَه حَاضِرِ شُنَه: دَ عَیدِ فَطِیرِ، دَ عَیدِ هَفْتَه هَا وَ دَ عَیدِ خَیمَه هَا. هِیچِ کَس دِست-خَالِی دَ حُضُورِ خُداوندِ حَاضِرِ نَشُنَه. ^{۱۷} هَر کُدَم شُمُو بَایِد دَ اِنْدازَه وَس-و-تَوَانِ خُو هَر قَدَر کِه خُداوندِ، خُدايِ شُمُو دَز شُمُو بَرَکَتِ دَدَه، هَدِیَه بَدِیدِ .

تَعیینِ کَدونِ قَاضِی هَا

^{۱۸} قَاضِی هَا وَ کُتَه کَلونَا رَه دَ تَمَامِ شَارایِ کِه خُداوندِ، خُدايِ شُمُو دَز شُمُو مِیدِیَه دَ هَر طَایفَه خُو تَعیینِ کُنِیدِ تا اَوْنَا مَرْدَمِ رَه عَادِلانَه قِضاوَتِ کُنَه. ^{۱۹} قِضاوَتِ رَه دَ نَفَعِ هِیچِ کَس تَغییرِ نَدِیدِ، طَرَفداریِ نَکُنِیدِ وَ رِشَوَتِ نَکِیرِیدِ، چَراکِه رِشَوَتِ چِیمایِ دَانیو رَه کُورِ مُونَه وَ تَوَرایِ آدَمایِ عَادِلِ رَه کَجِ مُونَه. ^{۲۰} تَنها وَ تَنها ازِ عَدالَتِ پَیروِیِ کُنِیدِ تا زِنْدَه بُمَییدِ وَ سَرزَمِینِی رَه کِه خُداوندِ، خُدايِ شُمُو دَز شُمُو مِیدِیَه، صَاحِبِ شُنِیدِ .

بُتِ پَرَسْتِیِ نَکُنِیدِ

^{۲۱} هِیچِ رَقَمِ چِیو رَه دَ عِنوانِ بُتِ اَشِیرَه دَ پَالوِیِ قُربانگَاهیِ کِه بَلَدَه خُداوندِ، خُدايِ خُو جُورِ مُونِیدِ، اِیسْتَلجِیِ نَکُنِیدِ؛ ^{۲۲} وَ سُنُونِ هَایِ پَرَسْتِشِیِ بَلَدَه خُو اِیسْتَلجِیِ نَکُنِیدِ، چَراکِه

خُداوند، خُداى شُمو ازوا نَفَرَتِ دَرِه.

۱۷ شُمو باید بَلَدِه خُداوند، خُداى خُو گاو یا گوسپونى ره که عَيْب یا يِگو چيزى بد دَشْتِه بَشِه، قُربانى نَكْنِيد، چراکه اُو کار دَ پيشِ خُداوند، خُداى شُمو نَفَرَتِ اَنگيزِ آسْتِه.

۲ اگِه دَ مینکل شُمو دَ يکى از شارای شُمو که خُداوند، خُداى شُمو دَز شُمو مِيدِه، يگِ مَرْدِ یا خاتو پيدا شُنه که دَ نَظَرِ خُداوند، خُداى شُمو شَرارَتِ-و-بَدى کُنِه، يعنى عَهْدِ اَزو ره مِيدِه کُنِه ۳ و رفته خُدايونِ دِیگِه ره پَرستِش و سَجْدِه کُنِه، چى آفَتَو و ماهَتَو بَشِه یا دِیگِه لَشکَرِ آسْمو که ما پَرستِشِ اَزوا ره اَمَر نَكْدِيم، ۴ و دَز شُمو خَبَر دَدِه شُنه یا شُمو دَ بارِه اَزو بَشَنوِيد، اوخته خُوب تَحْقِيقِ کُنِيد. اگِه راسْتِ بُوْد و ثابِتِ شُد که امى کارِ نَفَرَتِ اَنگيزِ دَ اِسْرَائِيلِ اَنجامِ شُدِه، ۵ اوخته اُمُو مَرْدِ یا خاتو ره که امى شَرارَتِ-و-بَدى ره کَدِه، از دَرگِه شَارِ خُو بَرُو بِيرِيد و اُمُو مَرْدِ یا خاتو ره سَنگسارِ کُنِيد تا بُمَرِه. ۶ اُمُو نَفَرِ که مَحکُومِ دَ مَرگِ آسْتِه، دَ شَاهِدِی دُو یا سِه شَاهِدِ باید کُشْتِه شُنه؛ لِيکِن دَ شَاهِدِی يگِ نَفَرِ نَباید کُشْتِه شُنه. ۷ دِستایِ شَاهِدِا باید اَوَّلِ بَلَدِه کُشْتونِ اَمزُو نَفَرِ بالِه شُنه و بَعْدِ اَزُو دِستایِ پَگِ مَرْدُمِ. دَ اَمزى رَقْمِ شَرارَتِ-و-بَدى ره از مینکل خُو پاکِ کُنِيد.

قِضاوَتِ قاضى ها و پيشوايو

^۸ اګه یګو قضیه د پېش شُمو مییه که قضاوت کدون شی بلده شُمو غدر سخت بښه، بطور
مثال د باره خونی که قصداً ریختنده شُده و خونی که سهواً، د باره دُو دعوا کُننده و یا د
باره لت کُننده و لت خورنده، یعنی د باره قضیه های دعوا که د شارای شُمو رُخ میدیه،
اوخته شُمو باله شُده دمزو جای بورید که خُداوند، خُداى شُمو انتخاب مونه. ^۹ د پېش
لاوبای که پیشوا آسته و پېش قاضی که د امزو روزا قضاوت مونه بورید و مشوره کُنید؛
اونا فیصله خوره د باره امزو قضیه دز شُمو اعلان مونه. ^{۱۰} شُمو مُطابق فیصله که اونا
امزو جای انتخاب کده خُداوند دز شُمو اعلان موكنه، رفتار کُنید. هوش خوره بگیریید که
مُطابق هر هدایتی که اونا دز شُمو میدیه، عمل کُنید. ^{۱۱} شُمو باید مُطابق حکم شریعت که
اونا بلده شُمو بیان مونه و مُطابق قضاوتی که دز شُمو اعلان موكنه، رفتار کُنید؛ از
فیصله که اونا دز شُمو اعلان مونه طرف راست یا چپ تاو نخورید. ^{۱۲} هر کسی که از
رُوی کبر-و-غرور از آید پیشوای که د حضور خُداوند، خُداى شُمو بلده خدمت د اونجی
ایسته موشه یا از آید قاضی نموشه، او باید کشته شنه. د امزی رقم شرارت-و-بدی ره از
اسرائیل پاک کُنید. ^{۱۳} اوخته پگ قوم ای ره میشنوه و ترس موخوره و دیگه از رُوی کبر-
و-غرور رفتار نمونه.

مقررات بلده پادشاه

^{۱۴} وختی د سرزمینی که خُداوند، خُداى شُمو دز شُمو میدیه، داخل شنید و او ره تصرف

کده دَزُو جاي-د-جاي شُنید و بُگید، 'رقم پگِ مِلتِ های که دَ گرد-و-بَر مو آسته مو ام یگ
 پادشاه دَ بِلِه خُو تعین مونی،'^{۱۵} اوخته شُمو باید پادشاهی ره که خُداوند، خُداي شُمو
 اِنْتِخاب مونه دَ بِلِه خُو تعین کُنید. شُمو باید یکی از برارونِ اِسرائیلی خُو ره دَ بِلِه خُو
 پادشاه تعین کُنید؛ کُدَم نفرِ بیگنه ره که از جَمِ برارونِ اِسرائیلی شُمو نییه دَ بِلِه خُو تعین
 نَکُنید.^{۱۶} لیکن او باید اَسپ های کَلو بِلده خُو جَم نَکنه و قوم ره دُوباره دَ مِصر ریی نَکنه
 تا بِلده شی اَسپ های کَلو بیره، چُون خُداوند دَز شُمو گفته، 'هرگز دُوباره دَزُو راه نَرَوید.'
^{۱۷} امچنان او باید بِلده خُو خاتونوی کَلو نَگیره، نَشنه که دِل شی گُمراه شُنه. او باید طِلا و
 نُقره کَلو ام بِلده خُو جَم نَکنه.^{۱۸} وختیکه او دَ بِلِه تَخْتِ پادشاهی خُو شِشت، او باید یگ
 نُسخه امزی شریعت ره دَ یگ طومار از رُوی نُسخه اصلی که دَ پیشِ لاویای پیشوا آسته
 بِلده خُو نوشته کُنه.^{۱۹} او نُسخه دَ پیشِ ازو بَشه و او دَ تمامِ روزای زندگی خُو او ره خنده
 بوره تا یاد بَگیره که از خُداوند، خُداي خُو بَترسه و پگِ تورای امزی شریعت و امزی
 احکام ره دَ دِقَت دَ جای بیره،^{۲۰} تا دَ دِلِ ازو دَ برابرِ برارونِ اِسرائیلی شی غرور پیدا نَشنه
 و امزی احکام طرفِ راست یا چپ تاو نَخوره و تا او و اولاده شی بِلده مُدَتِ کَلو دَ
 مَمَلکَتِ خُو دَ اِسرائیل پادشاهی کُنه.

حقِ لاویا و پیشوایو از هدیه ها

۱۸ لاویای پیشوا، بلکه تمامِ طایفه لاوی دَ اِسرائیل تقسیم و مُلک نَدشته بَشه. اونا

میتنه از هدیه های خاصِ خُداوند که تقسیمِ ازوا آسته بُخوره. ^۲ پس اونا باید دَ مینکلِ
برارونِ اسرائیلی خُو مُلک-و-زمی نَدشته بشه، چراکه حقِ خُداوند تقسیمِ ازوا آسته، امو
رقم که دَزوا گفته.

^۳ از طرفِ مردم، یعنی از طرفِ کسای که گاویا گوسپو ره قربانی مونه حقِ پیشوایو اینیا
آسته: قی، کله و شکمبه؛ اونا امی حصّه ها ره دَ پیشوایو بدیه. ^۴ امچنان از حاصلِ نو
غله و شرابِ انگور و روغونِ زیتون خُو و از اولین پاشمِ گوسپون خُو دَزوا بدیه، ^۵ چراکه
خُداوند، خُداي شُمو اونا ره از مینکلِ پگِ طایفه های شُمو اِنْتِخاب کده تا اونا و باچه
های ازوا همیشه دَ نامِ خُداوند بلده خدمت ایسته شُنه.

^۶ اگه یگ لاوی از یکی از شارای شُمو یعنی از هر جایی که او دَ اسرائیل زندگی مونه بُر
مُوشه و دَ خوشِ دلِ خُو دَ جایی که خُداوند اِنْتِخاب مونه مییه، ^۷ و دَ نامِ خُداوند، خُداي خُو
خدمت مونه، رقمی که دیگه برارونِ لاوی شی دَ اُنجی دَ حُضُورِ خُداوند بلده خدمت
ایسته مُوشه، ^۸ اوخته او میتنه از خوراک ها مساویانه بُخوره؛ عایدی که از سودا کدون
جایدادِ بابِه کلونای شی دَزو میرسه، حساب شی جدا یه.

اخطار دَ باره کارای نفرت انگیز

^۹ وختی دَ سرزمینی که خُداوند، خُداي شُمو دَز شُمو میدیه داخلِ شدید، شُمو کارای

نَفَرَتِ اَنكِيْزِ امْرُو مِلَّتْ هَا رِه ياد نَكِيْرِيْد و ازوا تَقْلِيْد نَكْنِيْد. ^{۱۰} دَ مِيْنَكْل شُمو بَايْد هِيْچ كَس پِيْدا نَشْنِه كِه باچِه ياد دُخْتَر خُو رِه دَ آتِش قُرْبَانِي كُنِه؛ و پالْگَر، غِيْگُوِي، رَمَل اَنْداز، جادُوْگَر، ^{۱۱} تَعْوِيْد نَوِيْس، كَسِي كِه جِنِيَات ياد اَرْواح رِه حَاضِر مُونِه و از مُرْدِه هَا مَشَوْرِه مِيْگِيْرِه ام دَ مِيْنَكْل شُمو نَبَشِه. ^{۱۲} چُون هَر كَسِي كِه امِي كارا رِه اَنْجَام بِيْدِيِه، اُو دَ نَظَرِ خُداوَنْد نَجِس اَسْتِه؛ از خَاطِرِ امْرِي كَاراي نَفَرَتِ اَنكِيْزِ خُداوَنْد، خُداي شُمو اُونَا رِه از پِيْشِ رُوِي شُمو هِي مُونِه. ^{۱۳} شُمو بَايْد دَ پِيْشِ خُداوَنْد، خُداي خُو بِي عِيْب بَشِيْد. ^{۱۴} امِي مِلَّتْ هَاي رِه كِه شُمو هِي مُونِيْد، اُونَا دَ تَوْرِه پالْگَرَا و غِيْگُوِيَا كُوش مِيْدِيِه، لِيَكِنْ خُداوَنْد، خُداي شُمو دَز شُمو اِجازه نَمِيْدِيِه كِه امُو كار رِه كُنِيْد.

وَعْدِه ظُهْوَرِ يِگِ نَبِي رَقْمِ مَوْسِي

^{۱۵} خُداوَنْد، خُداي شُمو از مِيْنَكْل شُمو، از جَمِ بَرارونِ شُمو يِگِ پِيْغَمْبَرِ رِه كِه رَقْمِ اَزْمِه اَسْتِه مُقَرَّر مُونِه؛ شُمو بَايْد دَ تَوْرِه اَزُو كُوش بِيْدِيْد. ^{۱۶} اِي مُطَابِقِ چِيْزِي اَسْتِه كِه خُوْدونِ شُمو دَ كُوه حَوْرِيْب، دَ رُوْزِي كِه جَمِ شُدِه بُوِيْدِيْد، از خُداوَنْد، خُداي خُو خَاهَشِ كُويْدِ و كُفْتِيْد: 'مُو دِيْگِه نَمِيْتَنِي اَوَازِ خُداوَنْد، خُداي خُو رِه بَشَنُوِي و اِي آتِشِ بَزْرُگِ رِه بِنْگَرِي، نَشْنِه كِه بُمْرِي.' ^{۱۷} اوخْتِه خُداوَنْد دَز مِه كُفْت: 'چِيْزِي رِه كِه اُونَا كُفْتِه، خُوْب اَسْتِه. ^{۱۸} ما يِگِ نَبِي رِه بَلْدِه اَزُوا از مِيْنَكْلِ بَرارونِ اَزُوا مُقَرَّر مُونُم كِه رَقْمِ اَزْتُوِيَه و ما تَوْرَايِ خُو رِه دَ دَانِ اَزُو مِيْنَدَزْمُ و هَر چِيْزِي رِه كِه دَزُو اَمْرِ كُنْم، اُو دَزُوا نَقْلِ مُونِه. ^{۱۹} هَر كَسِي كِه دَ تَوْرَايِ

ازمه که اُمُو نَبی دَ نامِ ازمه مُوگیه، گوش نَدیه، ما خود مه ازو بازخواست مُونم. ^{۲۰} لیکن پیغمبری که خودسرانه دَ نامِ ازمه توره بُگیه، دَ حالیکه ما دَزو امر نکدیم که توره بُگیه، یا پیغمبری که دَ نامِ خُدايُونِ بیگنه توره بُگیه، باید کُشته شُنه. ^{۲۱} شُمو شاید دَ دِل خُو بُگید: 'مو چطور میتنی پی بُبری که یگ توره ره خُداوند نَگفته؟' ^{۲۲} وختیکه یگ نَبی دَ نامِ خُداوند توره بُگیه و اُمُو چیز واقع نَشنه و حقیقت پیدا نَکنه، او توره اَسته که خُداوند نَگفته، بلکه اُمُو پیغمبر او ره خودسرانه گفته. پس ازو نترسید.

شارای پناهگاه

۱۹ وختیکه خُداوند، خُداي شُمو مِلت های ره که سرزمین ازوا ره دَز شُمو میدیه نابود کد و شُمو اونا ره هی کدید و دَ شارا و خانه های ازوا جای-د-جای شُدید، ^۲ اوخته سه شار ره دَ سرزمینی که خُداوند، خُداي شُمو دَ عِنوان مُلکیت دَز شُمو میدیه، بلده خُو جدا کُئید. ^۳ فاصِله سرحدا ره اندازه کُئید و سرزمینی ره که خُداوند، خُداي شُمو دَ عِنوان مُلکیت دَز شُمو میدیه سه تقسیم کُئید تا دَ هر تقسیم یگ شارِ پناهگاه بشه و نفرِ قاتِل بَتنه دَ اُونجی دُوتا کُنه. ^۴ ای دستور-العمل دَ باره قاتلی اَسته که میتنه دَ اُونجی دُوتا کُنه تا زنده بُمَنه: هر کسی که یگو نفر ره سهواً بکُشه و از پیش قد ازو دُشمنی نَدشته بشه میتنه دَ اُونجی دُوتا کُنه. ^۵ فرض کُئید که یگ نفر قد همسایه خُو بلده درخت زِدو دَ جنگل موره و امی که دِست خُو ره باله مُونه که درخت ره قد تَوَر قطع کُنه، تَوَر از دِسته

خُو بُر شُدِه دَ هَمسايه شى مُوخوره و اُو كُشته مُوشه. پس اُو مِيْتَنه كه دَ يكي امزُو شارا
دُوتا كنه و زنده بُمَنه. ^۶ اَگه تنها يگ شارِ پناهگاه دَشته بَشِيد و فاصِله غَدْر كَلو بَشه،
اِمكان دَره كه اِنْتِقَام گِيْرِنْدِه خُون دَ غَيْتِ خُون گرمي خُو قَاتِلِ ره دُمبال كنه و اُو ره گِيْر
كده بُكُشه، دَ حَالِيكه اُو سزاوارِ مَرگ نَبُوده، چُون از پيش قد ازو دُشْمَنِي نَدَشْتِه. ^۷ امزِي
خاطر ما دَز شُمُو اَمْر كُدْم كه سِه شار ره بِلْدِه خُو جدا كُنِيْد.

^۸ خُداوند، خُداي شُمُو سرحداي شُمُو ره پِراخ مُونه اَمُو رَقْم كه دَ بابِه كَلوناي شُمُو قَسْم
خورده، و پِگِ سرزميني ره كه دَ بابِه كَلوناي شُمُو وعده كُدَد دَز شُمُو مِيْدِيه، ^۹ دَ شَرْطِي كه
شُمُو تمام امزِي احكام ره كه ما اِمروز دَز شُمُو اَمْر مُونْم نِگاه كده دَ جاي بِيْرِيْد و خُداوند،
خُداي خُو ره دوست بَدَنِيْد و هميشه مُطابِقِ راه-و-طَرِيقِ ازو رِفْتار كُنِيْد. و خَتِيكه اِي كار
شُد، اوخته شُمُو سِه شارِ دِيگه ام دَ بِلِه امزِي سِه بِلْدِه خُو اِضافه كُنِيْد، ^{۱۰} تا خُونِ نَفْرِ
بِه گُناه دَ سرزميني كه خُداوند، خُداي شُمُو دَ عِنوانِ مُلْكِيْتِ دَز شُمُو مِيْدِيه، رِيخْتَنْدِه نَشْنِه
و خُونِ كَس دَ گَرْدونِ شُمُو نَبَشِه.

^{۱۱} لِيكِن اَگه يَگو كَس قد يگ نفر دُشْمَنِي دَشْتِه بَشِه و دَ كَمِيْنِ ازو شِشْتِه دَ بِلِه ازو حَمَلِه
كُنه و اُو ره بَزْنِه تا بُمَرِه و خود شى دَ يكي امزُو شارا دُوتا كُنه، ^{۱۲} اوخته رِيشِ سَفِيْدايِ
شار شى نفر رِي كده اُو ره ازونجِي بِيگِيْرِه و دَ دِستِ اِنْتِقَامِ گِيْرِنْدِه خُونِ تَسْلِيْمِ كُنه تا
كُشته شُنِه. ^{۱۳} دَ بِلِه ازو رَحْمِ نَكُنِيْد؛ شُمُو بايد خُونِ بِه گُناه ره از اِسْرَائِيلِ پاك كُنِيْد تا دَ

خوبی شُمو تمام شُنه.

^{۱۴} د سرزمینی که خُداوند، خُدای شُمو دَز شُمو میدیه تا اُو ره تَصْرَف کُنید، سنگ ایشته پُلوان-شْرِیک خُو ره که پیشنه گون شُمو دَ تقسیمِ زمین شُمو ایشته تغییر ندید.

قانون دَ باره شاهد

^{۱۵} شاهدی یگ نفر بلده اثباتِ جُرمِ یگو کس هر خطا یا هر گناهی که اُو مُرتکب شده بَشه، بَس نییه؛ یگ قضیه باید دَ شاهدی دُو شاهد یا دَ شاهدی سه شاهد ثابت شُنه. ^{۱۶} اگه یگ شاهد از رُوی بدخاهی باله شده دَ خِلافِ یگو کس شاهدی بدیه که اُو مُرتکبِ جُرم شده، ^{۱۷} اوخته هر دُو نفری که دَ بَینِ ازوا دعوا آسته باید دَ حُضُورِ خُداوند، دَ پیشِ پیشوایو و قاضی های که دَ امزُو زَمان قضاوت مونه، حاضر شُنه ^{۱۸} و قاضی ها خُوب تحقیق کنه، اگه اُمُو شاهد یگ شاهدِ دروغگوی بُود و دَ خِلافِ برارِ اسرائیلی خُو شاهدی دروغ دده بُود، ^{۱۹} اوخته دَ حقِ شاهدِ دروغگوی اُمُو کار ره کُنید که اُو قصد دشت دَ حقِ برارِ اسرائیلی شی شُنه. دَ امزی رقم شرارت-و-بدی ره از مینکل خُو پاک کُنید. ^{۲۰} وختی باقی مُردُم دَزی باره بَشنوه، ترس مُخوره و دیگه هرگز ای رقم کارِ بد ره دَ مینکل شُمو انجام نَمیدیه. ^{۲۱} هیچ رَحْم دَ چیم شُمو نبَشه؛ جان ره دَ عِوضِ جان، چیم ره دَ عِوضِ چیم، دَندو ره دَ عِوضِ دَندو، دِست ره دَ عِوضِ دِست و پای ره دَ عِوضِ پای بَگیرید.

۲۰

وختی دَ خِلافِ دُشمنای خُو دَ جَنگ مَورید و مینگرید که اَسپ ها، گاډی های جنگی و لَشکرِ ازوا از شُمو کده کلو یه، ازوا ترس نَخورید، چُون خُداوند، خُداي شُمو که شُمو ره از سرزمینِ مِصر بُرو اُورد، قد شُمو آسته. ^۲ امی که دَ مَیدانِ جَنگ نَزدیک شُدید، پیشوا پیش بییه و قد لَشکرِ شُمو گپ بَزنه ^۳ و دَزوا بُگیه: 'آی قومِ اِسرائیل، بِشَنو! امروز شُمو پیش مَورید تا دَ خِلافِ دُشمنای خُو جَنگ کُنید. کَم دِل نَشْنید، ترس نَخورید، وَحِشَت زَدِه نَشْنید و ازوا بِیم نَکُید، ^۴ چَراکه خُداوند، خُداي شُمو قد شُمو موره تا بَلدِه شُمو دَ خِلافِ دُشمنای شُمو جَنگ کده شُمو ره پیروز کُنه.'

^۵ بعد ازو کُنه کَلونا قد لَشکرِ گپ زَدِه بُگیه: 'آیا کسی آسته که خانِه نو آباد کده بَشه و اُو ره وَقف نَکده بَشه؟ اگه آسته، اُو باید پس دَ خانِه خُو بوره، نَشْنه که اُو دَ جَنگ کُشته شُنه و دِیگه کس خانِه شی ره وَقف کُنه. ^۶ آیا کسی آسته که باغِ انگور جور کده بَشه و حاصلِ شی ره نَچشیدِه بَشه؟ اگه آسته، اُو باید پس دَ خانِه خُو بوره، نَشْنه که اُو دَ جَنگ کُشته شُنه و حاصلِ شی ره دِیگه کس بِچشه. ^۷ آیا کسی آسته که قد یگ دُختر نامزاد شُدِه بَشه و توی نَکده بَشه؟ اگه آسته، اُو باید پس دَ خانِه خُو بوره، نَشْنه که اُو دَ جَنگ کُشته شُنه و دِیگه مَرَد قد ازو دُختر توی کُنه. ^۸ و کُنه کَلونا اِدامه دَدِه دَ لَشکرِ بُگیه: 'آیا کسی آسته که ترس خورده بَشه یا کَم دِل شُدِه بَشه؟ اگه آسته، اُو باید پس دَ خانِه خُو

بوره، نَشْنه که برارونِ اسرائیلی خُو ره رقمِ خود خُو آلی کمِ دلِ کُنه. ^۹ وختیکه کُنه کلونا از توره گُفتو قد لشکر خلاص شُد، اونا دَ بله لشکر سرکرده ها تعیین کُنه تا دَ لشکر هدایت بَدیه.

^{۱۰} هر غیتی که دَ یگ شار نزدیک موشید تا دَ خلافِ ازو جنگ کُنید، اولِ بلده ازو پیشنهادِ صلح کُنید. ^{۱۱} اگه پیشنهادِ صلح شُمو ره قبول کد و درگه ها ره بلده شُمو واز کد، اوخته پگِ مردمی که دَ منه شی آسته بلده شُمو کارِ اجباری کده شُمو ره خدمت کُنه. ^{۱۲} لیکن اگه قد شُمو صلح نکد و دَ خلافِ شُمو جنگ کد، اوخته او ره محاصره کُنید. ^{۱۳} و غیتیکه خُداوند، خُداي شُمو او شار ره دَ دستِ شُمو تسلیم کد، پگِ مردا-و-باچه های جوان شی ره از دمِ شمشیر تیر کُنید. ^{۱۴} مگم خاتونو، بچکیچای ریزه، چارپایا و چیزای دیگه ره که دَ شار بَشه دَ عنوانِ وُلجه بلده خُو بگیریید. شُمو میتنید که تمامِ وُلجه های دُشمنون خُو ره که خُداوند، خُداي شُمو دَز شُمو دده، استفاده کُنید. ^{۱۵} امی کار ره دَ حقِ پگِ شارای کُنید که از شُمو دُور آسته و از جمِ شارای امزی ملّت های نزدیک نییه. ^{۱۶} لیکن دَ شارای امزی ملّت های نزدیک که خُداوند، خُداي شُمو دَ عنوانِ مُلکیت دَز شُمو میدیه، یگ زنده جان ره ام زنده نیلید. ^{۱۷} بلکه امی ملّت ها، یعنی حِتیا، اموریا، کنعانیا، فرزیا، حویا و بیوسیا ره کاملاً نابود کُنید، امو رقم که خُداوند، خُداي شُمو دَز شُمو امر کده؛ ^{۱۸} تا اونا نَتنه که امو چیزای نفرت انگیز ره که بلده خُدايون خُو انجام میدیه دَز شُمو تعلیم بَدیه؛ نَشْنه که شُمو امو چیزا ره ام انجام بَدید و دَ خلافِ خُداوند، خُداي خُو گناه کُنید.

۱۹ وختیکه یگ شار ره بلده روزای کلو محاصره مونیید تا دِ خِلافِ ازو جنگ کده او ره بگیریید، شمو درختون شی ره قد تور نزیید و اونا ره از بین نبرید، چون شمو میتنیید که از میوه ازوا بخورید، پس اونا ره قطع نکنید. آیا درختون صحرا انسان آسته که شمو اونا ره محاصره کنیید؟^{۲۰} لیکن درختای ره که میدنید میوه نمیدیه، اونا ره میتنیید بزنیید و قطع کنیید و بلده جور کدون سنگر دِ خِلافِ شاری که قد شمو جنگ مونه استفاده کنیید، تا وختیکه او سقوط کنه.

مقررات بلده قتلی که قاتل معلوم نبشه

۲۱ اگه دِ سرزمینی که خداوند، خدای شمو دز شمو میدیه تا او ره تصرف کنیید، یگ جسد دِ صحرا افتده بشه و معلوم نبشه که او ره کی کشته،^۲ اوخته ریش سفیدا و قاضی های شمو برو رفته فاصله شارای ره که دِ گرد-و-بر جسد آسته، اندازه کنه.^۳ و هر شاری که دمزو جسد نزدیک بود، ریش سفیدای امزو شار یگ جونه گاو ره که هنوز کار نکرده بشه و یوغ دِ بله شی ایشته نشده بشه بگیریه^۴ و او ره دِ یگ دَرّه که او جاری بشه و دز شی هرگز قلبه و کشت-و-کار نشده بشه تاه کنه و گردون امزو جونه گاو ره دِ اونجی دِ منّه دَرّه میده کنه.^۵ بعد ازو پیشوایو که اولاده لاوی آسته نزدیک بییه، چون خداوند، خدای شمو اونا ره انتخاب کده تا دِ حضورِ خداوند خدمت کنه و دِ نامِ ازو برکت بدیه و تا دِ حکم ازوا هر جنجال و هر ضربه زدو حل-و-فصل شنه.^۶ و پگ ریش سفیدای امزو شار که

دَ جَسَدِ نَزْدِيكِ اَسْتَه دِسْتَايِ خُو رَه دَ بَلَه جَوْنَه گَاو كَه گَرْدَوْنِ شَيِ دَ مَنَه دَرَه مَيِدَه شُدَه،
 بُشَوِيَه^۷ و اُونَا اِعْلَانِ كَدَه بُگِيَه: 'دِسْتَايِ مَو اَمِي خُونِ رَه نَرِيخْتَنْدَه و چِيْمَايِ مَو اَمِ نَدِيْدَه.
^۸ اَيِ خُدَاوَنْد، اِي كِفَارَه رَه بَلَدَه قَوْمِ خُو اِسْرَائِيْلِ كَه بَا زَخْرِيْدِ كَدَه، قَبُوْلِ كُو و نَيْلِ كَه خُونِ
 بَه گُناهِ دَ گَرْدَوْنِ قَوْمِ تُو اِسْرَائِيْلِ بَاقِي بُمْنَه. 'اَوخْتَه اُونَا اَز گُناهِ خُونِ رِيخْتَنْدَه شُدَه
 بَخْشِيْدَه مُوشَه.^۹ دَ اَمَزِي رَقْمِ شُمُو خُونِ بَه گُناهِ رَه اَز مِيْنَكَلِ خُو پَاكِ كُنِيْد، چُونِ شُمُو
 بَايْدِ چِيْزِي رَه كَه دَ نَظَرِ خُدَاوَنْدِ صَحِيْحِ اَسْتَه، اَنْجَامِ بَدِيْد.

مُقَرَّرَاتِ بَلَدَه تَوِي كَدُو قَدِ خَاتُونَوِي اَسِيْر

^{۱۰} وختي دَ جَنگِ دُشْمَنَايِ خُو مَوْرِيْدِ و خُدَاوَنْد، خُدَايِ شُمُو اُونَا رَه دَ دِسْتِ شُمُو تَسْلِيْمِ
 مُوْنَه و شُمُو اُونَا رَه اَسِيْر مُوْنِيْد،^{۱۱} و دَ مِيْنَكَلِ اَسِيْرَا يِگِ خَاتُونِ نُورِيَنْدِ رَه مِيْنَكْرِيْدِ و يِگِ
 شُمُو عَاشَقِ اَزُو مُوشَه و مِيخَايَه كَه اُو رَه خَاتُو كُنَه،^{۱۲} اُو مِيْتَنَه اُو رَه دَ خَاْنَه خُو بُبْرَه. اَمُو
 خَاتُو بَايْدِ سَرِ خُو رَه كَلِ كُنَه، نَاخُونَايِ خُو رَه بَگِيْرَه^{۱۳} و كَالَايِ اَسِيْرِيِ خُو رَه تَبْدِيْلِ كَدَه دَ
 خَاْنَه اَزُو نَفَرِ بُمْنَه و يِگِ مَاهِ بَلَدَه آتَه و اَبَه خُو مَاتَمِ بَگِيْرَه. بَعْدِ اَزُو اَمُو مَرْدِ مِيْتَنَه قَدِ اَزُو
 يِگْجَايِ شُنَه و شُوِيِ اَزُو شُنَه و اُو خَاتُونِ اَزُو.^{۱۴} لِيَكِنْ اَكَه اُو قَدِ اَمَزُو خَاتُو خَوْشِ نَبَشَه،
 اُو رَه بَايْدِ اَزَادِ كُنَه كَه دَ خَوْشِ دِلِ خُو بَوْرَه و حَقِ نَدْرَه كَه اُو رَه دَ نُقْرَه سَوْدَا كُنَه. اُو نَبَايْدِ
 قَدِ اَزُو رَقْمِ يِگِ كَنِيْزِ رِفْتَارِ كُنَه، چِرَاكَه اُو رَه بَه پَرْدَه كَدَه.

حقِ باچه اوّلباری

^{۱۵} اگه یگ مرد دُو خاتو دشته بَشه که یگ شی از دل شی بَشه و دیگه شی از دل شی نَبشه و هر دوی ازوا بلده شی باچه بزیه، ام او که از دل شی آسته و ام او که از دل شی نییه؛ و باچه خاتونی که از دل شی نییه اوّلباری بَشه، ^{۱۶} اوخته د روزی که او دارایی خو ره د باچه های خو تقسیم مونه، نَمیتنه باچه خاتونی ره که از دل شی آسته د جای باچه خاتونی که از دل شی نییه حقِ اوّلباری گی بدیه، چُون او واقعاً اوّلباری آسته. ^{۱۷} بلکه باچه خاتونی ره که از دل شی نییه باچه اوّلباری خو قبول کُنه و از پگِ دارایی خو دُو تقسیم بلده ازو بدیه، چراکه او حاصلِ اوّلین ثمرِ قوتِ شی آسته و حقِ اوّلباری گی ازو موشه.

باچه یاغی

^{۱۸} اگه یگو کس یگ باچه سرکش و یاغی دشته بَشه که از ایدِ آته و آبه خو نَشنه و هرچند که او ره سرزنش کُنه دزوا گوش ندیه، ^{۱۹} اوخته آته و آبه شی باید او ره گِرِفته د پیش ریش سفیدای شار خو د درگه امزو جای بیره ^{۲۰} و د ریش سفیدای شار خو بُگیه: 'ای باچه مو سرکش و یاغی آسته. ای از اید مو نموشه و ایله خرچ و شرابی آسته.' ^{۲۱} اوخته پگِ مردم شار باید او ره سنگسار کُنه تا بُمُره. د امزی رقم شمو شرارت-و-بدی ره از مینکل خو پاک کُنید؛ اوخته تمام قومِ اسرائیل ای ره میشنوه و ترس موخوره.

^{۲۲} اگه یگو نفر مُرتکبِ گناهی شُدِه بَشه که جَزای شی مَرگ آسته و اُو اِعدام شُدِه دَ درخت اوزو شُدِه بَشه، ^{۲۳} جَسَدِ اَزو تمامِ شاو دَ درخت باقی نَمَنه. اُو ره حتماً دَ امزُو روز دَفن کُنید، چُون هر کسی که دَ دار اوزو شُنه نالتِ خُدا دَ بله شی آسته. شُمو سرزمینی ره که خُداوند، خُداي شُمو دَ عنوانِ مُلکیتِ دَز شُمو میدیه، نَجس نَکُنید.

۲۲ ^۱ اگه گاو یا گوسپونِ برارِ اسرائیلی خُو ره مینگری که راهِ خُو ره گم کده، تیر خُو ره نیر، بلکه اُو ره پس دَ خونده شی بُر. ^۲ اگه برارِ اسرائیلی تُو دَ نزدیک تُو زندگی نَکنه یا نَفامی که صاحبِ شی کی آسته، اُو ره دَ خانه خُو بُر و اُو دَ پیش تُو بُمَنه تا غیتیکه برارِ اسرائیلی تُو دَ طلب شی بُر شُنه، اوخته اُو ره دَزو پس بدی. ^۳ قد خَر شی عینِ کار ره کُو، قد کالای شی عینِ کار ره کُو و قد هر چیزی دیگه برارِ اسرائیلی خُو که گم شُدِه بَشه و تُو پیدا کده بَشی، ام عینِ کار ره کُو. تُو نباید تیر خُو ره بیری.

^۴ اگه خَر یا گاو برارِ اسرائیلی خُو ره مینگری که دَ راه زیرِ بارِ خاو کده، تیر خُو ره نیر، بلکه حتماً قد ازو کومک کُو که اُو ره ایستلجی کُنه.

^۵ یگ خاتو باید رختِ مردانه دَ جان خُو نَکنه و یگ مرد ام باید کالای زَنانه نپوشه، چُون

هر کسی که امی کار ره کنه خداوند، خدای تُو ازو نفرت مونه.

^۶ اگه وورِ یگو مُرغک ره دَ راهِ خُو مینگری، چی دَ درخت بَشه، چی دَ زمی و دَ مَنه ازو چوچه ها یا تخم ها بَشه و آبه دَ بله چوچه ها یا تخم ها خاو بَشه، آبه ره قد چوچه های شی نگیر. ^۷ آبه شی ره ایله کُو که بوره، تنها چوچه های شی ره بلده خُو بگیر، تا دَ خوبی تُو تمام شنه و عُمَرِ دراز دشته بشی.

^۸ وختیکه یگ خانه نو آباد مونی، دَ بله بام خُو دیوال نیمه جور کُو، نَشنه که یگو کس از بله شی بفته و جُرمِ خُون ره دَ بله خانه خُو بیری.

^۹ دَ باغ انگور خُو دُو رقم تخم کِشت نکو، اگه نه، پگِ حاصل شی ضبط موشه، ام تخمی ره که کِشت کده و ام حاصل باغ انگور.

^{۱۰} گاو و خر ره دَ یگ یوغ جوره کده قد شی قلبه نکو.

^{۱۱} کالای ره که از پاشم و کتان قتی بافته شده بَشه، نپوش.

^{۱۲} دَ چار گوشه چپن خُو که خود ره قد شی موبوشنی، ٹوپک کوک کُو.

مَقَرَّات دَ بَارِه رَابِطَه زَن و شَوِي

^{۱۳} اگه يگو مرد بلده خو يگ خاتو بگيره و بعد از خاو شدو قد شي، ازو بد بیره ^{۱۴} و د بِلِه ازو تَهَمَت كده او ره بدنام كنه و بگيه: 'ما قد امزي خاتو توي كدم، ليكن وختيکه قد شي نزديك شدم، فاميدم كه دختر نييه.' ^{۱۵} اوخته آته و آبه دختر بايد نشاني دختری امزو خاتو ره گرفته د پيش ريش سفيداي شار د درگه شار بیره. ^{۱۶} و آته دختر د ريش سفيدا بگيه: 'ما دختر خو ره د امزي آدم ددم كه خاتون شي شنه، ليكن اي آدم ازو بد موبره. ^{۱۷} اينه، آلي د بِلِه دختر مه تَهَمَت كده موكيه: "دختر تو دختری نداشت." اينی ام نشاني دختری دختر مه.' اوخته اونا اموتكه ره د پيش ريش سفيداي شار اوار كنه؛ ^{۱۸} و ريش سفيداي شار امو مرد ره گرفته جزا بديه. ^{۱۹} امچنان او ره صد مِثقال نُقره جریمه كنه و جریمه ره د آته دختر بديه، چراكه امو آدم يگ دختر خانه اسرائيلي ره بدنام كده. او دختر بايد خاتون ازو مرد باقی بمانه و امو مرد تا زنده آسته، نَمیتنه او ره طلاق بديه.

^{۲۰} ليكن اگه اي توره راست بشه و نشاني دختری امزو دختر پيدا نشنه، ^{۲۱} اوخته امو دختر ره د پيش درگه خانه آته شي بیره و مرداي شار شي بايد او ره سنگسار كنه تا بمره، چراكه او د خانه آته خو زنا كده و د اسرائيل يگ كار شرم آور انجام دده. د امزي رقم شمو شرارت-و-بدی ره از مينكل خو پاك كنيد.

^{۲۲} اگه يگ مرد د حين خاو شدو قد يگ خاتون شوي تو گرفته شنه، اوخته هر دوي ازوا

باید کُشته شُنه، ام مَردي که قد امزُو خاتُو خاو کده و ام امُو خاتُو. دَ امزی رقم شرارت-و-بدی ره از اسرائیل پاک کُنید.

^{۲۳} اگه یگ دُخترِ خانه قد یگ مَردي نامزاد بَشه و یگ مَردي دِیگه اُو ره دَ شار پَیدا کده قد ازُو خاو کنه، ^{۲۴} اوخته هر دُوی ازوا ره دَ درگه شار بَیرید و اونا ره سنگسار کُنید تا بُمَره؛ دُختر ازی که دَ شار بُود و بلده کومک چِیغ-و-شور نکد باید کُشته شُنه و مَردي ازی که خاتُونِ یگو کسِ دِیگه ره بے اَبَرُو کده باید کُشته شُنه. دَ امزی رقم شرارت-و-بدی ره از مینکل خُو پاک کُنید.

^{۲۵} لیکن اگه امُو مَردي دُخترِ نامزاد-دار ره دَ صحرا پَیدا کُنه و دَ بله ازُو زور اُورده قد ازُو خاو کُنه، اوخته تنها امُو مَردي که قد ازُو خاو کده باید کُشته شُنه. ^{۲۶} دَ حقِ دُختر هیچ کار نَکو، چُون اُو گُناهی نَکده که سزاوارِ مَرگ بَشه. ای مِثِلِ قضیه اَسته که یگو کس دَ بله یگ نفرِ دِیگه حَمله مونه و اُو ره مُوکُشه، ^{۲۷} چُون وختیکه امُو مَردي دُخترِ نامزاد-دار ره دَ صحرا پَیدا کد، دُختر بلده کومک چِیغ-و-شور کد، لیکن هیچ کس نَبُود که اُو ره نجات بَدیه.

^{۲۸} اگه یگ مَردي یگ دُخترِ خانه ره که نامزاد نَدَشته بَشه پَیدا کنه و اُو ره دَ زور گِرِفته قد ازُو خاو کنه و اونا گِرِفته شُنه، ^{۲۹} اوخته امُو مَردي که قد ازُو خاو کده، باید پنجاه مِثقال نُقره دَ آتِه دُختر بَدیه و امُو دُخترِ خاتُونِ ازُو شُنه. ازی که اُو ره بے اَبَرُو کده، اُو تا غَیتیکه

زنده آسته نَمِيتنه او ره طلاق بديه.^{۳۰} يگ مرد نبايد خائون آته خو ره بگيره و دامون آته خو ره بپرده كنه.

مُقَرَّرات د باره كساي كه د جماعت داخل شده نَمِيتنه

۲۳ هر كسي كه چوره بشه يا آله تناسلي شي منئي بشه، او نبايد د جماعت خُداوند داخل شنه.

۲ آدم حرامزاده نبايد د جماعت خُداوند داخل شنه؛ حتى تا پُشت دهم هيچ كدم اولاده ازو نبايد د جماعت خُداوند داخل شنه.

۳ هيچ عموني و موآبي نبايد د جماعت خُداوند داخل شنه؛ حتى تا پُشت دهم هيچ كدم اولاده ازوا هيچ وخت نبايد د جماعت خُداوند داخل شنه،^۴ چراكه اونا قد نان و او د دم راه شمو نمد وختيکه شمو از مصر برو امديد، بلكه بلعام باچه بعور ره از فتور، از آرام نهرين كرا كد تا شمو ره نالت كنه.^۵ ليكن خُداوند، خُداي شمو نخواست كه توره بلعام ره بشنوه، بلكه خُداوند، خُداي شمو نالت ره بلده شمو د بركت تبديل كد، چراكه او شمو ره دوست دره.^۶ پس تا زنده استيد، خير و خوبي ازوا ره طلب نكديد.

۷ شمو نبايد از اِدوميا نفرت دشته بشيد، چون اونا برارون شمو آسته. شمو نبايد از مِصرِيا

نَفَرَت دَشْتَه بَشِيد، چُون شُمو دَ سرزمينِ ازوا دَ عِنوانِ بيگنه زندگي مُوكديد. ^۸ اولاداي نسلِ سوّم ازوا كه بلده ازوا دَ دُنيا ميبه، مِيتنه دَ جماعتِ خُداوند داخِل شُنه.

پاك-و-مُقَدَّس نِگاه كدون خيمه گاه نِظامي

^۹ وختيکه قد لشکر دَ خِلافِ دُشمنای خُو مورید، خودون ره از تمام چیزای ناپاک دُور نِگاه کُنید. ^{۱۰} اگه کُدم شُمو ره شیطو بازی بديه و اُو ناپاک شُنه، اُو بايد از خيمه گاه بُرو بوره و دَ خيمه گاه داخِل نَشُنه. ^{۱۱} وختيکه شام نزديک شُد، اُو بايد خود ره قد آو غُسل بديه و غيتيکه آفتو شُشت، اُو مِيتنه پس دَ خيمه گاه داخِل شُنه.

^{۱۲} شُمو بايد دَ بُرونِ خيمه گاه يگ جای دَشْتَه بَشِيد تا بلده رفع حاجت بتنید دَ اُونجی

بورید. ^{۱۳} دَ بَيْنِ اسبابِ خُو بايد يگ بيلچه دَشْتَه بَشِيد، تا وختيکه بلده رفع حاجت ميشنید قد ازو زمی ره بکنید و بعد ازو چٹلی خُو ره بپوشنید، ^{۱۴} چراکه خُداوند، خُداي شُمو دَ مَنه خيمه گاه شُمو دَ حَرکت آسته تا شُمو ره نِجات بديه و دُشمنای شُمو ره دَ دِست شُمو تسليم کنه. پس خيمه گاه شُمو بايد پاك-و-مُقَدَّس بشه تا خُداوند دَ مينکل شُمو نجاست ره ننگره و از شُمو رُو گردو نَشُنه.

احكامِ مُختَلِف

^{۱۵} غلامی که از پیشِ بادار خُو دوتا کده دَ پیشِ ازتو مییه، اُو ره پس دَ بادار شی تسلیم نکُو. ^{۱۶} اُو قد تو دَ مینکل شمو دَ هر جای که دل شی موشه و دَ هر شاری که انتخاب مونه، زندگی کنه. دَ سرِ ازو ظلم نکُو.

^{۱۷} از دُخترِونِ اسرائیلی هیچ کدم شی فاحشه بُت‌خانه نبشه و از باچه های اسرائیلی ام هیچ کدم شی فاحشه بُت‌خانه نبشه. ^{۱۸} عایدِ خاتونِ فاحشه و مردِ فاحشه ره بلده پوره کدون هیچ نذر دَ خانه خُداوند، خُدايِ خو نیرید، چراکه هر دوی شی دَ پیشِ خُداوند، خُدايِ شمو نجس آسته.

^{۱۹} دَ برارِ اسرائیلی خُو که قرض میدید، سُود نگیرید، نه سُود از پیسه، نه سُود از خوراکه و نه سُود از هر چیزی که سرِ سُود دده موشه. ^{۲۰} دَ یگ بیگنه میتنید سرِ سُود قرض بدید، لیکن برارِ اسرائیلی خُو ره که قرض میدید، سُود نگیرید تا خُداوند، خُدايِ شمو دَ سرزمینی که بلده تَصْرَف کدون شی داخل موشید، شمو ره دَ هر کار که دست خُو ره دراز کنید، برکت بدیه.

^{۲۱} وختیکه بلده خُداوند، خُدايِ خُو نذر میگیرید، بدونِ طال-و-طول اُو ره ادا کنید، چراکه خُداوند، خُدايِ شمو حتماً اُو ره از شمو طلب مونه، اوخته شمو گناهکار موشید. ^{۲۲} لیکن اگه از نذر کدو خودداری کنید، مُرتکب گناه نموشید. ^{۲۳} هر چیزی که از دان شمو بُر موشه، اُو ره دَ دقت دَ جای بیرید، مُطابقِ هر چیزی که دَ رضای خُو بلده خُداوند، خُدايِ

خُو نَذر كَدِيد و قد زبون خُو كُفْتِيد، عمل كُنِيد.

^{۲۴} وختیکه د باغ انگور همسایه خُو داخل موشید، از انگور شی تا سیر نشدید بخورید،
لیکن د ظرف خُو آندخته نبرید. ^{۲۵} وختیکه د زمین همسایه خُو داخل موشید، میتنید خوشه
ها ره قد دست خُو بچینید، مگم داس ره د کشت همسایه خُو د کار نبرید.

۲۴ ^۱ اگه یگ مرد قد یگ خاتو توی کنه و امو خاتو د نظر شی خوش نخوره بخاطری
که دزو یگو چیز خراب پیدا کده، اوخته او یگ طلاقنامه نوشته کده د دست ازو بدیه و او
ره از خانه خُو هی کنه. ^۲ وختیکه او خانه ازو ره ایله کد، او میتنه بوره و خاتون یگ مرد
دیگه شنه. ^۳ اگه شوی دوومی ام ازو خوش شی نیه و یگ طلاقنامه نوشته کده د دست ازو
بدیه و او ره از خانه خُو هی کنه یا امو شوی دوومی که او ره خاتو کده، بمره؛ ^۴ اوخته
شوی اولی که او ره ایله کده، حق ندره که او ره بسم بگیره و خاتون خُو کنه، چون او
ناپاک شده و ای کار د نظر خداوند زشت آسته. پس د بله سرزمینی که خداوند، خدای
شمو د عنوان ملکیت دز شمو میدیه، گناه نبرید.

^۵ وختیکه یگ آدم نو توی مونه، او نباید قد لشکر د جنگ بوره و نباید یگو وظیفه بلده
شی دده شنه؛ او باید بلده یگ سال آزاد بشه تا د خانه خُو بشینه و خاتونی ره که گرفته،
خوش نگاه کنه.

٦ هیچ کس نباید آسیا یا سنگ بلنه آسیا ره گرو بگیریه، چون ای کار مثل ازی آسته که یگ زندگی ره د گرو بگیری.

٧ اگه یگو نفر پیدا شنه که یگ برار اسرائیلی خو ره اختطاف کنه و د بله شی ظلم کنه یا او ره سودا کنه، امو اختطافچی باید کشته شنه. د امزی رقم شرارت-و-بدی ره از مینکل خو پاک کنید.

٨ فکر خو ره بگیرید که د باره مراض کولی هر چیزی که پیشوایون لاوی دز شمو هدایت میدیه، او ره د دقت انجام بدید. آر، هر چیزی که ما دزوا امر کدیم، د مطابق ازوا د دقت عمل کنید. ٩ د یاد خو بیرید که خداوند، خدای شمو د راه د حق مریم چیز کار کد، غیتیکه شمو از مصر برو آمدید.

١٠ وختیکه د همسایه خو قرض میدی، هر رقم قرض که بشه، نباید د خانه ازو داخل شنی که یگو چیز ازو ره گرو بگیری، ١١ بلکه د برو ایسته شو تا امو نفر که بلده شی قرض میدی، چیزی گروی ره بلده تو د برو بیره. ١٢ اگه امو نفر غریب بشه، د رخت گروی ازو خاو نکو، ١٣ بلکه د غیت آفتو ششتو حتماً رخت گروی ره بلده ازو پس بدی تا او د منه رخت خو خاو کنه و بلده تو دعای خیر-و-برکت بدیه؛ و ای کار بلده تو د حضور خداوند، خدای تو یگ عمل عادلانه حساب موشه.

^{۱۴} د بَلَه مُزْدُوركار كه غَرِيب و مُحْتاج اَسْتَه ظَلَم نَكُو، چي از جَم بَرارونِ اِسْرَائِيلِي تُو بَشَه، چي از جَم بِيگَنه گونِي كه د سِرزَمِين شُمُو د يَكِي از شَاراي شُمُو زِنْدَگِي مُونَه. ^{۱۵} مُزْدِ اَزُو رَه هَر رُوز پِيش از اَفْتُو شِشْتو بَلَدَه شِي بَدِي، چِرَاكِه اُو غَرِيب اَسْتَه و زِنْدَگِي اَزُو د اَمزُو بَسْتَه يَه؛ اگَه نَه، اُو د خِلَاف تُو د پِيش خُداوند ناله-و-فِرِياد مُونَه و تُو گُناهِكار حِسَاب مَوْشِي.

^{۱۶} اَتَه گُو نَبَايد بِخاطِرِ اَوْلاداي خُو كُشْتَه شُنَه و نَه ام اَوْلادا بِخاطِرِ اَتَه گون خُو كُشْتَه شُنَه؛ هَر كَس بايد بِخاطِرِ گُناهِ خُود خُو كُشْتَه شُنَه.

^{۱۷} بِيگَنه گُو و يَتِيما رَه از عَدالْت محْرُوم نَكُنِيْد و كَالاي خَاْتُونِ بِيوه رَه گِرُو نَكِيْرِيْد. ^{۱۸} د ياد خُو بِيْرِيْد كه شُمُو د مِصر غُلام بُوْدِيْد و خُداوند، خُداي شُمُو، شُمُو رَه اَزُونجِي اَزاد كَد. امزِي خَاطِر ما دَز شُمُو اَمْر مُونُم كه امِي كَارا رَه اَنْجَام بِيْدِيْد.

^{۱۹} وختِيكه حاصِل خُو رَه از زَمِين خُو دَرُو مُونِي و يِگ قَوْدَه رَه د زَمِين خُو پُرْمُشْت مُونِي، بَلَدَه گِرِفْتُونِ اَزُو پَس نَرُو؛ بِيِل كه بَلَدَه بِيگَنه، يَتِيْم و خَاْتُونِ بِيوه بَشَه تا خُداوند، خُداي تُو، تُو رَه د تَمَامِ كَاراي دِسْت تُو بَرَكْت بِيْدِيَه. ^{۲۰} وختِيكه دِرَخْتِ زَبْتُونِ خُو رَه مِيْتَكْنِي، اُو رَه بَسْم نَتَكْن؛ بِيِل كه بَلَدَه بِيگَنه، يَتِيْم و خَاْتُونِ بِيوه بَشَه. ^{۲۱} امِي رَقْم وختِيكه اَنْگُور رَه از باغِ اَنْگُور خُو مِيچِيْنِي، بَسْم بَلَدَه اَنْگُور چِيْنْدو نَرُو؛ بِيِل كه بَلَدَه بِيگَنه، يَتِيْم و خَاْتُونِ بِيوه بَشَه.

۲۲ دَ ياد خُو بيريډ که شُمو دَ سرزمينِ مصر غُلام بُوديډ. امزي خاطر ما دز شُمو امر مُونم
که امي کارا ره انجام بديډ.

۲۵ وختيکه دُو نفر قد يگديگه خُو دعوا دَره، اونا بايد دَ محکمه بوره و قاضي دَ بين
ازوا فيصله کده آدمِ عادل ره بے گناه اعلان کنه و آدمِ مجرم ره محکوم کنه. ^۲ اوخته اگه
آدمِ مجرم سزاوارِ قمچي خوردو بښه، قاضي او ره قد رُو ي شي خاُولجی کنه و امر کنه که
دَ پيش رُو ي شي او ره دَ مطابقِ جرمِ ازو دَ حسابِ قمچي بزنه. ^۳ او ره تا چلِ قمچي زده
ميته، ازو کلو نه، چون اگه ازو کده کلو بزنه، برارِ اسرائيلي شُمو دَ نظرِ شُمو خار-و-حقير
موشه.

۴ دانِ گاو ره دَ غيتِ جُغول کدو بسته نکو.

۵ اگه چند برار يگجاي زندگي کنه و يکي ازوا بے اولاد بُمره، اوخته خاتونِ امزو برارِ فوت
شده، برو از خانوار شي دَ آدمِ بيگنه دده نشنه، بلکه برارِ شوي شي قد ازو يگ جای شده
او ره خاتو کنه و بلده ازو حقِ ايوري ره پوره کنه. ^۶ و اولين باچه که او ميزيه بايد دَ نام
برارِ فوت شده وارث شنه تا نامِ ازو از اسرائيل گل نشنه. ^۷ ليکن اگه امو مرد راضي نشنه
که خاتونِ برارِ خو ره بگيره، اوخته خاتونِ برارِ شي بايد دَ درگه شار دَ پيش ريش سفيدا
بوره و بگيه: 'ايور مه نَميخايه که نامِ برارِ شي دَ اسرائيل باقي بُمنه و وظيفه ايوري ره

بلده ازو دَ جای بیره. ^۸ بعد ازو ریش سفیدای شار شی امو آدم ره کوی کنه و قد ازو توره بگیه. اگه او تاکید کده بگیه: 'ما نمیخایم که او ره بگیرم،' ^۹ اوخته خاتون برار شی دزو نزدیک شنه و دَ حضورِ ریش سفیدا کوشره شی ره از پای ازو بر کده دَ روی شی تَف پورته کنه و دَ جواب شی بگیه: 'اینی کار دَ حق کسی شنه که خانه برار خو ره آباد نمونه.'
^{۱۰} و خانوارِ ازو دَ اسرائیل، دَ نام «خانوارِ کوشره-بر-شده» کوی شنه.

^{۱۱} اگه دو مرد قد یگدیگه خو جنگ کنه و خاتون یکی ازوا پیش بییه تا شوی خو ره از چنگِ آدم زدنی خلاص کنه و دست خو ره دراز کده شرمگاهِ ازو ره بگیره، ^{۱۲} دستِ ازو ره باید منٹی کنید و دزو رحم نکید.

^{۱۳} شمو نباید دَ خلتِه خو دُو رقم سنگِ ترازو دشته بشید که یگ شی گرنگ و دیگه شی سُبک بشه. ^{۱۴} شمو نباید دَ خانه خو دُو رقم منک دشته بشید که یگ شی کته و دیگه شی ریزه بشه. ^{۱۵} بلکه سنگِ ترازوی صحیح و پوره دشته بشید و منک شمو ام صحیح و پوره بشه تا دَ سرزمینی که خداوند، خدای شمو دز شمو میدیه، عمرِ دراز دشته بشید.
^{۱۶} چون هر کسی که امی کارا ره کنه، یعنی هر کسی که دغلی کنه، خداوند، خدای شمو ازو بد موبره.

^{۱۷} دَ یاد خو بیرید که عمالقییا دَ غیتِ برو آمدون شمو از مصر دَ راه قد شمو چیز کار کد،
^{۱۸} چطور اونا دَ راه دَ بله شمو حمله کد؛ دَ حالیکه شمو ضعیف و منده بودید، اونا تمام

کسای ره که از حال رَفْتُد و پس مَنَدَد زَد و از خُدا نَتَرَسِید. ^{۱۹} پس وختیکه خُداوند، خُدای شُمو، شُمو ره از شَرِ پِگِ دُشمنای گِرد-و-بَر شُمو دَ سرزمینی که خُداوند، خُدای شُمو دَز شُمو دَ عِنوانِ مُلکیتِ مِیدیه تا اُو ره تَصَرُف کُنید، خلاص کده آرامی بخشید، اوخته شُمو باید نامِ عمالِیق ره از تِی آسمو گُل کُنید؛ ای ره پُرْمُشت نَکُنید.

هدیه های حاصلِ نو و ده-یگ

۲۶ وختی دَ سرزمینی که خُداوند، خُدای شُمو دَز شُمو دَ عِنوانِ مُلکیتِ مِیدیه داخل شُدید و اُو ره تَصَرُف کده دَز شی جای-د-جای شُدید، ^۲ اوخته هر کَدَم شُمو یگِ مِقَدار نَوَبَر تمامِ حاصِلاتِ زمینِ امزُو مُلک ره که خُداوند، خُدای شُمو دَز شُمو مِیدیه گِرِفته بَیرید و دَ یگِ سَبَد ایشته دَ جایی که خُداوند، خُدای شُمو اِنْتِخاب مونه تا نام خُو ره دَ اُونجی قرار بَدیه، بَورید. ^۳ شُمو دَ دِیرِ پِیشوای که دَ امزُو روزا خِدْمَت مونه بَورید و دَزُو بَگَید: 'امروز دَ پِیشِ خُداوند، خُدای تُو اِقْرار مَونُم که ما دَ سرزمینی داخل شُدیم که خُداوند دَ بابه کَلونای مو قَسَم خورد که دَز مو مِیدیه. ^۴ اوخته پِیشوا سَبَد ره از دِست شُمو بَگیره و دَ پِیشِ قُربانگاهِ خُداوند، خُدای شُمو بیله، ^۵ و شُمو دَ حُضُورِ خُداوند، خُدای خُو اِقْرار کده بَگَید: 'بابه کَلون مو یگِ اِرامی آواره بُوَد، اُو قَد تَعْدادِ کَم دَ مِصر رفت و دَ اُونجی دَ عِنوانِ بَیگَنه زِنْدگی کد و دَ اُونجی اُو یگِ قَوْمِ کُتِه، قَوی و پُرْنَفُوس جور شُد. ^۶ لیکِن مِصریا قَد اَزمو بَدْرَفْتاری کد و مو ره آزار-و-اَذیت کده کارای سَخْت ره دَ گَرْدون مو

آندخت. ^۷ اوخته مو دَ پيشِ خُداوند، خُداى بابه كلونای خُو ناله-و-فرياد كدى و خُداوند آواز مو ره شنييد و رنج و سختى و مظلوميت مو ره ديد. ^۸ خُداوند مو ره قد دستِ زورتو، بازوى قوى، وحشتِ بزرگ و معجزه ها و چيزاي عجيب از مصر برو آورد؛ ^۹ و مو ره دَ امزى جاي داخل كد و امى سرزمى ره كه از شى شير و عسل جارى آسته دز مو بخشيد. ^{۱۰} اينه، آلى ما نوبرِ حاصلِ زمينى ره اورديم كه تُو، آى خُداوند دز مه ددے. ^{۱۱} اوخته سبد ره دَ حضورِ خُداوند، خُداى خُو بيليد و دَ پيشِ خُداوند، خُداى خُو سجده كنييد. ^{۱۱} بعد ازو شمو قد لاويا و بيگنه گونى كه دَ مينكل شمو زندگى مونه بخاطرِ پگِ چيزاي خوب كه خُداوند، خُداى شمو دز شمو و دَ خانوار شمو بخشيده، خوشى كنييد.

^{۱۲} دَ سالِ سوم كه سالِ ده-يگ آسته، وختى از جدا كدونِ ده-يگِ تمامِ حاصلاتِ خُو خلاص شدييد، او ره دَ لاويا، بيگنه گو، يتيما و خاتونوى بيوه بديد تا دَ مَنه شاراي شمو بخوره و سير شنه. ^{۱۳} اوخته دَ حضورِ خُداوند، خُداى خُو بگيد: ^{۱۴} ما دَ مطابقِ پگِ احكام تُو كه دز مه امر كدى حصه مقدّس ره از خانه خُو بر كدم و او ره دَ لاويا، بيگنه گو، يتيما و خاتونوى بيوه ددم. ما از احكام تُو سرپيچى نكدم و اونا ره پرمشت نكدم. ^{۱۴} ما دَ وختِ ماتم خُو ازو نخوردم و غيتيكة ناپاك بودم دزو دست نردم و هيچ چيزى ازو ره دَ مرده ها نددم، بلكه از آيد خُداوند، خُداى خُو شدم و مطابقِ چيزاي كه دز مه امر كدى، رفتار كدم. ^{۱۵} از جايگاهِ مقدّس خُو از عالمِ باله توخ كو و قوم خُو اسرائيل و امى سرزمى ره كه دز مو ددے برکت بدي، امى سرزمى ره كه دَ بابه كلونای مو قسم خورده وعده كدى، امى

سرزمی ره که از شی شیر و عسل جاری آسته.

پیروی از احکام خداوند

^{۱۶} امروز خداوند، خدای شمو دز شمو امر مونه که امی قانونا و دستورا ره د جای بیرید. پس قد تمام دل و قد تمام جان خو د دقت د جای بیرید. ^{۱۷} شمو امروز اقرار کدید که خداوند، خدای شمو آسته و تعهد کدید که د مطابق راه-و-طریق ازو رفتار مونیید، قانونا، احکام و دستورای شی ره د جای میرید و از آید ازو موشید. ^{۱۸} و خداوند امروز اقرار کد که شمو قوم خاص ازو آستید، امو رقم که او وعده کده. پس باید پگ احکام ازو ره نگاه کنید، ^{۱۹} تا د تعریف، د شهرت و د احترام شمو ره از پگ ملت های که خلق کده، بلندتر قرار بدیه و تا بلده خداوند، خدای خو یگ قوم مقدس بشید مطابق وعده ازو.

قربانگاه د کوه عیبال

۲۷ ^۱ اوخته موسی و ریش سفیدای اسرائیل د بله قوم امر کده گفت: ”پگ احکامی ره که ما امروز دز شمو امر مونم، د جای بیرید. ^۲ روزی که از دریای اردن د سرزمینی که خداوند، خدای شمو دز شمو میدیه تیر شدید، سنگای کته ره ایستلجی کنید و د روی ازوا گچ بملید ^۳ و پگ توره های امزی شریعت ره د روی ازوا نوشته کنید. آره، امی که از

دریا تیر شُدید و دَ سرزمینی که خُداوند، خُدای شُمو دَز شُمو میدیه داخل شُدید، دَمزُو سرزمی که از شی شِیر و عسل جاری آسته و خُداوند، خُدای بابَه کَلونای شُمو دَز شُمو وعده کده، امی کار ره انجام بَدید. ^۴ خُلاصه، بعد از تیر شُدو از دریای اَرْدُن امی سنگا ره که اِمروز دَ باره شی دَز شُمو اَمر کُدم، دَ کوه عیبال ایستلجی کُنید و دَ رُوی ازوا گِچ بُمَلید. ^۵ دَ اُونجی یگ قُربانگاه بلده خُداوند، خُدای خُو آباد کُنید؛ قُربانگاه باید سنگی بَشه و بلده آباد کدون شی از اوزار آینی کار نَگیرید. ^۶ قُربانگاه خُداوند، خُدای خُو ره از سنگای تراش نَشده آباد کُنید و قُربانی های سوختنی ره دَ بله ازو بلده خُداوند، خُدای خُو تقدیم کُنید. ^۷ قُربانی های سلامتی ره تقدیم کده دَ اُونجی بُخورید و دَ حُضور خُداوند، خُدای خُو خوشی کُنید. ^۸ فِکر شُمو بَشه که پگِ تورای امزی شریعت ره دَ رُوی امزُو سنگا دَ خطِ روشو و واضح نِوشته کُنید.

^۹ اوخته مُوسیٰ و لاویای پیشوا قد پگِ بنی اسرائیل گپ زده گُفت: ”آی بنی اسرائیل، آرام بَشینید و گوش بَگیرید. اِمروز شُمو قوم خُداوند، خُدای خو شُدید. ^{۱۰} پس از اید خُداوند، خُدای خُو شُنید و احکام و قانونای ازو ره که ما اِمروز دَز شُمو اَمر مُونم، دَ جای بیرید.“

نالت ها از کوه عیبال

^{۱۱} دَ امزُو روز مُوسیٰ دَ مردُم اَمر کده گُفت: ^{۱۲} ”وختیکه از دریای اَرْدُن تیر شُدید، اینی طایفه ها دَ بله کوه جَرزیم ایسته شنه تا مردُم ره بَرکت بَدیه: شِمعون، لاوی، یهُودا،

یساکار، یوسف و بنیامین. ^{۱۳} و اینی طایفه ها د بِلَه کوه عیبال ایسته شنه تا نالت کنه:
رئوبین، جاد، آشیر، زبولون، دان و نفتالی. ^{۱۴} و لاویا قد آواز بلند د تمام مردای اسرائیل
اعلان کده بگیه:

^{۱۵} 'نالت د کسی که بت تراش شده یا ریختنده شده که د نظر خداوند نفرت انگیز

آسته، د وسیله یگ بت تراش جور کنه و د یگ جای تاشه نگاه کنه.

و پگ مردم د جواب ازوا بگیه، 'آمین!'

^{۱۶} 'نالت د کسی که د آته و آبه خو به احترامی کنه.

و پگ مردم بگیه، 'آمین!'

^{۱۷} 'نالت د کسی که سنگ ایشته پلوان-شربک خو ره تغییر بدیه.

و پگ مردم بگیه، 'آمین!'

^{۱۸} 'نالت د کسی که آدم کور ره از راه د به راهه بره.

و پگ مردم بگیه، 'آمین!'

^{۱۹} 'نالت د کسی که بیگنه، یتیم و خاتون بیوه ره از انصاف محروم کنه.

و پگ مردم بگیه، 'آمین!'

^{۲۰} 'نالت د کسی که قد خاتون آته خو خاو کنه، چراکه دامون آته خو ره به پرده

کده.

و پگ مردم بگیه، 'آمین!'

۲۱ 'نالت د کسی که قد یگو حیوان معاملہ جنسی کنه.'

و پگ مردم بگیه، آمین!

۲۲ 'نالت د کسی که قد خوار خو خاوشنه، چی دختر آته شی بشه و چی دختر آبه

شی.'

و پگ مردم بگیه، آمین!

۲۳ 'نالت د کسی که قد خسر مادر خو خاو کنه.'

و پگ مردم بگیه، آمین!

۲۴ 'نالت د کسی که همسایه خو ره تاشکی بکُشه.'

و پگ مردم بگیه، آمین!

۲۵ 'نالت د کسی که پیسه بگیریه و خون یگ بیگناه ره بریزنه.'

و پگ مردم بگیه، آمین!

۲۶ 'نالت د کسی که د تورای امزی شریعت ثابت قدم نمنه و امیا ره د جای نیره.'

و پگ مردم بگیه، آمین!

برکت بلده اطاعت کونده ها

۲۸ 'اگه توره های خداوند، خدای خو ره د دقت بشنوید و پگ احکام ازو ره که ما

امروز دز شمو امر مونم نگاه کده د جای بیرید، اوخته خداوند، خدای شمو، شمو ره از

تمامِ مِلَّتِ هَی زَمی کده بِلندتر قرار میدیه. ^۲ اَره، اگه از آیدِ خُداوند، خُدای خُو شُنید،
پگِ امزی بَرکت ها دَز شُمو میرسه و قد شُمو مومنه،

^۳ شُمو دَ شار بَرکت یافته موشید و دَ صحرا بَرکت یافته موشید.

^۴ ثَمَرِ رَحْمِ شُمو، حاصلِ زَمینِ شُمو و ثَمَرِ چارپایایِ شُمو یعنی گوسله های گاو های شُمو و
باره گونِ رِمه شُمو بَرکت یافته موشه.

^۵ سَبَد و تَشْتِ خَمیرِ شُمو بَرکت یافته موشه.

^۶ وختیکه خانه میید بَرکت مینگرید و غَیتیکه بُرو مورید بَرکت مینگرید.

^۷ خُداوند دُشمنایِ شُمو ره که دَ خِلافِ شُمو باله شُنه دَ پیشِ شُمو شکست میدیه؛ اونا از
یگ راه دَ خِلافِ شُمو مییه و از هفت راه از پیشِ شُمو دوتا مونه.

^۸ خُداوند دَ دَی خانه هایِ شُمو بَرکت میدیه و دَ هر کاری که دِست خُو ره دِراز کُنید، و شُمو
ره دَ سرزمینی که خُداوند، خُدایِ شُمو دَز شُمو میدیه، صَاحِبِ بَرکت مونه.

^۹ اگه احکامِ خُداوند، خُدایِ خُو ره دَ جای بیرید و مُطابقِ راه ها-و-طریق هایِ ازو رفتار
کُنید، خُداوند شُمو ره دَ عِنوانِ قَوْمِ مُقَدَّسِ خُو آباد مونه، اَمو رقم که دَز شُمو قسم خورده.

^{۱۰} اوخته پگ قوم های زمی مینگره که شمو د نام قوم خداوند کوی موشید و اونا از شمو ترس موخوره. ^{۱۱} خداوند خوب پریمونی نصیب شمو مونه. آره، خداوند د ثمر رحم شمو، د ثمر چارپایای شمو و د حاصل زمین شمو د سرزمینی که خداوند د بابه کلونای شمو قسم خورد که دز شمو موبخشه، برکت میدیه. ^{۱۲} خداوند خزانه خوبی خو یعنی آسمو ره بلده شمو واز مونه تا بارش ره د بله زمین شمو د موسم شی ببارنه و شمو ره د تمام کارای دست شمو برکت بدیه. شمو د ملت های کلو قرض میدید، لیکن خودون شمو هیچ قرض نمیگیرید. ^{۱۳} خداوند شمو ره سر جور مونه، نه دم، شمو همیشه د جایگاه بلند قرار میدشته بشید، نه د تاه، د شرطی که احکام خداوند، خدای خو ره که ما امروز دز شمو امر مونم بشنوید و اونا ره د دقت نگاه کده د جای بیرید ^{۱۴} و از پگ تورای که ما امروز دز شمو امر مونم طرف راست یا چپ تاو نخورید که بورید از خدایون بیگنه پیروی کده اونا ره خدمت کنید.

نالت بلده ناطاعتی

^{۱۵} لیکن اگه از آید خداوند، خدای خو نشنید و پگ احکام و قانونای شی ره که ما امروز دز شمو امر مونم د دقت د جای نیرید، اوخته اینی نالت ها پگ شی د بله شمو مییه و شمو ره گرفتار خو مونه:

^{۱۶} شمو د شار نالت موشید و د صحرا نالت موشید.

۱۷ سَبَد و تَشْتِ خَمِيرِ شُمُو نَالْتِ مُوشِه.

۱۸ ثَمْرِ رَحْمِ شُمُو، حَاصِلِ زَمِينِ شُمُو، گوسله های گله و باره‌گونِ رَمِه شُمُو نَالْتِ مُوشِه.

۱۹ وختیکه خانه میید نالتِ مُوشید و غَیتیکه بُرو مورید نالتِ مُوشید.

۲۰ دَ هر کاری که دِست خُو ره دِراز کُنید تا اُو ره انجام بَدید، خُداوند دَ بِلِه شُمُو نالتِ، پَریشانی و سرزنش رَیی مُونه تا دَ زودی نابود شُده از بَین بورید، فقط بخاطرِ شَرارتِ اعمال خُو که دَ و سِیلِه ازوا اُو ره ایله کدید. ۲۱ خُداوند مَرَضِ وُبا ره دَ بِلِه شُمُو میره تا شُمُو ره از سرزمینی که بَلدِه تَصَرَفِ کدون شی داخلِ مُوشید، نابود کنه. ۲۲ خُداوند شُمُو ره قد مَرَضِ کُشِنده، تاو و اَماس و قد گرمی سوزان، شمشیر، خُشکسالی و آفتِ مِیزنه. امیا شُمُو ره تا وختی دُمالِ مُونه که از بَین بورید. ۲۳ آسمو دَ بِلِه سر شُمُو رَقْمِ برونز مُوشه و زمینی که تَی پای شُمُو یه، رَقْمِ آین. ۲۴ خُداوند بارشِ سرزمینِ شُمُو ره دَ گرد و خاک تبدیلِ مُونه و گرد و خاک از آسمو دَ بِلِه شُمُو موباره تا غَیتیکه شُمُو نابود شُنید.

۲۵ خُداوند شُمُو ره دَ پیشِ دُشمنایِ شُمُو شِکستِ میدیه. شُمُو از یگِ راه دَ خِلَافِ ازوا مورید و از هفتِ راه از پیشِ ازوا دُوتا مُونید. شُمُو بَلدِه تمامِ مَمَلکَتِ های زمی مایه و حَشَتِ مُوشید. ۲۶ جَسَدایِ شُمُو خوراکِ تمامِ مُرغکویِ هَوا و جانورایِ زمی مُوشه و هیچ کس وجودِ نَمیدَشته بَشه که اونا ره هَی کنه. ۲۷ خُداوند شُمُو ره دَ دانه های بیخِ کُتِه مِصر،

دَ مَرَضِ جَلِي، دَ دانه های رِيمْتُو و خَرِشْتِي مُبْتَلَا مُونَه که شُمو ازوا شفا پيدا نَمِيْتَنِيد .
^{۲۸} خُداوند شُمو ره دَ ديونگي، کوري و پريشاني فِکَر دُچار مُونه . ^{۲۹} شُمو دَ چاشتِ روز
 تَپْتَوِيلَه مُونِيد رَقْمِي که کور دَ تَرِيکِي تَپْتَوِيلَه مُونه، و شُمو دَ پيدا کدونِ راه های خُو
 کامياب نَمُوَشِيد، بَلْکِه دَ تمامِ روزايِ زندگي شُمو دَ بَلَه شُمو ظَلَم مُوشه و شُمو چُور-و-
 چِپَاوُل مُوشِيد و هيچ کس شُمو ره نِجات نَمِيدِه . ^{۳۰} شُمو قد يگ خاتُو نامزاد مُوشِيد،
 لِيکِن دِيگَه کس قد ازو خاو مُونه . شُمو خانه آباد مُونِيد، مگم دَ زشي زندگي نَمُونِيد . شُمو
 باغِ انگور جور مُونِيد، ولے از ميوه شي نَمِيچَشِيد . ^{۳۱} گاو شُمو دَ پيش چيمای شُمو
 قصابي مُوشه، لِيکِن شُمو از گوشت شي نَمُوخوريد . خَر شُمو دَ پيش چيمای شُمو بُرده
 مُوشه و او ره پس گِرَفْتَه نَمِيْتَنِيد . گوسپون شُمو دَ دُشْمون شُمو دَدَه مُوشه و هيچ کس دَ
 داد شُمو نَمِيرَسَه . ^{۳۲} باچه ها و دُخترن شُمو دَ دِيگَه قَوْم دَدَه مُوشه دَ حَالِيکَه چيمای شُمو
 توخ مُونه؛ شُمو تمامِ روز چيم دَ راه ازوا شِشْتَه چيمای خُو ره خيره مُونِيد و هيچ چيز از
 دِست شُمو نَمِيه . ^{۳۳} حاصِلِ زمين شُمو و تمامِ زحمت شُمو ره قومي مُوخوره که هيچ
 نَمِيخَشِيد؛ هميشه دَ بَلَه شُمو ظَلَم مُوشه و شُمو کُفْتَه مُوشِيد . ^{۳۴} و بخاطرِ چيزايِ که چيم
 شُمو مينگره، شُمو ديونه مُوشِيد . ^{۳۵} خُداوند دَ زانو ها و دِلگ های پای شُمو دانه های
 بيخ کُتَه دَر دِناک بُر مُونه که از قَفِ پای تا تولغِه شُمو ره ميگيره و ازوا شفا پيدا نَمِيْتَنِيد .
^{۳۶} خُداوند شُمو و پادشاه شُمو ره که دَ بَلَه خُو مُقَرَر مُونِيد، دَ پيش مِلْتِي مُوبره که نه شُمو
 مِيخَشِيد و نه بابه کلونای شُمو مِيشَنخْت؛ دَ اُونجِي شُمو خُدايونِ بيگنه ره که از چيو و

سنگ جور شده، خدمت مَونید. ^{۳۷} شُمو دَ مینکلِ پگِ قَومِ های که خُداوند شُمو ره دَ اُونجی مَوبره، مایه وَحشت، یگِ مِثال و کِنایه جور مَوشید.

^{۳۸} شُمو تَخمِ کَلو دَ زَمینِ خُو مَوبرید، مگمِ حاصِلِ کمِ جمِ مَونید، چراکه مَلخِ ها اُو ره مَوخوره. ^{۳۹} شُمو باغِ های انگورِ جور کده خدمتِ ازوا ره مَونید، لیکنِ شرابِ شی ره وُچی نَمَونید و انگورِ شی ره نَمیچینید، چراکه اونا ره کِرمِ مَوخوره. ^{۴۰} شُمو دَ تمامِ سرزمینِ خُو درختای زَبتونِ مِیدشته بَشید، لیکنِ خودِ ره قدِ روغو چربِ نَمَونید، چراکه زَبتونِ شُمو خامِ مِیٹکه. ^{۴۱} شُمو صَاحبِ باچه ها و دُختر و مَوشید، مگمِ اونا دَز شُمو نَمَومنه، چراکه اونا دَ اسیری بُرده مَوشه. ^{۴۲} پگِ درختا و حاصِلاتِ زمینِ شُمو ره مَلخِ مِیگیره. ^{۴۳} بیگنه های که دَ مینکلِ شُمو زندگی مَونه، از شُمو کده باله شده موره، دَ حالیکه شُمو تاه آمده مَورید. ^{۴۴} اونا دَز شُمو قرضِ مِیدیه، مگمِ شُمو دَزوا قرضِ نَمیدید. اونا سر جور مَوشه و شُمو دُم.

^{۴۵} پگِ امزی نالتِ ها دَ بَله شُمو مِیه و شُمو ره دُمبال کده گِرِفَتار خُو مَونه تا غِیتیکه نابود شَنید، چراکه شُمو از ایدِ خُداوند، خُدای خُو نَشُدید و احکام و دستورای ره که دَز شُمو امر کد، دَ جای نَورَیدید. ^{۴۶} امی نالتِ ها بَلده از شُمو و اولادِه شُمو تا اَبَد دَ عِنوانِ یگِ نشانی و چیزِ عَجیبِ و جُودِ مِیدشته بَشه. ^{۴۷} ازی که شُمو خُداوند، خُدای خُو ره قد خوشحالی و خوشی دِلِ بخاطرِ پَریمونی پگِ چیزا خدمتِ نکدید، ^{۴۸} شُمو دُشمنای خُو ره که خُداوند دَ ضِدِ شُمو رَبی مَوکنه خدمتِ مَونید، دَ حالیکه گُشنه، تُشنه، لُچ و مُحتاجِ هر چیز

آستید. و خداوند یوغ آینی ره د بِلَه گردون شُمو میله تا شُمو ره نابود کنه.

^{۴۹} خداوند از دُور، از آخرِ زمی یگِ مِلَّت ره که رقمِ بُرگجِ آلی بلند پرواز آسته د بِلَه شُمو میره، مِلَّتی ره که شُمو زبون شی ره پی نَموفتید، ^{۵۰} مِلَّتی ره که چهره ترسناک دره، اونا نه د ریش سفیدای شُمو احترام مونه و نه د جوانای شُمو رحم. ^{۵۱} اونا چوچه های چارپایای شُمو و حاصلِ زمین شُمو ره مُوخوره تا غیتیکه شُمو نابود شنید. اونا بلده شُمو غَله، شیرِه انگور، روغونِ زیتون، گوسله های گله و بارهگونِ رمه ره باقی نَمیله تا وختیکه شُمو از بین بورید. ^{۵۲} اونا شُمو ره د تمامِ شارای شُمو محاصره مونه تا دیوالای بلند و مُستحکمی که شُمو توکل خُو ره دزوا کدید د پگِ سرزمین شُمو چپه شنه. اَره، اونا شُمو ره د تمامِ سرزمینی که خداوند، خُدا ی شُمو دز شُمو میدیه، محاصره مونه. ^{۵۳} بخاطرِ محاصره و سختی که دُشمنای شُمو د بِلَه شُمو میره شُمو ثمرِ رحمِ خُو، یعنی گوشتِ باچه ها و دُخترن خُو ره که خداوند، خُدا ی شُمو دز شُمو میدیه، مُوخورید. ^{۵۴} حتی بادیانَت‌ترین و مهربان‌ترین مرد که د مینکل شُمو بشه، د برار خُو، د خاتون خُو که د بغل شی آسته و د بچکیچای خُو که باقی مومنه، نظر بد میدشته بشه، ^{۵۵} د اندازه که د هیچ کُدم ازوا از گوشتِ بچکیچای خُو که مُوخوره، نَمیدیه، چُون د وختِ محاصره و سختی که دُشمنای شُمو د تمامِ شارای شُمو د بِلَه شُمو میره، هیچ چیز بلده ازو باقی نَمومنه. ^{۵۶} خاتونی که نازک‌ترین و نازدانه‌ترین خاتو د مینکل شُمو آسته و بخاطرِ نازکی و نازدانه‌گی جُرأت نَمونه که قفِ پای خُو ره د زمی بیله، د شوی خُو که د بغل شی آسته و د باچه و دُختر خُو

نظرِ بدِ میدشته بشه؛ ^{۵۷} او جورِه نلغه ره که از مینکلِ پای های شی بُر موشه و نلغه ره که میزیه، تاشکی موخوره، چراکه دَ وختِ محاصره و سختی که دشمنای شمو دَ شارای شمو دَ بله شمو میره، هیچ چیزِ دیگه پیدا نموشه.

^{۵۸} اگه تمامِ تورای امزی شریعت ره که دَ امزی کتابِ نوشته شده، دَ دقتِ دَ جای نیبید و امزی نامِ پُر جلال و باهیبت، یعنی از خُداوند، خُدای خُو ترس نَخورید، ^{۵۹} اوخته خُداوند دَ بله از شمو و دَ بله اولاده شمو بلاهای عجیب میره، بلاهای سخت و دَوامدار و مَرَض های خطرناک و بے علاج. ^{۶۰} او پگِ مَرَض های مِصر ره که ازوا میترسیدید بسم میره تا دَ بله از شمو بییه و دُچار شمو شنه. ^{۶۱} امچنان پگِ ناجوری ها و تمامِ بلاهای که دَ امزی کتابِ شریعت نوشته نَشده، خُداوند اونا ره دَ بله شمو میره تا غیتیکه شمو نابود شنید. ^{۶۲} شمو که یگ زمان رقمِ ستاره های آسمو کلو بُودید، فقط یگ تعدادِ کمِ شمو باقی مومنه، چراکه شمو از آیدِ خُداوند، خُدای خُو نَشدید. ^{۶۳} امو رقم که خُداوند از خُوبی کدو دَ حق شمو و از کلو کدونِ تعدادِ شمو خوش شد، امو رقم از نابود کدو و از بین بُردونِ شمو ام خوش موشه؛ و شمو از سرزمینی که دَز شی داخلِ موشید تا او ره تَصَرَفِ کُنید، ریشه-کن موشید.

^{۶۴} و خُداوند شمو ره دَ مینکلِ پگِ مِلَّت ها دَ سر تا سرِ زمی تیت پَرَک مونه و دَ اُونجی شمو خُدايونِ بیگنه ره که از چيو و سنگ جور شده، خدمت مونید، خُدايوني ره که نه

شُمو مِيشنَخْتِيد و نَه بابه کَلونای شُمو. ^{۶۵} دَ مینکلِ امزُو مِلتِ ها شُمو آسودگی ره
نَمینگرید و جای آرام کدو بلده قفِ پای شُمو و جُود نَمیدشته بَشه. دَ اُونجی خُداوند بلده
شُمو دِل لَرزو، چیمای خیره و روح پژمُرده میدیه. ^{۶۶} زندگی شُمو رقمِ قفِ سرِ او موشه؛
شاو و روز ره دَ ترس-و-وَحشت تیر مُونید و دَ زندگی خُو هیچ اعتبار نَمیدشته بَشید. ^{۶۷} دَ
وختِ صُبح مُوگید: ‘کشکه شام موبود،’ و دَ غَیتِ شام مُوگید: ‘کشکه صُبح موبود،’
بخاطرِ ترسی که دَ دِل خُو احساس مُونید و بخاطرِ چیزای که چیمای شُمو مینگره.
^{۶۸} خُداوند شُمو ره قد کِشتی ها امزُو راه که دَز شُمو کُفتمِ دیگه نَمینگرید بسم دَ مِصر
مُوبره؛ و دَ اُونجی شُمو خودون خُو ره دَ دُشمنای خُو دَ عِنوانِ غلام و کَنیز سَودا مُونید،
لیکن هیچ خریدار پیدا نَموشه.”

خُداوند عهد خُو ره قد اسرائیل تازه مونه

۲۹ ای توره های عهدی آسته که خُداوند دَ سرزمینِ موآب دَ موسیٰ امر کد تا قد بنی
اسرائیل بسته کنه، جدا از عهدی که او قد ازوا دَ حوریب بسته کد.

۲ پس موسیٰ پگِ بنی اسرائیل ره کوی کد و دَزوا کُفت: “شُمو پگِ چیزای ره که خُداوند
دَ پیشِ چیمای شُمو دَ سرزمینِ مِصر دَ حقِ فرعون، پگِ خدمتگاری شی و تمامِ سرزمین
شی کد، دیدید. ^۳ اَره، چیمای شُمو مُصیبتِ های بزرگ، مُعجزه ها و چیزای عَجیبِ

بُزْرگ ره دِید. ^۴ مگم تا امروز خُداوند دَز شُمو دلی که دانا بَشه، چیمای که پینا بَشه و گوشای که شِنوا بَشه نَدده. ^۵ مُدَتِ چل سال ما شُمو ره دَ بیابو رهبری کَدَم؛ دَ امزی مُدَتِ نَه کالای شُمو شارید و نَه کوشره های شُمو کَنده شُد، ^۶ شُمو نَه نان خوردید و نَه شرابِ انگور یا شرابِ قوی وُچی کدید، بلکه هر چیز ره که خُداوند مُهیا کد خوردید، تا بدَنید که خُداوند، خُدای شُمو آسته.

^۷ و غیتیکه دَ اینجی رَسیدید، سیحون پادشاهِ حِشبون و عوج پادشاهِ باشان دَ خِلاف مو بُر شُدِه اَمَد تا قد ازمو جنگ کنه، مگم مو اونا ره شکست دَدی ^۸ و سرزمینِ ازوا ره گِرِفته دَ رثوینیا، جادیا و نیمِ طایفه مَنَسی دَ عِنوانِ مُلکیتِ دَدی. ^۹ پس تورای امزی عهد ره دَ دِقَت دَ جای بیرید تا هر کاری ره که انجامِ بَدید کامیاب شَنید.

^{۱۰} امروز پگ شُمو دَ حُضورِ خُداوند، خُدای خُو ایسته شُدید: رهبرای طایفه های شُمو، ریش سفیدای شُمو، کتله کلونای شُمو، پگِ مردایِ اسرائیل، ^{۱۱} بچکیچای شُمو، خاتونوی شُمو، بیگنه های که دَ خیمه گاهِ شُمو آسته، از چپو میده گرای شُمو گِرِفته تا آو کَشای شُمو. ^{۱۲} شُمو حاضر شُدید تا دَ عهدِ خُداوند، خُدای خُو و قَسَمِ خُداوند، خُدای خُو که امروز قد شُمو بسته مونه شاملِ شَنید ^{۱۳} و تاکه خُداوند امروز شُمو ره دَ عِنوانِ قومِ خُو برقرار کُنه و خُدای شُمو بَشه، امو رقم که دَز شُمو وعده دَد و دَ بابِه کلونای شُمو اِبراهیم و اِسحاق و یَعقُوب قَسَم خورد. ^{۱۴} ما ای عهد و قَسَم ره تنها قد شُمو بسته نَمونم، ^{۱۵} قد

شُمو که امروز دَ اینجی قد ازمو دَ حُضورِ خُداوند، خُدای مو حاضر اَسْتِید، بَلْکِه قد نسل
 های آینده که امروز قد ازمو دَ اینجی نییه ام بسته مُونُم؛ ^{۱۶} -- دَ یاد شُمو بَشه که مو دَ
 سرزمینِ مِصر چی رقم زندگی مَوکدی و چطور از مینکلِ مِلّت ها تیر شده دَ اینجی اَمدی
^{۱۷} و شُمو چیزای نَفرت‌انگیزِ امزی مِلّت ها ره دیدید، بُت‌های پلید ره که از چیو و سنگ و
 از نُقره و طِلا جور شُدَد و دَ مینکلِ ازوا و جُود دَشت -- ^{۱۸} باخبر بَشید که امروز دَ مینکل
 شُمو کُدم مَرَد یا خاتو، کُدم اولادِ بابِه یا طایفه نَبشه که دِل شی از خُداوند، خُدای مو
 بگرده و رفته خُدایونِ امزو مِلّت ها ره عِبادت کنه. نَشْنه دَ مینکل شُمو ریشِه بَشه که
 میوه تلخ و زاردار بَدیه. ^{۱۹} ای رقم نفر و ختیکه تورای امزی عهد-و-قسم ره بَشنوه، اُو دَ
 دِل خُو خود ره اطمینان دَده مَوگیه: 'اگرچه دَ مُطابقِ سنگدلی خُو رفتار مُونُم، ما سلامت
 مُونُم، ' اُو باعِث موشه که تر و خُشک یگجای دَر بَگیره. ^{۲۰} خُداوند راضی نَموشه که اُو
 ره بَبُخشه، بَلْکِه آتِشِ قار و غِیرتِ خُداوند دَ ضِدِ امزو نفر داغ موشه و پگِ نالتِ های که
 دَ امزی کِتَابِ نِوشته شده، دَ بَلِه ازو مییه و خُداوند نامِ ازو ره از تی آسمو گُل مونه.
^{۲۱} خُداوند اُو ره از پگِ طایفه های اسرائیل جدا مونه تا مُطابقِ پگِ نالتِ های عهدی که دَ
 امزی کِتَابِ شریعتِ نِوشته شده دَزو بدی بَرسنه. ^{۲۲} نسل های آینده یعنی اولادای شُمو که
 بعد از شُمو مییه و بیگنه های که از سرزمینای دُور مییه، اونا مُصِیبتِ امزی سرزمی و
 مریضی های ره که خُداوند دَ بَلِه ازی اُورده مینگره. ^{۲۳} اونا مینگره که تمامِ زمینای شی
 دَ وسیله گوگرد و شوره دَر گِرِفته، دَز شی هیچ چیز کِشت نَموشه و هیچ چیز نَمورویه و
 هیچ علف سَوَز نَمونه و حالت شی رقمِ خرابی سَدوم و عَموره و ادمه و صَبوئیم شده که

خُداوند دَ غَيْتِ قار و غَضَبِ خُو اونا ره سرنگون کد. ^{۲۴} اوخته پگِ مِلَّتِ ها پُرسان مونه:
 'چرا خُداوند قد امزی سرزمی ای کار ره کده و شِدَّتِ قارِ کَلون شی از چی خاطر بُوده؟'
^{۲۵} پس دَزوا کُفته موشه: 'ای امزی خاطر شُده که اونا عهدِ خُداوند، خُداى بابه کَلونای خُو
 ره که او دَ غَيْتِ بُرو اوردونِ ازوا از سرزمینِ مصر قد ازوا بسته کُدد، میده کد ^{۲۶} و رفته
 خُدايونِ بیگنه ره عبادت کد و اونا ره سَجده کد، خُدايوني ره که اونا نَميشنخت و خُداوند
 عبادتِ ازوا ره منع کُدد. ^{۲۷} پس آتِشِ قارِ خُداوند دَ خِلافِ امزی سرزمی داغ شُد و تمام
 نالتِ های ره که دَ امزی کِتابِ نوشته شُده، دَ بِلِه شی اورد. ^{۲۸} خُداوند اونا ره قد قار و
 خَشَم و غَضَبِ بُزرگ از سرزمینِ ازوا ریشه کن کد و دَ سرزمینِ ديگه پورته کد، امو رقم
 که امروز آسته.'

^{۲۹} چيزای تاشه دَ خُداوند، خُداى مو تعلقِ دَره، ليکن چيزای که بَرَمَلا آسته، تا اَبَد دَز مو و
 اولادای مو تعلقِ دَره، تا پگِ تورای امزی شریعت ره دَ جای بیری.

نتیجه پس اَمَدو سُونِ خُدا

^{۳۰} وختیکه پگِ امزی چيزا، يعنى بَرکتِ ها و نالتِ های که دَ پيش شُمو ايشتم دَ بِلِه
 شُمو اَمَد و شُمو اميا ره دَ مينکلِ پگِ مِلَّتِ های که خُداوند، خُداى شُمو، شُمو ره دَ
 اُونجی هى مونه، دَ ياد اوردید ^۲ و سُونِ خُداوند، خُداى خُو پس اَمديد و از ايد شی شُديد و

تمام چیزای ره که ما امروز دز شمو امر مونم، شمو و بچکیچای شمو قد تمام دل و تمام
 جان خو د جای اوردید،^۳ اوخته خداوند، خدای شمو خوشبختی های شمو ره پس میره و د
 بله شمو رحم کده شمو ره از مینکل پگ قوم های که خداوند، خدای شمو، شمو ره د
 اونجی تیت پرک کده، پس جم مونه.^۴ حتی اگه شمو تا آخر زمی ام آواره شده بشید،
 خداوند، خدای شمو، امزونجی ام شمو ره جم مونه و پس میره.^۵ و خداوند، خدای شمو،
 شمو ره د سرزمینی که د بابه کلونای شمو تعلق دشت پس میره و شمو صاحب ازو موشید؛
 او د حق شمو خوبی مونه و تعداد شمو ره از بابه کلونای شمو کده کلوتر مونه.^۶ علاوه
 ازی، خداوند، خدای شمو دل از شمو و دل بچکیچای شمو ره ختنه مونه تا خداوند، خدای
 خو ره قد تمام دل و تمام جان خو دوست دشته بشید و زنده بمنید.^۷ خداوند، خدای شمو
 پگ امزی نالت ها ره د بله دشمننا و مخالفای شمو که شمو ره آزار-و-اذیت کد میره.
^۸ اوخته شمو بسم از آید خداوند موشید و پگ احکام ازو ره که ما امروز دز شمو امر
 مونم، د جای میرید^۹ و خداوند، خدای شمو، شمو ره د پگ کارای دست شمو کامیاب
 مونه و د ثمر رحم شمو، د ثمر چارپایای شمو و د حاصلات زمین شمو برکت میدیه، چون
 خداوند از کامیاب کدون شمو بسم خوشحال موشه، امو رقم که از کامیاب کدون
 بابه کلونای شمو خوشحال شد،^{۱۰} د شرطی که از آید خداوند، خدای خو شنید و احکام و
 دستورای شی ره که د امزی کتاب شریعت نوشته شده، د جای بیرید و قد تمام دل و تمام
 جان سون خداوند، خدای خو پس بیید.

اِنْتِخَابِ زِنْدَگِیِ یَا مَرِگ

^{۱۱} امی حُکَم رِه که ما اِمروز دَز شُمو اَمَر مُونُم، بَلدِه شُمو کَلو مُشکِل نِیستِه و از دِسترس شُمو اَم دُور نِییه. ^{۱۲} ای دَ عَالِمِ بَالِه نِیستِه که بُوگِید: 'کِی بَلدِه اَزمو دَ عَالِمِ بَالِه موره و اُو رِه بَلدِه اَزمو مِیره تاکِه مو بَشَنوی و دَ جَای بِیری؟' ^{۱۳} دَ اُو طَرَفِ دِریا اَم نِیستِه که بُوگِید: 'کِی بَلدِه اَزمو دَ اُو طَرَفِ دِریا تِیر مُوشِه و اُو رِه بَلدِه اَزمو مِیره تاکِه مو بَشَنوی و دَ جَای بِیری؟' ^{۱۴} بَلکِه ای کَلامِ عَدَر دَ نَزدِیکِ شُمو اَسْتِه؛ دَ دَانِ شُمو و دَ دِلِ شُمو، تا ای رِه دَ جَای بِیرید.

^{۱۵} اینِه، ما اِمروز اَم زِنْدَگِیِ و کَامِیابی رِه دَ پِیشِ رُوی شُمو اِیشْتُم و اَم مَرِگ و تَباهِی رِه. ^{۱۶} چُونِ ما اِمروز دَز شُمو اَمَر مُونُم که خُداوند، خُدايِ خُو رِه دُوست دَشْتِه بَشِید، دَ مُطابِقِ رِه ها-و-طَرِيقِ هایِ اَزُو رِفْتارِ کُنِید و اِحکام، قانُونِا و دِستُورایِ اَزُو رِه دَ جَای بِیرید تا زِنْدِه بُمَینِد و تِعْدادِ شُمو کَلو شَنه و تا خُداوند، خُدايِ شُمو، شُمو رِه دَ سِرزَمِینِیِ که بَلدِه تَصَرُفِ کَدونِ شِی دَزُو داخِلِ مُوشِید، بَرکَتِ بَدِیه. ^{۱۷} لِیکِنِ اگِه دِلِ شُمو از رِه بُر شَنه و از اَیدِ نَشَینِد و گُمراهِ شُدِه خُدايُونِ بِیگَنه رِه سَجْدِه و عِبادتِ کُنِید، ^{۱۸} اِمروز دَز شُمو اِعلانِ مُونُم که شُمو حتماً از بَینِ مَورِید و دَ سِرزَمِینِیِ که بَلدِه تَصَرُفِ کَدونِ شِی از دِریایِ اَرْدُنِ تِیر شُدِه داخِلِ مُوشِید، عُمَرِ دِرازِ نَمِیدَشْتِه بَشِید. ^{۱۹} اِمروز اَسْمو و زَمیِ رِه دَ بَلِه شُمو شَاهِدِ مِیگِیرُم که ما زِنْدَگِیِ و مَرِگِ رِه دَ پِیشِ رُوی شُمو اِیشْتِیم و بَرکَتِ و نالْتِ رِه. پَسِ زِنْدَگِیِ

ره اِنْتِخابِ كُنَيْدِ تا شُمو و اولادِه شُمو زنده بُمَنِيْد. ^{۲۰} اَرِه، خُداوند، خُداي خُو ره دوست دَشْتِه بَشِيْد، از اِيْد شِي شُنِيْد و دَزُو محكم بِچَسپِيْد، چراكه او زَنْدِگِي و دِرَازِي عُمَر شُمو اَسْتِه، تا دَ سرزَمِيْنِي كه خُداوند بَلدِه بابِه كَلوناي شُمو، اِبراهِيْم و اِسْحاق و يَعْقُوب قَسَم خورْد كه او ره دَزوا مِيْدِيِه، جاي-د-جاي شُنِيْد.

خُدا بَلدِه يوشِع و ظِيْفِه مِيْدِيِه

۳۱ مَوْسَى اِدَامِه دَدِه اِيْنِي تورا ره دَ پَگِ قَوْمِ اِسْرَائِيْل بِيان كَد ^۲ و دَزوا كُفْت: "ما اَلِي يَگِ صَد و بِيَسْتِ سَالِه اَسْتُم و دِيْگِه تَوَانِ بُر-و-دَر شُدو ره نَدْرُم و خُداوند ام دَز مه كُفْتِه كه، 'تُو امزِي درِياي اَرْدُن تير نَمُوشِي.' ^۳ خُداوند، خُداي شُمو خود شِي پِيش پِيش شُمو از درِياي اَرْدُن تير مَوْشِه و او امِي مَلَّتْ ها ره از پِيش رُوي شُمو نَابُود مُونِه تا سرزَمِيْنِ ازوا ره تَصْرَفِ كُنِيْد. يوشِع ام پِيش پِيش شُمو از درِياي اَرْدُن تير مَوْشِه، امُو رَقْم كه خُداوند كُفْتِه. ^۴ خُداوند دَ حَقِ ازوا امُو كار ره مُونِه كه دَ حَقِ سِيْحون و عوج پادشايونِ اَمُورِيَا و دَ حَقِ سرزَمِيْنِ ازوا كَد و خَتِيْكِه اونا ره نَابُود كَد. ^۵ خُداوند اونا ره دَ دِسْتِ شُمو تَسْلِيْمِ مُونِه و شُمو قَد ازوا دَ مُطَابِقِ تَمَامِ حُكْمِي كه ما دَز شُمو اَمْر كَدُم رِفْتار كُنِيْد. ^۶ قَوِي و دَلِيْر بَشِيْد؛ ازوا تَرَسِ نَخُورِيْد و وَحْشَتِ نَكُنِيْد، چراكه خُداوند، خُداي شُمو خود شِي قَد شُمو موره؛ او شُمو ره تَنها نَمِيْلِه و شُمو ره اِيْلِه نَمِيْدِيِه."

^۷ اوخته موسیٰ یوشع ره کوی کد و دَ پیشِ نظرِ پگِ قومِ اسرائیل دَزو کُفت: ”قوی و دلیر بَش، چراکه تُو قد امزی قوم دَ سرزمینی موری که خُداوند دَ بابه کَلونای ازیا قَسَم خورد که دَزیا میدیه؛ و تُو او ره دَ عِنوانِ مُلکیتِ بلده امزیا میدی.^۸ خُداوند خود شی پیشِ پیشِ تُو موره و قد تُو آسته؛ او تُو ره تنها نميله و تُو ره ایله نمیدیه. پس ترس نَخور و وَحشت زده نَبَش.“

^۹ اوخته موسیٰ امی شریعت ره نوشته کده دَ پیشوايو، یعنی دَ اولاده لای که مسئول بُردونِ صندوقِ عهدِ خُداوند بُود و دَ پگِ ریش سفیدای قومِ اسرائیل دَد.^{۱۰} و موسیٰ دَزوا امر کده کُفت: ”دَ آخِرِ هر هفت سال، دَ سالِ بخشیدونِ قرض ها که تعیین شُده، دَ غیتِ عیدِ چِبری ها،^{۱۱} وختیکه پگِ قومِ اسرائیل دَ حُضورِ خُداوند، خُداي شُمو دَ جایی که او اِنْتِخاب مونه حاضر موشه، شُمو باید ای شریعت ره دَ پیشِ تمامِ قومِ اسرائیل بِخانید تا دَ گوشِ ازوا بَرسه.^{۱۲} قوم ره یعنی مَردا، خاتونو، بچکِچا و بیگنه های ره که دَ شارای شُمو زندگی مونه جَم کَنید تا اونا بَشنوه و یاد بگیره که از خُداوند، خُداي شُمو بترسه و تمامِ تورای امزی شریعت ره دَ دِقَت دَ جای بیره^{۱۳} و تا بچکِچای ازوا که امی شریعت ره نَمیدنه، ام بَشنوه و یاد بگیره تا بلده تمامِ عُمَر خُو دَ سرزمینی که شُمو بلده تَصَرَف کدون شی از دریای اَرْدُن تیر موشید و دَ اُونجی زندگی مُونید از خُداوند، خُداي شُمو بترسه.“

^{۱۴} خُداوند دَ موسیٰ کُفت: ”اینه، وختِ مُردونِ تُو نزدیک آسته؛ یوشع ره کوی کُو و دَ

خیمه ملاقات حاضر شنید تا او ره وظیفه بدیم. ” پس موسیٰ و یوشع آمده د خیمه ملاقات حاضر شد. ^{۱۵} اوخته خداوند د ستون آور د خیمه ظاهر شد و ستون آور د درگه خیمه ایسته شد. ^{۱۶} و خداوند د موسیٰ گفت: ” د زودی تو فوت کده قد بابه کلونای خو یگجای

موشی. بعد ازو ای قوم باله شده از خدایون بیگنه پیروی مونه، از خدایون امزو سرزمی که اونا د اونجی د مینکل ازوا داخل موشه؛ قد امزی کار اونا خود ره فاحشه جور مونه؛ اونا مره ایله مونه و عهدی ره که قد ازوا بسته کدیم، میده مونه. ^{۱۷} د امزو روز آتش قار مه د بله ازوا داغ موشه و ما اونا ره ایله موم و روی خو ره ازوا تاشه موم؛ اونا نابود موشه و مصیبت ها و مشکلات کلو د بله ازوا مییه، د اندازه که اونا د امزو روز مویه: آیا امی مصیبت ها امزی خاطر د بله مومده که خدای مو د مینکل مونیسته؟ ^{۱۸} لیکن د امزو روز ما حتماً روی خو ره ازوا تاشه موم، بخاطر پگ شرارت-و-بدی که اونا کده و بخاطری که سون خدایون بیگنه رفته. ^{۱۹} پس آلی ای سرود ره بلده خو نوشته کنید و تو ای ره د بنی اسرائیل تعلیم بدی تا اونا ای ره از بر کنه و تا ای سرود بلده ازمه د خلاف بنی اسرائیل یگ شاهد بشه. ^{۲۰} چون وختی اونا ره د سرزمینی که د بابه کلونای ازوا وعده کدیم پرسنم، د سرزمینی که از شی شیر و عسل جاری آسته، اوخته اونا خورده سیر و چاق موشه و سون خدایون بیگنه موره و اونا ره عبادت مونه و دز مه توهین کده عهد مره میده مونه. ^{۲۱} وختیکه مصیبت ها و مشکلات کلو د بله ازوا مییه، اوخته ای سرود رقم یگ شاهد د بله ازوا شاهدی میدیه، چراکه ای سرود از دان اولاده ازوا پرمشت نموشه. چون د باره خیالات ازوا ما امی آلی میدنم، پیش ازی که اونا ره د سرزمینی که د باره شی قسم

خوردیم، داخلِ کُنْم. ” ۲۲ پس دَ امزُو روزِ مُوسیٰ ای سُرود ره نُوشته کد و دَ بَنیِ اِسْرَائیل تعلیم دَد.

۲۳ اوخته خُداوند دَ یوشعِ باچه نُون و ظیفه دَد و کُفت: ” قوی و دلیر بش، چراکه تُو بَنیِ اِسْرَائیل ره دَ سرزمینی که ما بلده ازوا وعده کدیم داخلِ مُونی و ما قد تُو اَسْتُم. ”

۲۴ وختی مُوسیٰ تورای امزی شریعت ره دَ یگِ کِتَاب تا آخرِ نُوشته کده خلاص کد، ۲۵ او دَ لاویای که مسئولِ بُردونِ صندوقِ عهدِ خُداوند بُود، امر کده کُفت: ” ای کِتَابِ شریعت ره بَگیرید و دَ پالوی صندوقِ عهدِ خُداوند، خُدا ی خُو بیلید تا دَ اُونجی دَ عنوانِ شاهدِ دَ خِلافِ بَنیِ اِسْرَائیل بشه. ” ۲۷ چُون ما میدنُم که شُمُو چیقس یاغی و سرکش اَسْتید. اینه، امروز که ما هنوز زنده و دَ مینکل شُمُو اَسْتُم، شُمُو دَ خِلافِ خُداوند شورش کدید، پس چیقس کلوتر بعد از مُردون مه شورش مُونید! ۲۸ پگِ ریش سفیدای طایفه های خُو و کته کلونای خُو ره دَ پیش مه جَم کُنید تا ای تورا ره دَ گوشِ ازوا برسَنُم و اَسْمو و زمی ره دَ بله ازوا شاهدِ بَگیرم. ” ۲۹ چُون ما میدنُم که بعد از مُردون مه شُمُو خودون ره کاملاً فاسد مُونید و از راه-و-طریقی که دَز شُمُو امر کدیم میگردید. دَ زمانای آینده مُصیبت دَ بله شُمُو مییه، چُون شُمُو چیزی ره انجام میدید که دَ نظرِ خُداوند بد اَسْتِه و قد کارای دِست خُو قارِ خُداوند ره باله میرید. ”

۳۰ اوخته موسیٰ تورای امزی سُرود ره دَ حالیکه تمامِ جماعتِ اسرائیل گوش میگیرفت تا
آخرِ خاند:

۳۲ ۱ ”آی آسمونا، گوش بگیرید که ما توره موکیم؛

آی زمی، تورای دان مَره بِشَنَو!

۲ بیل که تعلیم مه رقم بارو آلی بباره

و تورای مه رقم شَبَنَم وری بِشِینه،

رقمِ قطره های نَرَمِ بارو دَ بِلَه عِلَفِ تازه

و رقمِ بارش ها دَ بِلَه گیاه های نو-بُر-شُدِه،

۳ چراکه ما نام خُداوند ره اِعلانِ مُونَم:

بُزرگی خُدای مو ره تَوْصِیفِ کُنید!

۴ اُو قاده-و-پناهگاه آسته، کارای شی کامل،

و پگِ راه های شی پُر از انصاف.

اُو خدای وفادار آسته و دُور از حيله-و-مکر،

اُو عادل و راست آسته.

۵ قوم شی دَ برابرِ ازو فساد کد؛

عیب های ازوا ثابت کد که اونا بچکیچای ازو نییه،

بلکه یگ نسلِ کَجَرَو و گُمراه آسته.

۶ آی قوم جاهل و نادو،

آیا نیکی های خُداوند ره امی رقم آدا مُونید؟

آیا اُو آته و صاحبِ شُمو نیسته؟

اُو شُمو ره خَلق کده اُستوار کد.

۷ روزای قدیم ره دَیاد خُو بیرید

و دَ باره سال های گذشته فکر کنید.

از آته خُو پُرسان کنید تا دز شُمو بیان کنه،

و از ریش سفیدای خُو تا دز شُمو نقل کنه.

۸ وختیکه خُدای مُتعال تقسیمِ مِلَّتْ ها ره دَزوا دَد

و بنی آدم ره دَ هر جای تیت کد،

اُو سرحدِ قوم ها ره دَ مُطابقِ تعدادِ بنی اسرائیل تعیین کد.

۹ چُون تقسیمِ خُداوند قومِ ازو آسته

و یعقُوب حصّه خاصِ ازو.

۱۰ خُداوند اُو ره دَ یگ زمینِ بیابونی پیدا کد،

دَ یگ بیابونِ خُشک و سوزان.

اَوْ رِه پِنَاه دَد و فِكْر خُو رِه سُون اَزُو گِرِفْت

و اَزُو رَقْمِ تُوخْمِ چِيمِ خُو حِفَاظَتِ كَد .

^{۱۱} رَقْمِي كِه بُرْگِجِ چُوچِه هَايِ خُو رِه اَز وورِ خُو پَرَوَازِ مِيدِيه

و دَ بِلِه چُوچِه هَايِ خُو پَرِ مِيَزَنِه ،

رَقْمِي كِه بَالِ هَايِ خُو رِه وَازِ كَدِه اُونَا رِه بَالِه مُونِه

و اُونَا رِه دَ بِلِه پَرِهَايِ خُو مُوبَرِه ،

^{۱۲} اُمُو رَقْمِ خُداوندِ تَنهَايِ خُو اُو رِه رَهْبِرِي كَد ؛

هِيچِ خُدايِ بِيگَنِه قَدِ اَزُو نَبُوْد .

^{۱۳} خُداوندِ اُو رِه دَ بِلِنْدِي هَايِ زَمِي سَوَارِ كَد

و اَزِ حَاصِلَاتِ زَمِي دَزُو خُوْرَنَد ؛

اُو اَزِ قَرخِ دَزُو عَسَلِ دَدِ كِه بِيچَشِه ،

و از سنگِ خارا روغو.

^{۱۴} مسکِه گله و شِیرِ رمه ره

قد چربی باره گو و فُوج های باشان و بُزها

و خُوبتَرین دانه های گندُم، دَزُو دَد.

و اُو شراب از خُونِ انگُور وُچی کد.

^{۱۵} لیکن یَشُورُون چاق شده لَغه زَد؛

اُو چاق، دَبِل و بَرْتُو شُد.

اُو خُدای ره که اُو ره خَلق کد، ایله کد

و قاده نِجات خُو ره خار-و-حَقیر حساب کد.

^{۱۶} اونا قد پَرستش خُدایون بیگنه غَیرت خُداوند ره د شور اُورد

و قد کارای نَفرت انگیز خُو قار ازو ره باله اُورد.

۱۷ اونا بلده جنیات قربانی تقدیم کد، نه د خدا،

بلده خدایونی که اونا هیچ نمیشنخت،

بلده خدایون نو که تازه پیدا شده،

بلده خدایونی که بابه کلونای شمو ازوا هیچ ترس نداشت.

۱۸ خالقی که اونا ره د وجود آورد، پروای شی ره نکد؛

و خدای که اونا ره پیدا کد، اونا او ره پرمشت کد.

۱۹ خداوند ای کار ره دید و ازوا بدبر شد،

چراکه باچه ها و دختران شی قار ازو ره باله آورد.

۲۰ پس او گفت: 'ما روی خو ره ازوا تاشه مونم،

تا بنگرم که عاقبت ازوا چی موشه؛

چون اونا یگ نسل گمراه-و-شریر آسته،

بچکیچای که وفا دز شی وجود ندره.

^{۲۱} اونا قد پرستش چیزای که خدا نییه مَره سرِ غَیْرَت کد

و قد بُت های خُو قار مَره باله اُورد.

پس ما اونا ره دَ وسیله کسای که هیچ قوم حساب نموشه سرِ غَیْرَت مُونم

و تَوَسُّطِ یگِ مِلَّتِ جاهلِ قارِ ازوا ره باله میرم.

^{۲۲} چون یگِ آتِش دَ وسیله غَضَبِ مه داغ شده

که اَلَنگِه شی تا عَوْجی های عالمِ مُرده ها میرسه؛

اُو زمی ره قد حاصلِ شی قُورت مُونه

و بُنیادِ کوه ها ره آتِش میزنه.

^{۲۳} ما بلاها ره دَ بِلِه ازوا جمِ مُونم

و خَلطِه تیرهای خُو ره دَ بِلِه ازوا خالی مُونم.

^{۲۴} اونا از گُشنگی تَلَف مُوشه،

و دَ وَسِيْلَه اَتَشِ تَو و مَرَضِ وُبَاي تَلَخ از بِيْن مورَه؛

ما دَندوناي جانوراي وَحْشِي رِه دَ خِلَافِ ازوا رِيِي مُونُم

و زارِ جانداراي رِه كه دَ خَاك خَزَك مُونه.

^{۲۵} شمشير اونا رِه دَ بَرُو بِي اولاد مُونه

و وَحْشَت دَ دَاخِلِ دَ بِلِه ازوا حَاكِم مُوشه.

مَرْداي جوان و دُخْترونِ جوان،

نِلغِه گونِ شِيْرخور و نَفْراي مُوي سفيد پگ شي نابُود مُوشه.

^{۲۶} ما گُفْتُم كه اونا رِه تِيْتِ پَرَك كُنُم

و نامِ ازوا رِه از مِيْنَكَلِ اِنْسَانِ ها گُل كُنُم؛

^{۲۷} لِيَكِنِ از طَعْنِه دُشْمُو تَرَسِيْدُم

که نشنه مُخَالِفَا غَلَطِ فِكْرِ كُنْه

و بُگِيه: ”دِسْتِ اَزْمُو پِيروز شُدِه؛

و خُداوند پِگِ امزى كارا ره نَكده.“

^{۲۸} اُونَا يِگِ قَوْمِ بِي عَقْلِ اَسْتِه

و دَزْوَا هِيچِ دَانَايِي وَجُودِ نَدَرِه.

^{۲۹} كَشِكِه اُونَا عَقْلِ مِيَدَشْتِ و امي توره ره مُوفامِيد

و پِي مُوْبُرْدِ كِه عَاقِبَتِ اَزْوَا چِي مُوشِه!

^{۳۰} چَطُورِ يِگِ نَفَرِ مِيْتَنِه هَزَارِ نَفَرِ رِه دُمَبَالِ كَنِه

و دُو نَفَرِ دِه هَزَارِ نَفَرِ رِه دُوتَلجِي كَنِه،

اگِه قَاَدِه پَنَاهِگَاهِ اَزْوَا اُونَا رِه سَوْدَا نَكده بَشِه،

و خُداوند اُونَا رِه تَسْلِيمِ نَكده بَشِه!

۳۱ چُون پناهگاهِ دُشمنِ رِقْمِ قاده پناهگاهِ ازمو آلی نیسته،

حتیٰ دُشمنای مو ای ره تصدیق مونه.

۳۲ تاک های انگورِ ازوا از تاکستان های سدوم مییه

و از باغ های انگورِ عموره.

انگورای ازوا انگورای زاردار آسته

و خوشه های ازوا تلخ.

۳۳ شرابِ ازوا زارِ مار آسته،

زارِ کُشنده تیرمار.

۳۴ آیا ای چیزا د پیش مه دَخیره نییه

و د دی خانه های مه مهر-و-لاک نشده؟

۳۵ انتقامِ گرفتو و جزا ددو کارِ ازمه یه؛

پای های ازوا دَ وختی مُعینِ مِیلخشه،

چراکه روزِ تباهی ازوا نزدیک آسته

و نابودی که دَ بِلَه ازوا آمدنی یه، عَجَله مونه.

^{۳۶} چون خُداوند قوم خُو ره دَ حق شی میرسنه

و دَ خدمتگارای خُو دلِ مُسوزنه،

دُرست دَ غیبتی که او مینگره که قُوت ازوا از بین رفته

و هیچ کس باقی نَمنده، نه غُلام و نه آزاد.

^{۳۷} اوخته خُداوند دَ قوم خُو مُوگیه: 'کُجا آسته خُدیون ازوا،

قاده های پناهگاهی که اونا دزوا پناه گرفتد،

^{۳۸} خُدیونی که چربی قُربانی های ازوا ره مُو خورد

و شرابِ هدیه های وُچی کدنی ازوا ره وُچی مُو کد؟

اینه، بنگرید که ما خود مه امو آستم!^{۳۹}

و د پالوی مه هیچ خدای دیگه وجود ندره.

ما موکشم و ما زنده مونم،

ما زخمی مونم و ما شفا میدیم،

و هیچ کس از دست مه خلاص شده نمیتنه.

چون ما دست خوره د آسمو باله مونم و موگیم:^{۴۰}

”ما تا ابد زنده آستم.

ما شمشیر جلوی خوره تیز مونم^{۴۱}

و دست مه اوره بلده قضاوت میگیره.

ما از دشمنای خو انتقام میگیرم

و کسای ره که از مه بد موبره جزا میدیم.

تیرهای خورِه قد خونِ مَسْتِ مُونِم ^{۴۲}

قد خونِ کُشته شُدِه‌ها و اسیرا؛

شمشیر مه گوشتِ مُوخوره

گوشتِ سرِ قومندانای دُشمو ره. ”

ای مِلَّتِ ها قد قومِ ازو خوشحالی کُنید، ^{۴۳}

چراکه او اِنْتِقَامِ خونِ خِدْمَتگارانِ خورِه میگیره؛

او از دُشمنای خورِه اِنْتِقَامِ میگیره

و سرزمی و قومِ خورِه از گناه پاک مونه. ”

دَمزی رقمِ موسیٰ اَمَدِه پگِ تورای امزی سرود ره دَ حالیکه قومِ گوشِ میگیرفت خاند، او ^{۴۴}

و یوشعِ باچه نون. ^{۴۵} وختیکه موسیٰ پگِ امزی تورای ره دَ تمامِ قومِ اسرائیلِ خاند و خلاص

شُد، ^{۴۶} او دَزوا کُفت: ”پگِ تورای ره که ما امروز بحیثِ شاهدِ دَز شُمو اِعلانِ کُدَم دَ دل

خورِه جای بَدید و دَ بچکیچای خورِه اَمَرِ کُنید که تمامِ تورای امزی شریعتِ ره دَ دِقَتِ دَ جای

بیره، ^{۴۷} چراکه ای بلده شمو توره ایلهی نیسته، بلکه زندگی شمو یه؛ د وسیله امزی توره شمو د امزو سرزمی که بلده تصرف کدون شی از دریای اردن تیر موشید، عمر دراز میدشته بشید.

خداوند موسی ره از مرگ شی باخبر مونه

^{۴۸} د امزو روز خداوند د موسی گفت: ^{۴۹} ”د امزی کوه عباریم، یعنی کوه نبو که د سرزمین موآب روی د روی شار اریحا آسته بر شو و سرزمین کنعان ره که ما د بنی اسرائیل د عنوان ملکیت میدیم توخ کو. ^{۵۰} تو د امزو کوه که بر موشی د امونجی فوت مونی و قد قوم خو یگجای موشی، امو رقم که برار تو هارون د کوه هور فوت کد و قد قوم خو یگجای شد، ^{۵۱} چراکه شمو د مینکل بنی اسرائیل د پیش او مریبای قادش د بیابون صین از مه ناطاعتی کدید، چون مقدس بودون مره د مینکل بنی اسرائیل ثابت نکدید. ^{۵۲} امزی خاطر امو سرزمی ره تنها از دور مینگری، لیکن د اونجی د سرزمینی که د بنی اسرائیل میدیم، داخل نموشی.“

دُعای برکت موسی بلده قوم اسرائیل

۳۳ ایمنیا توره های برکتی آسته که موسی، مرد خدا، پیش از مردون خو قد شی قوم

إِسْرَائِيلَ رَهْ بَرَكْتِ دَدَهٗ ^۲ كُفْتُ:

”خُداوند از كوهِ سِينَا آمَدَ،

أُوْ از سَعِيرِ دَ بِلَهْ ازوا طُلُوعِ كَدِ

و از كوهِ پارانِ رُوشَنِیِ دَدِ.

أُوْ قَدِ هِزارانِ هِزارِ مُقَدَّسِینِ آمَدَ

و از دِستِ راسِتیِ شِیِ بَلَدَهْ ازوا شَرِیعَتِ اَتِشِیِ بُرُ شُدِ.

^۳ راسِتیِ كِهْ أُوْ قَوْمِ خُوْ رَهْ دُوستِ دَرَهْ؛

پِگِ مُقَدَّسِینِ شِیِ دَ دِستِ اَزُویَهْ.

أُونا دَ پِیشِ پایایِ اَزُو مِیشِینَهْ

و هِر كُدَمِ شِیِ از تورهْ هَایِ اَزُو بَرخُوردارِ مُوشَهْ.

^۴ مُوسِیِ دَزِ مو شَرِیعَتِیِ رَهْ أَمْرِ كَدِ

که میراثِ جماعتِ یعقوب آسته.

^۵ اُو دَ بِلَه یَشُورُون پادشاه شد

دَ غَیْتی که رهبرای قَوْم قد طایفه های اسرائیل قتی جم شد.

^۶ بیل که رتوبین زنده بُمَنه و نَمَره

و تعدادِ مردای شی کم نبشه.

^۷ و دَ باره یهُودا اینی رقم گفت:

”آی خُداوند، آوازِ یهُودا ره بَشَنو

و اُو ره دَ پیشِ قَوْم شی بَیر.

اُو قد دِستای خُو بلده خُو جنگ مونه

و تُو اُو ره دَ خِلافِ دُشمنای شی کومک کُو.

^۸ دَ باره لاوی گفت:

”آی خُداوند، تُمِیم-و-اُورِیم تُو دَ مَرِدِ وفادار تُو تَعَلُّق دَره

که تُو اُورِه دَ مَسا آزمایش کده

دَ پِیش اُو مَرِیبا قد ازو جنجال کدی؛

^۹ قد امزُو که دَ باره آته و آبه خُو کُفت:

’ما اونا ره نَمینَخشم،‘

و برارون خُو ره نادیده گِرِفت

و دَ بچکِیچای خُو اهمیت نَدَد،

چراکه کلام از تُو ره دَ جای اُورد

و عهد از تُو ره نِگاه کد.

^{۱۰} اونا احکام تُو ره دَ یعقُوب تعلیم میدیه،

شریعت تُو ره دَ اسرائیل.

اُونَا دَ حُضُور تُو بُخُورِ خُوشبُویِ تَقْدِیمِ مُونَه

و قُرْبَانی هَایِ سُوخْتَنی دَ بِلَه قُرْبَانِگَاهِ تُو.

^{۱۱} اَی خُداوند، دَ مال-و-داراییِ ازوا بَرکتِ بَدی

و کارایِ دِستایِ ازوا رَه قَبُولِ کُو.

کَمَرِ مُخَالَفایِ ازوا رَه مَیدَه کُو،

کَمَرِ کَسایِ رَه کِه ازوا بَد مُوبِرَه،

تا اُونَا دِیگَه بالَه نَشْنَه.

^{۱۲} دَ بارَه بِنیامینِ کُفت:

”دوستِ خُداوند دَ پِیشِ خُداوند دَ اَمْنِیتِ جَای-د-جَایِ مُوشَه،

چُونِ قَادِرِ مُتَعَالِ تَمَامِ رُوزِ اُو رَه دَ پَنَاهِ خُو مِیگِیرَه

و اُو دَ مِینکَلِ شَانَه هَایِ شِیِ اَرَامِ مُونَه.

۱۳ دَ باره یوسف گفت:

”خداوند سرزمینِ ازو ره برکت بَدیه،

قد نِعْمَتِ هَای آسَمو، و شَبَنَم

و قد آو ها از عَوْجی هَای تی زمی؛

۱۴ قد بَهِتَرینِ ثَمَرِ هَای آفَتو

و قد بَهِتَرینِ حَاصِلَاتِ که از ماه ها دَ و جُودِ مِییه؛

۱۵ قد بَهِتَرینِ نِعْمَتِ هَای کوه هَای قَدِیم،

و حَاصِلَاتِ تِپه هَای هَمیشگی؛

۱۶ قد بَهِتَرینِ نِعْمَتِ هَای زمی و پُری شی؛

و قد لُطْفِ امزُو که دَ بُوْته سوزان بُود.

بیل که پگِ امزیا دَ سرِ یوسفِ قرارِ بگیره،

دَ تَوْلِغِه كَسِي كِه اَز مِينَكَلِ پَرارون خُو اِنْتِخَاب شُد.

^{۱۷} اَوْلِبَارِي كَلِه شِي شِكُوِه-و-بُزْرَكِي اَزوِيَه،

شَاخَاي شِي رَقَمِ شَاخَاي كَاوِ وَحْشِي،

اُو قَد اَزوَا قَوْمِ هَا رِه مِيَزَنِه،

پِگِ اَزوَا رِه تَا آخِرِ زَمِي.

شَاخَاي شِي دِسْتِه هَاي دِه هَزَار نَفْرِي اِفْرَايِمِ

و هَزَار نَفْرِي مَنَسِي اَسْتِه.

^{۱۸} دَ بَارِه زَبُولُونِ و يَسَّاكَارِ كُفْت:

”اَيِ زَبُولُونِ، دَ سَفَرِ هَاي خُو خَوْشِحَالِ بَشِ

و تُو اَيِ يَسَّاكَارِ، دَ خَيْمِه هَاي خُو.

^{۱۹} اُونَا قَوْمِ هَا رِه دَ كُوِه دَعْوَتِ مُونِه

و دَ اُونَجِي اُونَا قُرْبَانِي هَاي مُنَاسِبِ رِه تَقْدِيمِ مُونِه؛

چُون اُونَا از پَرِيمُونِي دريا هَا

و از خَزَانِه هَاي تَاشِه رِيگزار هَا مِيچَشِه.

دَ بارِه جَاد كُفْت:

”حَمْد-و-ثَنَا دَ امزُو كِه اَبَادِي جَاد رِه كُتِه مُونِه!

جَاد رَقْمِ شِيرِ زِنْدَگِي مُونِه

و بَازُو و تَوْلَغِه رِه پَارِه مُونِه.

اُو بَهْتَرِيْن حِصَّه رِه بَلْدِه خُو اِنْتِخَابِ كَد،

چُون دَ اُونَجِي تَقْسِيمِ يَكِ حُكْمَرَانِ نِگَاه شُدُد.

اُو قَد كُتِه كَلُونَايِ قَوْمِ اَمَد،

و عَدَالَتِ خُداوند

و دستورای شی ره بلده اسرائیل د جای اورد.

د باره دان گفت:

”دان چوچه شیر آسته

که از باشان ٹوپ مونه.“

د باره نفتالی گفت:

”آی نفتالی که از لطف خداوند برخوردار شده

از برکت ازو پُر شده،

غرب و جنوب ره تصرف کو.“

د باره آشیر گفت:

”آشیر از پگ باچه ها کده کلوتر برکت یافته موشه؛

بیل که او بلده برارون خو قابل قبول بشه

و پای خُو ره دَ روغو غوټه کنه.

^{۲۵} پُشتبند های درگه شی از آین و برونز بشه

و دَ روزای زندگی خُو قوی-و-زورتو بشه.

^{۲۶} دَ آخر گُفت:

”ای یشورون، هیچ کس رقمِ خدا نیسته

که بلده کومک تُو آسمونا ره سوار شنه

و دَ بزرگی-و-جلال خُو دَ بله آورها بییه.

^{۲۷} خُدای اَزلی-و-آبدی پناهگاهِ تُو آسته

و بازو های آبدی شی تُو ره اُستوار نگاه مونه.

اُو دُشمنای تُو ره از پیشِ رُوی تُو هَی مونه

و مَوگیه: ’نابود کُو!‘

۲۸ پس اسرائیل دَ اَمْنِیتِ زَندگِی مُونَه،

چشمه یَعْقُوب دُور از بلا ها،

دَ یِگِ سِرزَمِینِ پُر از غَلَّه و شِیرِه انگُور

که از آسمون شی شَبَنَم مُوبارَه.

۲۹ نیک دَ بَخْت تُو، آیِ اسرائیل!

رَقَمِ از تُو اَلّی کِی اَسْتَه

آیِ قومی که دَ وَسِیلَه خُداوند نِجات پِیدا کدی؟

اُو سِپِری اَسْتَه که تُو رَه کومک مُونَه

و شمشیرِ پیروزی تُو!

دُشمنای تُو دَ پِیش تُو سِر حَم مُونَه

و تُو دَ بِلَه پُشت های ازوا لَغَه مُونی.

اوخته موسیٰ از دشت های موآب د کوه نبو د قیلی پیسگه که زوی د زوی شار^۱ آریحا آسته باله شد و خداوند تمام سرزمی ره بلده ازو نشو دد: از جلعاد تا دان، پگ^۲ منطقه نفتالی، سرزمین افرایم و منسی و پگ سرزمین یهودا ره تا دریای غرب، جنوب و^۳ آواری های دره آریحا ره که شار درختون خرما آسته تا صوغر. و خداوند دزو گفت: ”ای سرزمینی آسته که ما بلده ابراهیم، اسحاق و یعقوب قسم خورده گفتم که د اولاده تو میدیم.“ ما دز تو اجازه ددم که او ره قد چیمای خو بنگری، لیکن تو از دریای اردن تیر نموشی تا د اونجی داخل شنی.“

پس موسیٰ خدمتگار خداوند د امونجی د سرزمین موآب د مطابق توره خداوند فوت کد.^۵ او د سرزمین موآب زوی د زوی بیت-فغور، د دره دفن شد، لیکن قبر ازو ره تا امروز هیچ کس نمیدنه.^۷ موسیٰ یگ صد و بیست ساله بود که فوت کد؛ چیمای ازو هنوز خیره نشد و قوت شی کم نشد.^۸ و بنی اسرائیل بلده موسیٰ د دشت های موآب سی روز ماتم گرفته دوره ماتم و چخرا ره بلده موسیٰ تکمیل کد.

یوشع باچه نون پر از روح حکمت بود، چراکه موسیٰ دستای خو ره د بله ازو ایشند. و بنی اسرائیل از آید ازو شد و مطابق چیزای که خداوند د موسیٰ امر کدد، عمل کد.^۹

١٠ تا آلی ره هیچ پیغمبری رقمِ موسیٰ آلی دَ اسرائیل ظُهور نَکده که خُداوند اُو ره رُوی دَ رُوی دیده بَشه. ١١ موسیٰ دَ تمام مُعجزه ها و چیزای عَجیب که خُداوند اُو ره رَی کد تا اونا ره دَ سرزمینِ مِصر دَ خِلافِ فِرْعَوْن، پَگِ خِدمتگاری شی و تمامِ سرزمینِ شی انجام بَدیه، ١٢ و دَ تمامِ کارای دِستِ قوی و دَ تمامِ هَیبتِ بزرگ که دَ پیشِ نظرِ پَگِ بنیِ اسرائیل نشو دَد بے جوره آسته.

سوال دارید؟ +1 807.700.6090

آزرگی © afghanbibles.org

Copyrighted material not for reprint/publishing purposes.